

Ciprian BACIU & Alice Andreea BUGNARIU (coordonatori)

Angela Claudia FLORARIU | Ioana Giorgiana PĂTRAȘ | Diana-Laura TAȘCĂ

Arta povestirii în învățământul primar

Presă Universitară Clujeană

Ciprian BACIU & Alice Andreea BUGNARIU (coordonatori)

Angela Claudia FLORARIU | Ioana Giorgiana PĂTRAȘ |
Diana-Laura TAȘCĂ

Arta povestirii în învățământul primar

Presa Universitară Clujeană

2025

ISBN: 978-606-37-2587-6

© 2025 Autorii volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice
mijloace, fără acordul autorilor, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai
Presă Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>

Ciprian BACIU & Alice Andreea BUGNARIU (coordonatori)

Angela Claudia FLORARIU | Ioana Giorgiana PĂTRAȘ | Diana-Laura TAȘCĂ

Lista autorilor în ordine alfabetică

Anita Maria ALOMAN	Ciprian BACIU
Alexandra-Maria BRĂSTAN	Paraschiva BUCUR (Fărăgău)
Alice-Andreea BUGNARIU	Andreea-Maria CHINDEA
Alexandra-Andreea CÎNDEA	Ana Maria CSETE (Ardeiaș)
Naomi DANCIU	Andra-Alexia DĂDĂLĂU
Angela Claudia FLORARIU	Monica Corina GUGA (Neag)
Roxana-Elena MARICA	Natalia-Adriana MARIȘ
Ruțali Natașa MIHU	Lia MORAR
Ioan Alexandru MORAR SITAR	Maria MOTOFELEA
Bianca Andreea MUNTEAN	Ioana Giorgiana PĂTRAȘ (Furdea)
Carmen-Dalia PĂUN	Delia POP
Ramona POP (Greu)	Ozana-Luminița PUȘCAȘ
Alexandra Ioana RUS (Radu)	Mirela Sorina RUS
Natalia Maria STAN	Natalia-Andrada STOICA
Bianca-Cristina STROIA	Diana-Laura TAȘCĂ
Denisa Alexandra TRIPON (Rebrean)	

CUPRINS

Prefață	8
I. Arta povestirii în contextul învățământului primar	10
I.1. Funcția educativă a povestirii	10
I.2. Arta povestirii ca mijloc de cultivare a creativității	12
I.3. Storytelling digital – convergența dintre tehnologie și creativitate	13
I.4. Provocările implementării instruirii narative	14
Referințe	16
II. Povestirea învățătoarei – strategie didactică integrativă	18
II.1. Structura activităților de povestire	19
II.2. Recomandări metodologice	20
Referințe	22
III. Lectura – drum inițiativ al fiecărei generații	24
III.1. Lectura în învățământul primar	26
III.1.1. Prelectura – trezirea curiozității	26
III.1.2. Prima lectură – descoperirea lumii textului ..	27
III.1.3. Seria relecturilor – aprofundare și înțelegere	28
III.1.4. Postlectura – integrarea lecturii în viață	29

III.1.5. O călătorie magică în lumea cărților: Cum îi motivez pe elevii mei să citească	30
III.1.6. Magia începe cu o poveste... ..	33
III.1.7. Lectura: O călătorie interioară	35
Referințe	39
IV. Elaborarea și valorificarea poveștii educaționale prin matrici interpretative – exemplificare	40
IV.1. Context teoretic și aplicabilitate educațională	41
IV.2. Povestea educativă: „Aventura lui Eric în pădurea magică”	41
IV.2.1. Model aplicativ: Valorificarea poveștii „Aventura lui Eric în pădurea magică”	42
IV.2.2. Detalii explicative privind adaptarea metodologică	44
IV.3. Matrice narativă detaliată: Structură, personaje, simboluri	45
Referințe	49
V. Aplicații practice și contextualizări educaționale	50
O prințesă mofturoasă merge la școală!	51
Buburuza care și-a pierdut bulinele	60
Corint Și Elyra	67
Prietenii pentru totdeauna	76
Căsuța omului de turtă dulce	85

Micul curcubeu și prietenii săi	91
Grădina magică	96
Inima de piatră a căpcăunului	104
La Fântânice	116
Povestea dragonului care nu putea sufla flăcări	122
Ping polar	127
Veverița Cora	143
L-am văzut pe Moș Crăciun	150
Alice și umbra destinului	155
Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face	163
Când magia nu e pe ecran	173
Arnold, o nouă șansă la viață	186
O familie specială	189
Povestea prințesei Anastasia	193
Acasă...?	202
Sau Nehotărâțul și S-au Energicii	214
Magia stelei albastre	229
O zi cu totul deosebită	236
Dezbaterea serii	241
Ana și creionul fermecat	245
Cum să cred?	250
Steaua dorințelor	254
Călătoria spre tărâmul prieteniei	260

Prefață

Acest al doilea volum din seria „Atelierul poveștilor 2025” vine ca o continuare firească a unui parcurs început în urmă cu 15 ani, dintr-o nevoie sinceră de a aduce povestea mai aproape de formarea viitorilor dascăli. Proiectul *Atelierul poveștilor*, inițiat de conf. univ. dr. Ciprian Baci, s-a transformat în timp într-un veritabil spațiu de întâlnire – între oameni, idei și generații. Și poate cel mai emoționant lucru dintre toate este că, pornind ca un simplu cititor fascinat de poveștile altora, poți ajunge – în timp – nu doar autor, ci chiar partener în coordonarea activităților din cadrul Atelierului. Este o dovadă vie că, atunci când crezi în poveste, ea te poartă mai departe decât ai fi crezut, către locuri, roluri și întâlniri frumoase, adesea neașteptate. Studenții se schimbă, generațiile vin și pleacă, dar poveștile lor rămân, dăinuind peste ani – martori ai unei deveniri profesionale, dar și personale.

Ajunși la ceas aniversar, simțim nevoia nu doar să privim înapoi cu bucurie și recunoștință, ci și să celebrăm prezentul – ceea ce Atelierul poveștilor a devenit pentru studenți, profesori și pentru comunitățile noastre educaționale. Într-un sistem educațional aflat într-o permanentă redefinire, am reușit să păstrăm vie o inițiativă care cultivă creativitatea, reflecția și curajul de a construi altfel.

Volumul reunește povești create de studenți ai Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia – atât din centrul universitar Alba Iulia, cât și din extensia din Deva –, precum și de la Universitatea Babeș-Bolyai, din extensiile din Târgu Mureș și

Nășăud, fie că sunt la nivel de licență sau masterat, la forma de învățământ cu frecvență sau învățământ la distanță. Este, așadar, o mărturie a unei colaborări autentice, un efort colectiv pus în slujba unei educații mai vii, mai umane și mai conectate la realitatea de zi cu zi.

Atelierul poveștilor nu este doar un proiect. Este un loc în care studenții se descoperă ca viitori educatori. Nu scriu doar povești – ci își aștern, poate fără să conștientizeze pe deplin, pașii spre profesie. Fiecare text aduce cu sine o fărâmă de emoție, de învățare, de curaj. Iar toate laolaltă compun imaginea unei generații care nu doar că visează, dar și acționează pentru o schimbare reală.

Pentru toți acești ani, pentru toate vocile care s-au făcut auzite în paginile volumelor noastre, transmitem un sincer și cald „mulțumim”. Datorită vouă, povestea merge mai departe. Și, poate cel mai frumos lucru, continuă să fie scrisă în cuvintele celor care cred cu adevărat în puterea educațională a acesteia.

Conf. univ. dr. Ciprian Baci

I. ARTA POVESTIRII ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR

Ciprian BACIU

În peisajul actual al pedagogiei moderne, arta povestirii – storytellingul – își redobândește valențele formative ca instrument didactic de bază în procesul educațional, îmbinând dimensiunile cognitive, afective și sociale ale învățării. Povestea, în forma sa clasică sau digitală, este un mijloc versatil prin care educatorii pot facilita nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și dezvoltarea gândirii critice, a empatiei și a creativității. În special la nivelul învățământului primar, unde influența formativă a dascălului este determinantă, arta povestirii/ povestirea constituie o strategie didactică cu multiple funcții educaționale.

I.1. Funcția educativă a povestirii

Povestirea îndeplinește un dublu rol în educație: stimulează curiozitatea cognitivă și favorizează interiorizarea valorilor fundamentale pentru dezvoltarea morală și emoțională a copiilor. Conform lui Zarifsanaiey et al. (2022), narativul facilitează accesul elevilor la experiențe de viață modelate simbolic, ajutându-i să înțeleagă și să se pregătească pentru realitățile sociale și emoționale ale lumii în care trăiesc. Dinamica narativă – construită în jurul conflictului, rezolvării și caracterizării personajelor – oferă copiilor modele de comportament, dezvoltă capacitatea de luare a deciziilor și cultivă empatia.

Poveștile acționează ca „oglinzi simbolice” prin care copilul se poate observa pe sine și pe ceilalți, într-un proces de auto-descoperire și de învățare prin reflecție. În acest sens, povestirea nu este doar o modalitate de a transmite informații, ci un instrument de formare holistică, ce contribuie la echilibrul dintre dimensiunea rațională și cea afectivă a dezvoltării umane (Bugnariu, 2025). Prin identificarea cu personaje aflate în situații de dilemă morală sau existențială, copilul este invitat să își evalueze propriile valori și comportamente, ceea ce susține construirea unei conștiințe etice timpurii.

În plus, povestirea oferă un cadru accesibil pentru dialogul despre teme complexe precum curajul, prietenia, dreptatea, responsabilitatea sau toleranța. Aceste teme sunt deseori greu de abordat prin mijloace expositive directe, dar devin comprehensibile și relevante atunci când sunt prezentate în mod narativ, prin intermediul unor întâmplări captivante și al unor personaje credibile. Baciuc (2025) argumentează că povestirea contribuie la formarea reperelor etice timpurii, oferind un cadru de explorare emoțională și morală într-o manieră indirectă, dar profundă. Aceasta este în deplin acord cu specificul psihologic al copilului, care învață cel mai eficient prin explorare, joc și identificare emoțională cu personajele narrative. Mai mult, funcția educativă a povestirii se extinde și asupra dezvoltării limbajului și a gândirii reflexive. Elevii învață nu doar să înțeleagă povestirile altora, ci și să creeze propriile narațiuni, fapt ce contribuie la clarificarea propriilor emoții, intenții și valori. Prin urmare, povestirea nu este doar o activitate cu valoare estetică sau recreativă, ci un important instrument de formare a identității personale și sociale a copilului.

I.2. Arta povestirii ca mijloc de cultivare a creativității

În contextul educației contemporane, creativitatea este considerată una dintre competențele de bază ale secolului XXI. Profesorii au responsabilitatea de a stimula și întreține potențialul creativ al elevilor, utilizând metode didactice adecvate. Arta povestirii se dovedește a fi una dintre cele mai eficiente activități în acest sens. Potrivit Shahbazi et al. (2025), povestirea contribuie la dezvoltarea abilităților mentale și emoționale, întărind imaginația, vocabularul și capacitatea de abstractizare a copiilor. Prin raportare la lumea ficțională, elevii învață să distingă între real și imaginar, ceea ce favorizează formarea unei gândiri divergente și inovatoare. Aceasta oferă un cadru flexibil în care elevii pot explora idei, personaje și situații ipotetice, dezvoltându-și astfel autonomia în gândire și expresie (Baciu, 2024).

Procesul de creare sau de interpretare a unei povești implică o serie de operații mentale complexe – formularea unor conflicte narative, anticiparea unor soluții, construirea unei logici interne coerente – toate acestea solicitând și antrenând creativitatea. Mai mult decât atât, prin arta povestirii se poate stimula empatia și inteligența emoțională, deoarece elevii trebuie să se transpună în pielea personajelor, să le înțeleagă motivațiile și trăirile.

În mediul educațional, arta povestirii/ povestirea poate fi utilizată atât ca instrument de predare interdisciplinar, cât și ca activitate de sine stătătoare, adaptabilă diferitelor vârste și niveluri de învățare. De exemplu, în cadrul orelor de limba și literatura română, elevii pot fi încurajați să rescrie povești din perspective alternative sau să continue narațiuni neterminate, activități care stimulează atât creativitatea verbală, cât și gândirea critică. De asemenea, povestirea poate fi integrată în învățarea

științelor, prin crearea de povești care explică fenomene naturale sau concepte abstracte într-un mod accesibil și captivant.

I.3. Storytelling digital – convergența dintre tehnologie și creativitate

O direcție inovatoare în educația narativă o reprezintă integrarea tehnologiilor digitale în procesul de povestire. Storytellingul digital reconfigurează interacțiunea dintre elev și conținut, sporind gradul de implicare, autonomie și personalizare a învățării. Această abordare combină elementele tradiționale ale narațiunii – structură, personaje, conflict și rezolvare – cu instrumente multimedia precum imagini, sunet, video, animație și interactivitate digitală. Korosidou & Griva (2024) subliniază că utilizarea acestor resurse tehnologice stimulează motivația elevilor și încurajează participarea activă, în special în activitățile care presupun creație, exprimare personală și reflecție narativă.

Un avantaj major al storytellingului digital este capacitatea sa de a crea un cadru educațional în care elevii devin nu doar receptori, ci și autori ai propriilor povești. Acest lucru favorizează învățarea activă, într-un mediu în care creativitatea se îmbină cu competențele digitale. Prin utilizarea de aplicații de editare video, platforme de creație narativă interactivă sau instrumente de realitate augmentată/ virtuală, elevii sunt provocați să gândească critic, să colaboreze și să își exprime ideile într-un mod complex și multisenzorial (Baciu & Bugnariu, 2025).

Exemplele din practica educațională (Monahan et al., 2023) arată că mediile de învățare bazate pe joc și explorare, în care elevii creează povești interactive folosind kituri tehnologice (precum cele pentru generarea energiei sau microcontrolere programabile), contribuie atât la dezvoltarea gândirii

compuționale, cât și la consolidarea cunoștințelor din domeniul științelor. Prin urmare, storytellingul digital se impune ca o platformă educativă transdisciplinară, care poate conecta domenii precum literatura, tehnologia, științele naturii și educația civică într-un demers integrat și coerent.

Mai mult, această formă de prezentare și narare oferă oportunități valoroase pentru incluziune și diversitate în educație. Elevii cu stiluri de învățare diferite sau cu dificultăți de exprimare verbală pot găsi în instrumentele digitale un mediu accesibil și motivant de exprimare. Totodată, storytellingul digital facilitează colaborarea între elevi, stimulând abilitățile sociale, gândirea vizuală, competențele digitale, informaționale și cele media – aspecte de bază pentru formarea unei generații capabile să comunice eficient într-o societate dominată de informație și tehnologie.

I.4. Provocările implementării instruirii narative

În ciuda beneficiilor demonstrate, cercetările recente arată o subutilizare a povestirii în clasele primare. Spre exemplu, Hall et al. (2021), în urma unei cercetări sistematice în școlile din SUA, au constatat că majoritatea cadrelor didactice nu alocă timp semnificativ povestirii orale. Acest fapt sugerează o potențială lipsă de valorizare a narativului ca obiectiv educațional și o neglijare a dimensiunii formative a poveștii.

Una dintre cauzele majore ale acestei tendințe este presiunea exercitată de curriculumul centrat pe rezultate măsurabile, care favorizează evaluarea standardizată și acumularea de cunoștințe factuale în detrimentul dezvoltării competențelor creative și socio-emoționale. În acest context, povestirea este adesea percepută ca o activitate secundară, care nu contribuie direct la

performanțele academice evaluate prin teste. În plus, mulți profesori nu sunt pregătiți metodologic să utilizeze povestirea ca instrument pedagogic. Lipsa formării în acest sens limitează capacitatea cadrelor didactice de a crea contexte autentice pentru narare și de a integra povestirea în diferite domenii de învățare.

Un alt obstacol important este legat de percepția asupra timpului disponibil în clasă. Profesorii, confrunțați cu programe încărcate și multiple sarcini administrative, pot considera că activitățile narative sunt dificil de implementat sau că nu oferă un randament didactic imediat. De asemenea, în unele cazuri, există o înțelegere limitată a conceptului de instruire narativă, care este redus la simpla lectură a poveștilor, fără a exploata pe deplin potențialul interactiv, reflexiv și creativ al artei povestirii.

Nu în ultimul rând, diversitatea culturală și lingvistică tot mai mare în rândul elevilor poate reprezenta o provocare suplimentară pentru utilizarea eficientă a povestirii. Profesorii pot întâmpina dificultăți în alegerea unor povești relevante și accesibile pentru toți elevii sau în adaptarea limbajului narativ la nivelul de înțelegere al acestora.

Prin urmare, pentru a depăși aceste provocări, este necesară o reevaluare a statutului povestirii în educație, precum și o pregătire mai temeinică a cadrelor didactice în utilizarea metodelor narative. Instruirea narativă nu trebuie privită ca o activitate „extra” sau recreativă, ci ca un instrument didactic de mare valoare, capabil să integreze cunoașterea, afectivitatea și creativitatea într-un proces educațional coerent și echilibrat.

Referințe

- Baciu, C. (2024). A fost odată ca niciodată... În C. Baciu (coord.), A.-A. Bugnariu, O. R. Malina, I. Alexa, E. T. Bîndilă, R. Bîrlean, C. Bogdan, A.-N. Chelsău, M. Dohotari, I. Enache, N. Gal, I. D. Goța, D. Mateș, R.-M. Mărginean, L. Morar, L. D. Niste, N. Nițu, A. N. Schiau, A. Șorlea, ... A. M. Tătăraș. *Cartea poveștilor. Povești create de studenți* (pp. 9–12). Presa Universitară Clujeană.
- Baciu, C. (2025). Povestea – o fereastră spre învățare și autocunoaștere. În Baciu, C., Bugnariu (coordonatori), A.-A., Albu, E. E., Câmpean, Cimpoeșu, C., Coșbuc, E.-A., Dumitru, D. M., Guță, R. M., Lața, M. M., Lăzorean, I.-R., Lungu, A, Manciu, S., Macovei, M.-E., Mihailiuc, A., Păun, C.-D., Sandra, I., Smerea C.-E., & Vlaic, A.-R., *Arta povestirii în educația timpurie* (pp. 9–16). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Baciu, C., & Bugnariu, A.-A. (2025). Storytelling – o punte între cultură și identitate. În C. Baciu, & A.-A. Bugnariu (coordonatori), *Arta povestirii în educația timpurie* (pp. 20–39). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Bugnariu, A.-A. (2025). Alchimia cuvintelor: Arta poveștilor și arta povestirii. În Baciu, C., Bugnariu (coordonatori), A.-A., Albu, E. E., Câmpean, Cimpoeșu, C., Coșbuc, E.-A., Dumitru, D. M., Guță, R. M., Lața, M. M., Lăzorean, I.-R., Lungu, A, Manciu, S., Macovei, M.-E., Mihailiuc, A., Păun, C.-D., Sandra, I., Smerea C.-E., & Vlaic, A.-R., *Arta povestirii în educația timpurie* (pp. 17–19). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Korosidou, E., & Griva, E. (2024). Fostering students L2 writing skills and intercultural awareness through digital storytelling in elementary education [Promovarea competențelor de scriere ale elevilor L2 și a conștiinței interculturale prin povestiri digitale în învățământul

- primar]. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 6(15), 585–597. <https://doi.org/10.26822/iejee.2024.355>
- Hall, C., Capin, P., Vaughn, S., Gillam, S. L., Wada, R., Fall, A., Roberts, G., Dille, J. T., & Gillam, R. B. (2021). Narrative instruction in elementary classrooms [Instruirea narativă în clasele primare]. *The Elementary School Journal*, 121(3), 454–483. <https://doi.org/10.1086/712416>
- Monahan, R., Vandenberg, J., Smith, A., Gupta, A., Fox, K., ElSayed, R., Cheoua, A. H., Minogue, J., Oliver, K., Ringstaff, C., & Mott, B. (2023). Integrating storytelling and making: A case study in elementary school [Integrarea povestirii și a creației: Un studiu de caz în școala primară]. În L. Holloway-Attaway, & J. T. Murray (coordonatori), *Lecture notes in computer science* (Volumul 14384, pp. 229–238). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-47658-7_21
- Shahbazi, M., Ghalamkarian, S. M., & Habibpour, F. (2025). The effectiveness of storytelling education on elementary students' creativity and verbal development [Eficacitatea educației prin povestire asupra creativității și dezvoltării verbale a elevilor din clasele primare]. *Thinking and Children*, 16(1). https://fabak.ihcs.ac.ir/article_9808.html
- Zarifsanaiey, N., Mehrabi, Z., Kashefian-Naeeni, S., & Mustapha, R. (2022). *The effects of digital storytelling with group discussion on social and emotional intelligence among female elementary school students* [Efectele povestirii digitale cu discuții de grup asupra inteligenței sociale și emoționale în rândul elevilor de școală primară de sex feminin]. *Cogent Psychology*, 9(1). <https://doi.org/10.1080/23311908.2021.2004872>

II. POVESTIREA ÎNVĂȚĂTOAREI – STRATEGIE DIDACTICĂ INTEGRATIVĂ

Ciprian BACIU

Povestirea realizată de învățătoare este mai mult decât o simplă lectură expresivă sau o activitate de divertisment. Ea constituie o veritabilă strategie didactică integrativă, prin care educatorul transmite cunoștințe, modelează comportamente, dezvoltă empatie și valorifică propria experiență de viață în sprijinul formării copiilor (Baciu et al., 2022). Această metodă se remarcă prin caracterul său adaptabil și prin capacitatea de a media relația dintre elev și conținutul educațional într-un mod profund și personalizat.

Povestirea didactică presupune o adaptare continuă a limbajului, a mesajului și a formei narative în funcție de particularitățile de vârstă, de nivelul cognitiv, dar și de interesele și nevoile afective ale elevilor. În acest sens, învățătoarea devine nu doar o transmițătoare de informație, ci o creatoare de contexte educaționale autentice, în care învățarea se realizează prin emoție, reflecție și identificare (Baciu, 2024a; 2025). Alegerea temei, a tonului și a tipului de personaje trebuie să țină cont de capacitatea copiilor de a se implica afectiv și intelectual în poveste.

Tematica povestirilor poate fi extrem de variată, de la fabule și întâmplări cu animale – care susțin învățarea indirectă a valorilor fundamentale – până la situații inspirate din viața cotidiană, din experiențele de familie sau chiar din copilăria

învățătoarei. Aceste ultime exemple au un rol aparte în crearea unui cadru relațional apropiat, în care elevii simt că povestea este „vie” și relevantă. Povestirile cu animale sunt adesea preferate de copii, datorită naturii lor ludice și simbolice. Ele permit o identificare ușoară cu personajele și favorizează internalizarea valorilor promovate, precum bunătatea, perseverența, cooperarea, hărnicia sau generozitatea (Baciu et al., 2022).

În plus, povestirea învățătoarei poate acționa ca o punte între diferite domenii de cunoaștere. O poveste cu tematică ecologică, de exemplu, poate introduce noțiuni științifice, dar și discuții despre responsabilitate, empatie față de natură și importanța comportamentului individual. Astfel, povestirea devine un instrument transdisciplinar, capabil să unifice conținuturi și să le plaseze într-un context emoțional și etic relevant pentru copii (Baciu, 2024b; Baciu & Bugnariu, 2025).

II.1. Structura activităților de povestire

Pentru a-și atinge eficiența maximă, activitățile de povestire trebuie atent planificate, în conformitate cu obiectivele curriculare. Structura generală a unei activități de povestire presupune:

- Etapa pregătitoare – Asigurarea cadrului propice, pregătirea materialelor didactice, captarea atenției și stimularea interesului elevilor.
- Expunerea propriu-zisă a povestirii – Prezentarea titlului și autorului, nararea expresivă, utilizând elemente de comunicare verbală, nonverbală și paraverbală. Accentul se pune pe stimularea participării afective și intelectuale.
- Etapa de valorificare didactică – Reflecția asupra mesajului poveștii, analizarea personajelor, învățarea de

vocabular nou, integrarea noilor cunoștințe în ansamblul competențelor dezvoltate anterior.

Această etapizare favorizează dezvoltarea gândirii critice și a capacității de exprimare orală, după cum subliniază și Rokhmawan et al. (2022), care arată că nararea stimulează abilitățile lingvistice și capacitatea de a reflecta asupra conținutului învățat.

II.2. Recomandări metodologice

Pentru a valorifica în mod eficient potențialul educativ al povestirii în contextul școlar, este important ca activitatea narativă să fie bine planificată și adaptată nevoilor și nivelului de dezvoltare al elevilor. În acest sens, se pot avea în vedere următoarele direcții de acțiune:

A) Clarificarea scopului narativ înainte de începerea activității

Este important ca profesorul să stabilească și să comunice clar obiectivele educaționale urmărite prin povestire – fie că este vorba despre învățarea unui conținut, dezvoltarea empatiei sau stimularea exprimării personale. Elevii trebuie să înțeleagă că povestea nu este doar un moment de relaxare, ci o oportunitate de învățare activă, cu sens și aplicabilitate în viața reală.

B) Implicarea activă a elevilor prin alegerea de voluntari și stimularea exprimării

Pentru ca povestirea să devină un proces participativ, este recomandată implicarea directă a elevilor, fie prin asumarea unor roluri, fie prin completarea sau continuarea poveștii. Alegerea de voluntari pentru dramatizări sau exprimarea de opinii despre acțiunile personajelor contribuie la dezvoltarea competențelor de comunicare și la consolidarea încrederii în sine.

C) *Utilizarea resurselor vizuale și multimedia adaptate vârstei elevilor*

Integrarea de materiale vizuale, animații, ilustrații sau înregistrări audio-video poate spori atractivitatea povestirii și poate facilita înțelegerea conținutului, în special în cazul copiilor mici sau al celor cu stiluri de învățare vizual-auditiv. Alegerea acestor resurse trebuie făcută cu discernământ, astfel încât să susțină mesajul educativ și să nu devină un element de distragere.

D) *Crearea unui cadru favorabil interacțiunii, exprimării și reflecției*

Un spațiu sigur, lipsit de frica evaluării, în care elevii se simt încurajați să își exprime ideile, emoțiile și experiențele personale, este esențial pentru succesul activității narative. Povestirea trebuie însoțită de momente de dialog și reflecție, în care elevii să poată discuta despre temele abordate, să compare puncte de vedere și să extragă învățăminte relevante pentru viața lor.

După cum sugerează Friday (2023), planificarea participării elevilor prin rotație și încurajarea acestora să își exprime creativ răspunsurile la stimuli narativi poate transforma povestirea într-un act colaborativ cu impact formativ profund. Prin urmare, succesul utilizării povestirii în procesul educațional depinde de modul în care aceasta este ancorată într-un demers pedagogic conștient, interactiv și centrat pe elev. Nu doar povestea în sine contează, ci și felul în care este spusă, receptată și explorată împreună cu elevii. Atunci când este aplicată cu intenție didactică clară și cu sensibilitate față de nevoile clasei, povestirea învățătoarei devine un instrument valoros de modelare intelectuală și emoțională, capabil să îmbogățească semnificativ experiența școlară.

Referințe

- Baciu, C. (coord.), Bocoș, M.-D., & Verdeș, L.-I., A.-M. Purcar, L.-C. Neag, A. Raica, G.-E. Cîra-Grigorescu, F.-C. Broască, M. David, C. Coman, N. Ghira, & R. M. Popa. (2022). *Poveste, povestire, narațiune. Perspectivă educațională și didactică*. Editura Presa Universitară Clujeană.
- Baciu, C. (2024a). Crearea și valorificarea educațională a poveștilor. În C. Baciu (coord.), A.-A. Bugnariu, O. R. Malina, I. Alexa, E. T. Bîndilă, R. Bîrlean, C. Bogdan, A.-N. Chelsău, M. Dohotari, I. Enache, N. Gal, I. D. Goța, D. Mateș, R.-M. Mărginean, L. Morar, L. D. Niste, N. Nițu, A. N. Schiau, A. Șorlea, ... A. M. Tătărașu. *Cartea poveștilor. Povești create de studenți* (pp. 19–30). Presa Universitară Clujeană.
- Baciu, C. (2024b). A fost odată ca niciodată... În C. Baciu (coord.), A.-A. Bugnariu, O. R. Malina, I. Alexa, E. T. Bîndilă, R. Bîrlean, C. Bogdan, A.-N. Chelsău, M. Dohotari, I. Enache, N. Gal, I. D. Goța, D. Mateș, R.-M. Mărginean, L. Morar, L. D. Niste, N. Nițu, A. N. Schiau, A. Șorlea, ... A. M. Tătărașu. *Cartea poveștilor. Povești create de studenți* (pp. 9–12). Presa Universitară Clujeană.
- Baciu, C. (2025). Povestea – o fereastră spre învățare și autocunoaștere. În C. Baciu, & Bugnariu A.-A. (coordonatori), Albu, E. E., Câmpean, Cimpoeșu, C., Coșbuc, E.-A., Dumitru, D. M., Guță, R. M., Lața, M. M., Lăzorean, I.-R., Lungu, A, Manciu, S., Macovei, M.-E., Mihailiuc, A., Păun, C.-D., Sandra, I., Smerea C.-E., & Vlaic, A.-R., *Arta povestirii în educația timpurie* (pp. 9–16). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Baciu, C., & Bugnariu, A.-A. (2025). Storytelling – o punte între cultură și identitate. În C. Baciu, & Bugnariu A.-A.

- (coordonatori), Albu, E. E., Câmpean, Cimpoieșu, C., Coșbuc, E.-A., Dumitru, D. M., Guță, R. M., Lața, M. M., Lăzorean, I.-R., Lungu, A, Manciu, S., Macovei, M.-E., Mihailiuc, A., Păun, C.-D., Sandra, I., Smerea C.-E., & Vlaic, A.-R., *Arta povestirii în educația timpurie* (pp. 20–39). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Friday, M. J. (5 iulie, 2023). *Back to elementary school with storytelling* [Înapoi la școala primară cu povești]. <https://www.edutopia.org/article/first-day-storytelling-elementary-school>
- Rokhmawan, T., Daryono, D., Fuat, F., Sayer, I. M., Konstantinopoulou, X., Mas'udah, N., & Nafisah, D. (2022). Teachers and students benefits for bringing oral storytelling in front of the classroom [Avantajele pentru profesori și elevi de a aduce povestirile orale în fața clasei]. *Bulletin of Community Engagement*, 2(2), 70–88. <https://doi.org/10.51278/bce.v2i2.426>

III. LECTURA – DRUM INIȚIATIC AL FIECĂREI GENERAȚII

Alice-Andreea BUGNARIU
Diana-Laura TAȘCĂ

Pentru unii copii aflați la începutul drumului școlar, lectura este o activitate trăită ambivalent: când cu uimire, când cu rețineră. Răspunsurile lor spontane și sincere la întrebări legate de citit reflectă această dualitate: „Îmi face plăcere să citesc pentru că intru în lumea poveștilor magice.”; „Îmi place să citesc seara, înainte de culcare.”; „Mă plictisesc când citesc.”; „Mă obligă doamna să citesc și nu-mi place.”; „Am învățat cuvinte noi din cărți.”

În contrast, adultul, întrebat fiind ce înseamnă lectura pentru el, răspunde mai echilibrat, poate și mai reținut: „Cunoaștere, informații, relaxare.”; „O poveste, un text de citit.”; „Liniște, călătorie către lumi necunoscute, trăiri.”

Această diferență de percepție conturează o realitate educațională relevantă: lectura este înțeleasă și asimilată în mod diferit, în funcție de vârstă, de experiență și de contextul în care se manifestă. Dacă adultul evită să-și exprime o eventuală lipsă de afecțiune față de lectură, oferind răspunsuri acceptabile din punct de vedere social, copilul are curajul de a verbaliza ceea ce simte cu onestitate, fie că este entuziast, indiferent sau adoptă o atitudine de respingere față de unele idei, ceea ce duce la blocaje comunicaționale.

De aici se naște o întrebare firească și profundă: „Învățăm, oare, pe măsură ce creștem, să iubim cu adevărat lectura sau doar învățăm să mimăm o relație firească cu ea?”. Devine lectura o alegere interioară, o pasiune autentică, sau rămâne doar o formă de conformare la un model cultural așteptat?

Reflecțiile criticului literar Titu Maiorescu, formulate la sfârșitul secolului al XIX-lea, aduc un ecou actual acestor întrebări: „Pe cât se poate omenește prevedea, literatura poetică română va începe secolul al XX-lea — scria în 1889 — sub auspiciile geniului lui, și forma limbei naționale, care și-a găsit în poetul Eminescu cea mai frumoasă înfăptuire pînă astăzi, va fi punctul' de plecare pentru toată dezvoltarea viitoare a vestmîniutui cugetării romînești” (Brîncuș, 1889/1964).

Această viziune asupra rolului formator al limbajului literar – simbolizat prin opera lui Eminescu – poate fi extrapolată și asupra actului lecturii. Lectura, în copilărie, dar și de-a lungul vieții, nu este doar o activitate cognitivă, ci un proces de construcție a sinelui, de modelare a sensibilității și de participare la cultura unui neam.

Citind, ne educăm gândirea, ne antrenăm empatia, ne rafinăm limbajul și ne lăsăm provocați de întrebări profunde. Fiecare pagină devine o treaptă într-un urcuș interior, o călătorie care nu se încheie odată cu ultima filă, ci continuă în noi, sub forma ideilor, imaginilor și emoțiilor pe care le purtăm mai departe.

Așa cum spunea Carl Sagan, „Cărțile sunt magia portabilă”. Iar dacă Eminescu a fost și rămâne un model de expresivitate și profunzime, este și pentru că, prin lectura operelor sale, am învățat să gândim mai limpede și să simțim mai profund. Lectura formează gustul estetic, dar și discernămîntul moral. Este o punte între lumi și între oameni.

III.1. Lectura în învățământul primar

În mediul școlar, lectura nu poate fi redusă la o simplă activitate de decodare sau la un exercițiu de reproducere a ideilor unui text. Ea implică o strategie pedagogică atent structurată, capabilă să stârnească interesul, să mențină motivația și să conducă spre o înțelegere profundă.

Pamfil (2016) propune o organizare a actului lecturii în patru momente fundamentale:

- Prelectura
- Prima lectură
- Seria relecturilor
- Postlectura

III.1.1. Prelectura – trezirea curiozității

Nu e suficient să-i „obligăm” pe copii să se apuce de citit, imperios necesar este crearea unui context favorabil inițierii lecturii. În acest sens, se are în vedere de exemplu, prezentarea de către cadrul didactic a mai multor cărți, iar copilului să i se ofere libertatea, să-și aleagă cartea pe care dorește să o exploreze. De asemenea, o altă modalitate de a-i deschide apetitul înspre lectură unui copil din învățământul primar este prezentarea unor teme, a unor cuvinte necunoscute care se vor regăsi în creația ce urmează a fi citită și astfel determinarea copilului să-și dorească să afle cum se îmbină ele armonios într-un text și ce înțelesuri au.

Această etapă deschide drumul către text și are rolul de a trezi curiozitatea. Nu este vorba despre oferirea unor informații introductive, ci despre crearea unui orizont de așteptare, despre conectarea afectivă și cognitivă cu temele și ideile ce urmează a fi explorate. Un exemplu sugestiv îl oferă și „tehnica visului”

utilizată la clasa a III-a, înainte de lectura unui fragment din „Micul Prinț” de Antoine de Saint-Exupéry:

„Așezați-vă cât mai confortabil în bănci, lăsați-vă mâinile relaxate pe masă și închideți ochii. Respirați adânc... inspirați... expirați... Simțiți cum corpul vostru devine din ce în ce mai ușor, ca și cum ați pluti... Imaginați-vă că sunteți călători prin Univers... Pluțiți ușor printre stele, simțind liniștea și frumusețea spațiului infinit. În depărtare, zăriți o planetă misterioasă, diferită de toate celelalte. Se apropie tot mai mult... și aterizați ușor pe suprafața ei. Unde sunteți? Ce vedeți în jur? Ce ființe locuiesc aici?”

(Pauză de câteva secunde pentru a-i lăsa să vizualizeze.)

„În fața voastră apare un bătrân cu o carte imensă... Oare cine este? Ce credeți că scrie în acea carte?”

(Pauză de câteva secunde pentru a-i lăsa să vizualizeze.)

„Astăzi vom citi o poveste despre un băiat care a ajuns exact într-un astfel de loc. Este vorba despre Micul Prinț, care, în călătoria sa prin Univers, descoperă o planetă locuită de un geograf. Oare ce va învăța de la el? Oare ce se află scris în cărțile acelea misterioase? Haideți să aflăm împreună!”

(Deschideți ochii.)

O astfel de abordare creează o punte între imaginație și lectură, între emoție și învățare.

III.1.2. Prima lectură – descoperirea lumii textului

După ce situația favorabilă în care se va desfășura lectura a fost creată, în funcție de nivelul vârstei, particularitățile individuale ale copiilor, clasa, disciplina și alți factori determinanți sau recesivi, poate debuta prima lectură.

Acesta este momentul întâlnirii nemijlocite cu textul. Este faza în care elevii află cine sunt personajele, ce se întâmplă, care

este conflictul, unde se petrece acțiunea, care este firul narativ sau din câte strofe este alcătuită poezia. Deși este o lectură „la suprafață”, ea fundamentează înțelegerea ulterioară.

Prima lectură este asociată adesea cu superficialitatea, fiindcă nu se obține o imagine globală a tuturor aspectelor citite, datorită concentrării celui care citește pe alte aspecte definitorii.

III.1.3. Seria relecturilor – aprofundare și înțelegere

Această etapă transformă lectura într-un adevărat proces. În această etapă se explorează sensurile ascunse, simbolurile, intențiile autorului, relațiile dintre personaje, dar și impactul textului asupra cititorului.

În acest sens, în cadrul orelor de Limba și literatura română la clasa a IV-a, obișnuim să citim „în lanț”, de la primul elev la ultimul, reluând apoi lectura până se epuizează textul. Ce se întâmplă însă? Un elev, își numără colegii, frazele, și știe exact când îi vine rândul. Evident, atenția nu este îndreptată spre text, ci spre momentul în care urmează să citească – o practică deloc eficientă pentru înțelegerea profundă.

De aceea, nu recomandăm „abuzul” de citire în lanț, ci mai degrabă varierea acestuia – fie citind în sens invers, fie pe orizontală de la stânga la dreapta, citirea pe roluri sau în ștafetă. O altă metodă demnă de folosit este plimbatul printre bănci, înmânând unui elev un semn de carte care indică cine va citi mai departe, fără a specifica numărul de enunțuri. În acest fel, toți elevii rămân atenți, neștiind când le vine rândul. Pentru textele narrative, este important ca metodele de lectură să fie variate în mod constant, pentru a evita rutina, a menține trează atenția elevilor și a încuraja o receptare profundă și creativă a conținutului literar.

Cadrelle didactice ulterior, pot apela la metode variate de lucru cu textul: lectura pe fragmente sau pe roluri, întrebări deschise prin intermediul cărora elevii să caute răspunsul în text, dezbateri, jurnalul de lectură, desenarea unor scene sau rescrierea unor pasaje din alte perspective. Relectura nu este o simplă repetare, ci o redescoperire a textului.

III.1.4. Postlectura – integrarea lecturii în viață

Ultima etapă, consacrată în literatura de specialitate, este postlectura – scoaterea cititorului din lumea textului și integrarea ideilor în viața reală. Din păcate, aceasta este adesea omisă din lipsă de timp.

Pentru ca elevul să înțeleagă sensul lecturii și să facă legătura între ideile textului și lumea reală, este necesară o etapă de reflecție și conexiune.

Această etapă încheie parcursul, dar deschide ușa către interiorizarea lecturii. Elevii pot face conexiuni cu experiențele proprii, își pot exprima opiniile și pot crea. Este momentul în care lectura devine parte a lumii lor interioare.

În exemplul deja menționat, după lectura fragmentului „Micul Prinț”, elevii au participat la un joc digital (Wheel of Names) și au scris cuvinte reprezentative pe postituri, introduse apoi într-un registru simbolic al clasei. Astfel, cuvântul „registru” – regăsit și în text – a fost înțeles nu doar lexical, ci și printr-o experiență concretă.

Activitățile de postlectură pot deschide noi perspective, cum ar fi: dezvoltarea gândirii critice, stimularea creativității sau aprofundarea temelor abordate în text. Spre exemplu:

„Dacă ai putea călători pe orice planetă, unde ai merge și de ce?”

Dacă floarea „Micului Prinț” ar putea vorbi, ce i-ai spune despre faptul că este efemeră?

Imaginează-ți că ești geograf! Descrie o planetă nouă pe care ai descoperit-o.

Dă un nume unei planete necunoscute și explică ce se află pe ea.

Dacă ai fi un astronaut pierdut în spațiu, ce ai scrie în jurnalul tău?

Dacă ai putea colora Universul, ce culori ai folosi și de ce?

Dacă ai fi o stea, ce superputeri ai avea?”

III.1.5. O călătorie magică în lumea cărților: Cum îi motivez pe elevii mei să citească

Uneori, pentru a face un copil să iubească lectura, este suficient să îi oferim o experiență atractivă, care să fie mai apropiată de lumea lui... Oare, am uitat noi ca adulți cum e această lume?

Prin ochii unui copil, lumea este magică, plină de mister și de culoare. Unde un fluture nu e doar o insectă, ci un mic suflet care dansează în aer. Ursuleții de pluș și jucăriile nu sunt doar niște lucruri, ci sunt cei mai buni prieteni de joacă, care au emoții și care vorbesc.

Astfel, dacă reușim să vedem lumea prin ochii unui copil, înțelegem că lectura nu este doar o activitate intelectuală, ci o poartă spre o lume plină de magie și descoperiri. Prin povești, lectura devine o punte între realitate și fantezie, iar copilul învață să aprecieze atât lumea în care trăiește, cât și celelalte lumi pe care le poate crea în imaginația sa.

Într-o eră digitală în care copiii sunt atrași de tehnologie, cititul poate părea o activitate greu de integrat în rutina lor.

Tocmai de aceea, este important să ținem cont de pasiunile și de interesele lor, pentru a transforma lectura într-o activitate captivantă, care să le stimuleze curiozitatea.

Datorită importanței pe care lectura o are în viața noastră, am pornit într-o frumoasă aventură a poveștilor, pentru a le arăta elevilor cât de fascinantă poate fi lectura. În cadrul lecțiilor, le arătam imagini cu autorii textelor citite din manual și le povesteam despre viața și operele acestora, explicându-le cum experiențele autorilor au inspirat poveștile. Procedând astfel, le insuflam elevilor aprecierea față de literatură, fiind, totodată, un pas important pentru a-i încuraja să-și imagineze că și ei ar putea deveni, într-o zi, autori ai propriilor povești.

În acest sens, ziua de vineri era dedicată lecturii și era momentul perfect pentru ca elevii să împărtășească cu colegii poveștile din cărțile citite, alese de ei. Fiecare avea ocazia să prezinte cartea, precizând: titlul, autorul, personajele preferate, evenimentele importante și ceea ce le-a plăcut lor cel mai mult din conținutul acelei cărți. În scopul creșterii nivelului de motivație pentru lectură, la fiecare carte citită, elevii primeau diplome personalizate de dimensiuni reduse, care erau extrem de atractive pentru ei. La 3 diplome, elevii erau recompensați cu tot felul de cadouri surpriză pentru recunoașterea efortului și a implicării lor. Acele diplome, sunt generate prin intermediul aplicației „Canva” și sunt personalizate prin atașarea unei imagini cu portretul elevului sau al personajului preferat dintr-un joc, respectiv prin scrierea numelui și prenumelui, reușind în felul acesta să îi captivez. Un model de diplomă este prezentat în imaginea următoare.

Această metodă are un impact pozitiv asupra elevilor, transformând fiecare pagină citită într-o mică realizare personală. În plus, are o serie de valențe formative și contribuie la îmbunătățirea abilităților de citire, gândire critică, exprimare orală și scrisă, încredere în sine, precum și la creșterea nivelului de motivație.

Elevii au devenit curioși și dornici să citească, au început să-și împrumute cărți între ei, să compună propriile povești, ba chiar să realizeze singuri scenete de teatru cu păpuși pe baza poveștilor citite. De multe ori, ei se identifică cu personajele și trăiesc alături de ele fiecare pas din poveste cu entuziasm și emoție.

Cu toate că sistemul bazat pe recompense le declanșează elevilor motivația extrinsecă, odată cu trecerea timpului, acest tip de motivație va acționa ca un impuls pentru a declanșa motivația intrinsecă, stimulând dorința elevilor de a citi din plăcere și interes propriu.

III.1.6. Magia începe cu o poveste...

Personajele din universul poveștilor exercită un impact emoțional și motivațional considerabil asupra copiilor, fapt ce le conferă un potențial educativ remarcabil. Din această perspectivă, integrarea lor în structura unei lecții, în special în secvențele introductive, se dovedește a fi o strategie eficientă pentru captarea atenției și stimularea interesului elevilor. Cadrele didactice pot opta pentru crearea unor personaje originale, cărora să le atribuie nume și trăsături specifice, sau pot valorifica personaje deja familiare și îndrăgite de către copii, pentru a facilita conexiunea afectivă cu conținutul propus.

Mai mult, transpunerea lecției într-un cadru narativ, în care elevii sunt protagoniști ai unei misiuni educative, contribuie la sporirea motivației intrinseci și la implicarea activă a acestora în procesul de învățare. Utilizarea artei povestirii ca metodă didactică nu trebuie limitată la domeniul limbii și literaturii, ci poate fi extinsă și în cadrul altor discipline. De pildă, în cadrul orelor de Arte vizuale și abilități practice, o poveste bine construită poate deveni un instrument valoros pentru orientarea elevilor către sarcinile propuse, într-un mod ludic și atractiv. Mai jos, prezentăm o astfel de poveste.

Povestea Zefirei

A fost odată ca niciodată o frunzuliță tare veselă...

Zi și noapte stătea în copăcelul ei plin de frunze foșnitoare, legănându-se ușor în adierea vântului. Numele ei era Zefira, o frunzuliță timidă, dar curioasă, care își privea lumea cu uimire din înălțimea ramurii ei preferate.

Dar într-o zi, toamna și-a trimis vântul blând peste pădure, iar Zefira, îmbrăcată în nuanțe arămii, s-a desprins încetiușor din ram și a început să plutească spre pământ, dansând în razele soarelui tomnatic. Călătoria ei a fost lungă și jucăușă, dar când s-a oprit din zbor, și-a dat seama că și-a pierdut culorile. Frunzulița ei nu mai strălucea ca altădată, iar căciulița părea tristă fără petele vesele de galben și roșu.

Acum, Zefira are nevoie de ajutorul vostru!

Ajutați-o să-și regăsească frumusețea de altădată! Umpleți-i frunzulița și căciulița cu culorile toamnei, cu stropi de lumină, cu nuanțe arămii și sclipiri calde din razele blânde ale soarelui tomnatic. Astfel, Zefira va putea zâmbi din nou și va străluci ca înainte!

Utilizând această poveste în secvența de captare a atenției, am reușit să le stârnesc elevilor interesul pentru activitate, iar aceștia s-au simțit importanți pentru că erau cei care aveau posibilitatea să ajute frunzulița.

În scopul stimulării lecturii în rândul elevilor, se pot desfășura și alte activități precum: realizarea unei cărți de povești prin implicarea întregului colectiv de elevi, jocuri de rol și crearea unor povești în format digital, pornind de la propriile experiențe.

Prin urmare, poveștile au un farmec aparte pentru copii, iar cadrele didactice sunt cele care au posibilitatea să le cultive dragostea pentru lectură, pentru acele lumi magice, la care pot avea acces prin simpla deschidere a unei cărți de povești.

Răspunsurile elevilor mei la întrebarea „De ce este important să citim?” sunt reprezentate într-un World Cloud în imaginea de mai jos.

III.1.7. Lectura: O călătorie interioară

Lectura este, în esență, o călătorie către sine și către ceilalți. Nu este o simplă activitate școlară, ci un proces formativ care modelează gândirea, sensibilitatea și identitatea. Pentru ca această călătorie să nu fie percepută ca o obligație, ci ca o descoperire, este nevoie de îndrumători care să știe să deschidă uși, nu să le încuie în spatele unor fișe sau teme standardizate, creativitatea cadrului didactic face diferența.

A învăța să citești înseamnă, în cele din urmă, a învăța să fii. Iar fiecare copil care pășește pe drumul lecturii, cu mirare și bucurie, este un potențial constructor al lumii de mâine – una în care gândirea profundă, empatia și spiritul critic vor avea rădăcini în cărțile citite în copilărie.

Lectura constituie un demers complex, care transcende simpla decodare a semnelor grafice și devine, în fapt, un proces de

autoexplorare și de dialog interior. Prin intermediul textului, cititorul este condus într-o aventură a reflecției și a introspecției, în urma căreia are posibilitatea de a-și construi treptat propria identitate culturală și afectivă.

Pe măsură ce copilul înaintază pe drumul lecturii, întâlnirea cu textul capătă nuanțe multiple: emoția primară a surprizei datorate descoperirii unor lumi necunoscute se împletește cu bucuria recunoașterii unor elemente familiare și cu incitarea generată de enigmele ce așteaptă a fi dezvăluite. Astfel, lectura devine nu doar o „călătorie în afară” – în universuri fictive sau documentare, ci și o „călătorie în interior”: fiecare pagină îi oferă cititorului un prilej de a-și identifica propriile temeri, aspirații sau valori. Prin raportarea la personaje, la configurații narative și la argumentele textuale, copilul este chemat să-și formuleze întrebări despre sine („Ce simt dacă mă aflu în situația personajului X?”) și să găsească în răspunsurile sale indicii despre propriile emoții și atitudini.

În plan cognitiv, lectura dezvoltă gândirea reflexivă: procesul interpretativ presupune formularea de ipoteze, conexiunea informațiilor noi cu cele deja existente în „biblioteca mentală” a fiecărui cititor și evaluarea critică a consecințelor pe care personajele din text le întâmpină. În același timp, lectura creează un spațiu sigur pentru explorarea ideilor complexe: valorile morale, dilemele existențiale sau contradicțiile sociale devin obiecte de contemplare, fără riscul unor consecințe imediate, așa cum s-ar întâmpla într-o „întâlnire” directă cu acestea în viața reală. De aceea, învățarea de a citi nu se rezumă la tehnica pronunțării corecte a cuvintelor, ci presupune și deprinderea unor abilități metacognitive – conștientizarea propriului proces de înțelegere („Cum reușesc să înțeleg ce vrea să spună autorul?”)

și reglarea acestuia prin întrebări, recapitulări sau formulări de noi perspective.

În plan afectiv, actul lecturii reacționează la nevoia de empatie: prin identificarea cu personaje de diferite vârste, contexte social-culturale distincte, copilul își „antrenează” capacitatea de a „păși în pantofii celuiilalt”. În acest mod, lectura devine un exercițiu practic de înțelegere a alterității, care se înscrie într-o logică formativ-educatională esențială pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Fie că este vorba despre nuanțele subtile ale unor conflicte interpersonale ilustrate în proză, fie despre proiecțiile simbolice oferite de poezia lirică, cititorul este îndemnat să-și regândească propriile atitudini față de dreptate, bunătate sau responsabilitate.

În plus, lectura activează dimensiunea estetică: prin întâlnirea cu frumusețea expresiei lingvistice și cu originalitatea construcției narative, copilul învață să aprecieze modul în care cuvântul, folosit nu doar utilitar poate modela percepția asupra lumii. Aprecierea estetică, departe de a fi un simplu efect ornamental, are repercusiuni asupra dezvoltării unei atitudini critice și deschise față de mediu. Citind versurile unui poet sau descoperind metaforele unei proze, elevii sunt impulsionați să reflecteze asupra modului în care limbajul poate crea valențe multiple de sens, să se joace cu procesele de imaginație și să recunoască, în final, că fiecare text reprezintă o redare subiectivă a realității.

Cu alte cuvinte, lectura ca „drum inițiativ” nu se limitează la simpla acumulare de cunoștințe; ea îl invită pe copil să împărtășească și să-și asume un dialog cu propriul „eu” interior și cu comunitatea culturală din care face parte. Fiecare carte devine oglinda în care se reflectă structura gândirii, gradul de empatie și

formele de sensibilitate pe care le cultivăm. Prin urmare, rolul cadrelor didactice este acela de a ghida nu numai tehnic, ci și emoțional și reflexiv, astfel încât lectura să rămână pentru fiecare elev o călătorie interioară continuă, în care descoperirea de sine și descoperirea lumilor literare se împletesc armonios.

Referințe

- Baciu, C., & Bugnariu, A.-A. (2025). Storytelling – o punte între cultură și identitate. În C. Baciu, & Bugnariu A.-A. (coordonatori), Albu, E. E., Câmpean, Cimpoieșu, C., Coșbuc, E.-A., Dumitru, D. M., Guță, R. M., Lața, M. M., Lăzorean, I.-R., Lungu, A, Manciu, S., Macovei, M.-E., Mihailiuc, A., Păun, C.-D., Sandra, I., Smerea C.-E., & Vlaic, A.-R., *Arta povestirii în educația timpurie* (pp. 20-39). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Brîncuș, G. (1889/20 mai, 1964). Titu Maiorescu și problemele limbi, *Limba română, XIII*(5), 483-493). <https://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/2261>
- Bugnariu, A.-A. (2025). Alchimia cuvintelor: Arta poveștilor și arta povestirii. În C. Baciu, & A.-A. Bugnariu (coordonatori), *Arta povestirii în educația timpurie* (pp. 17-19). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Pamfil, A. (2016). *Limba și literatura română în școala primară. Perspective contemporane*. Editura Art.

IV. ELABORAREA ȘI VALORIFICAREA POVEȘTII EDUCAȚIONALE PRIN MATRICI INTERPRETATIVE – EXEMPLIFICARE

Ioana Giorgiana PĂTRAȘ (Furdea)

IV.1. Context teoretic și aplicabilitate educațională

Pentru a valorifica poveștile în scop educațional, acestea pot fi structurate utilizând matrici interpretative (Baciu, 2025). Transpunerea unei povești educative într-o astfel de matrice, destinată copiilor din învățământul preșcolar și celor din învățământul primar, implică dezvoltarea unei structuri bine definite (Baciu, 2024; 2025), care să includă principalele componente, precum obiectivele educaționale, domeniile de învățare, activitățile specifice și resursele necesare.

În continuare, oferim un exemplu de elaborare a unei povești (Baciu, 2024; Xerri, 2020) și a unor matrici interpretative prin care aceasta este adaptată pentru valorificare în învățământ, ilustrând totodată procesul de implementare în activitatea didactică.

IV.2. Povestea educativă: „Aventura lui Eric în pădurea magică”

Într-o dimineață liniștită, vântul adia ușor printre frunzele unei păduri misterioase, unde se spune că doar cei cu inimă curată pot păși. Nimeni nu știa ce se ascunde dincolo de luminișurile sale

fermecate, dar legenda spunea că acolo se află un tărâm uitat, unde magia domnește peste tot.

Într-un sat aflat la marginea pădurii, un tânăr aventurier a găsit într-o zi o hartă veche, ascunsă sub o piatră din grădina bunicului său. Pe hartă era desenată o potecă aurie, care ducea către "Inima Pădurii Magice". Fără să stea pe gânduri, tânărul și-a luat rucsacul și a pornit în călătorie.

Pădurea era vie. Copacii își unduiau ramurile ca și cum îl salutau, iar florile își schimbau culorile la fiecare pas. Deodată, dintr-un tufiș, a apărut o vulpe albă cu ochii strălucitori.

- Bine ai venit, călătorule! a spus ea. Pentru a ajunge la Inima Pădurii, trebuie să treci trei încercări.

Curios, tânărul a acceptat provocarea. Prima încercare era la Podul de Vânt. Acolo, un pod făcut din fire invizibile plutea peste o prăpastie adâncă. Pe o piatră stătea scris: „Pentru a traversa, trebuie să ai încredere în pașii tăi.”

Tânărul și-a amintit de poveștile bunicului despre curaj și a pășit cu încredere. La fiecare pas, podul devenea vizibil sub picioarele lui. Când a ajuns pe malul celălalt, podul a dispărut ca și cum nu ar fi fost niciodată acolo.

A doua încercare era în Poiana Oglinzilor. Acolo, aerul părea fermecat, iar în fața lui s-au ridicat mai multe oglinzi, fiecare reflectând o versiune diferită a lui.

- Alege oglinda care îți arată adevărata ta inimă, a rostit o voce nevăzută.

Tânărul le-a privit cu atenție. Unele îl arătau mai puternic, altele mai înalt, dar într-una singură și-a văzut reflecția exact așa cum era: cu emoțiile, visele și îndoielile sale. Când a atins acea oglindă, toate celelalte au dispărut, iar poteca s-a deschis din nou. A treia încercare era cea mai grea. Ajuns în fața unui stejar uriaș,

o lumină strălucitoare plutea în mijlocul unei poieni. Era Inima Pădurii. Dar un vârtej de umbre s-a ridicat în jurul său, încercând să o înghită.

- Doar lumina sufletului tău o poate salva, i-a spus vulpea, care apăruse din nou.

Tânărul a închis ochii și a lăsat căldura inimii sale să îl ghideze. Și-a amintit de toate momentele în care a ales să fie bun, curajos și sincer. Dintr-o dată, o lumină aurie a izbucnit din pieptul lui, risipind umbrele. Când a deschis ochii, Pădurea Magică strălucea mai tare ca niciodată. Copacii păreau mai înalți, râurile curgeau cu apă limpede ca cristalul, iar cerul era plin de stele chiar și în miezul zilei.

- Ai reușit! a spus vulpea. Inima Pădurii bate din nou datorită ție.

Tânărul a zâmbit, știind că, deși aventura lui se încheia, magia pădurii va rămâne mereu în sufletul său.

IV.2.1. Model aplicativ: Valorificarea poveștii „Aventura lui Eric în pădurea magică”

- **Titlul poveștii:** „Aventura lui Eric în pădurea magică”
- **Scop educativ principal:** Încurajarea imaginației, dezvoltarea abilităților socio-emoționale și învățarea noțiunilor de respect față de natură și față de ceilalți.

Tabel 1.III. *Structura comparativă a unei matrici educaționale pe niveluri de vârstă*

Componentă	Învățământ Preșcolar (3-6) ani	Învățământ Primar (7-10 ani)
Obiective educaționale	- Dezvoltarea imaginației și creativității.	- Înțelegerea relației om-natură.

	<ul style="list-style-type: none"> - Încurajarea colaborării și a muncii în echipă. - Îmbunătățirea abilităților de comunicare prin povestiri. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea abilității de a analiza și a rezolva conflicte. - Dezvoltarea vocabularului și abilităților de exprimare.
Domenii de învățare	<ul style="list-style-type: none"> - Limbaj și comunicare (povești și dialoguri). - Dezvoltarea socio-emoțională (colaborare, respect). - Creativitate și imaginație (jocuri de rol). 	<ul style="list-style-type: none"> - Științe ale naturii (despre ecosisteme, protecția mediului). - Educație civică (colaborare, responsabilitate socială). - Gândire critică (evaluarea acțiunilor personajelor din poveste).
Activități educaționale	<ul style="list-style-type: none"> - Citirea poveștii „Aventura lui Eric în pădurea magică” și discuții interactive. - Jocuri de rol: copiii joacă rolurile personajelor din poveste. - Activități de creație: desenarea pădurii magice. 	<ul style="list-style-type: none"> - Discuții și analize de grup despre lecțiile învățate din poveste. - Crearea de pliante informative despre protecția mediului. - Realizarea unui colaj cu imagini din pădure și elemente ale naturii.
Resurse necesare	<ul style="list-style-type: none"> - Poveste scrisă și ilustrații ale pădurii magice. - Jucării pentru jocul de rol (personaje din poveste). 	<ul style="list-style-type: none"> - Planșe de învățare cu imagini despre ecosisteme și biodiversitate. - Pliante și materiale educaționale despre protecția mediului.

	- Spațiu pentru activități de creație (foi, creioane, acuarele).	- Internet pentru cercetare despre pădurile din diverse colțuri ale lumii.
Metode didactice	- Metoda povestirii interactive. - Jocuri și activități practice (mâini murdare, artizanat). - Întrebări deschise care stimulează curiozitatea și discuțiile.	- Dezbateri și reflecție asupra acțiunilor personajelor. - Analiza unui material audio sau video despre păduri și protecția lor. - Redactarea unui eseu scurt despre ce ar învăța din pădure.
Evaluare	- Observație directă a implicării copiilor în activități. - Portofoliu cu desene și activități creative realizate de copii.	- Întrebări de evaluare a înțelegerii poveștii și a lecțiilor extrase. - Test de cunoștințe despre animale și plante din pădure.
Îmbunătățiri propuse	Crearea unui „colaj viu” al pădurii, în care copiii să adauge elemente pe măsură ce povestea evoluează.	Proiect de grup pentru realizarea unor „planuri de acțiune,” pentru protejarea pădurilor sau a unui parc local.

IV.2.2. Detalii explicative privind adaptarea metodologică:

- Obiective educaționale – Atât în educația timpurie, cât și în învățământul primar, obiectivele sunt legate de dezvoltarea socio-emoțională a copiilor și de învățarea despre respectul față de natură. Însă, în învățământul primar, accentul se pune mai mult pe gândirea critică și pe dezvoltarea abilităților de analiză și argumentare, în timp ce în educația timpurie se pune accent pe joacă și dezvoltarea abilităților de comunicare.

- Domenii de învățare – În educația timpurie, activitățile sunt mai mult orientate spre joc și creativitate, iar în învățământul primar spre educație civică și științe ale naturii, având în vedere că elevii mai mari pot înțelege și aplica concepte mai complexe, precum protecția mediului.
- Activități educaționale – Activitățile pentru educația timpurie includ jocuri de rol și creație, care ajută copiii să învețe prin experimentare. În schimb, pentru elevii din învățământul primar, activitățile implică analize, dezbateri și proiecte practice, care dezvoltă abilități de colaborare și înțelegere a problemelor globale, cum ar fi protecția mediului.
- Resurse necesare – Materialele didactice pentru preșcolari sunt mai vizuale și creative (desene, povești, jucării), în timp ce pentru elevii din învățământul primar se pot folosi resurse mai variate, inclusiv internetul pentru descoperirea unor materiale educaționale despre mediul înconjurător.
- Evaluare – Evaluarea este realizată prin observație directă în educația timpurie și prin teste și analize scrise în învățământul primar. De asemenea, activitățile de creație și discuțiile ajută la evaluarea progresului copiilor în ambele etape educaționale.

IV.2.3. Matrice narativă detaliată: Structură, personaje, simboluri

Element	Descriere detaliată
PERSONAJUL PRINCIPAL	Eric este un băiat curajos și dornic de aventură. Într-o zi, descoperă o hartă veche în podul casei bunicului său, care îl atrage spre pădurea magică. Această pădure este legată de o legendă despre Inima Pădurii, o piatră magică ce protejează natura și

	<p>pădurea. Eric decide să pornească în căutarea acestei pietre pentru a o salva de la pierderea strălucirii sale.</p>
<p>PERSONAJE SECUNDARE</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vulpea albă: o creatură magică, simbol al înțelepciunii și al ghidajului. Ea îl întâmpină pe Eric în pădure și îl ajută să navigheze prin pericolele pădurii. 2. Umbrele întunericului: ființe misterioase care locuiesc în pădure și care încearcă să oprească progresul eroului. Sunt înfruntate de Eric prin curaj și lumină interioară. 3. Bătrânul din sat: bunicul lui Eric, care îi povestește despre legenda pădurii și îi dă curajul să plece într-o aventură.
<p>LOCUL ACȚIUNII</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Satul lui Eric: locul unde începe aventura. Acesta este un loc liniștit, unde Eric își găsește harta și află de la bunicul său despre pădurea magică. 2. Pădurea magică: un loc fermecat, unde natura este vie și plină de magie. Aici se află inima pădurii, protejată de diverse încercări. 3. Podul de vânt: un pod invizibil care testează încrederea eroului în el însuși. 4. Poiana oglinzilor: un loc fermecat unde fiecare oglindă reflectă diferite versiuni ale eroului, punându-l la încercare. 5. Inima pădurii: piatră magică care menține echilibrul pădurii și naturii, având un rol crucial în poveste.

MOMENTUL ACȚIUNII	Într-o dimineață senină, Eric descoperă harta care îi arată calea spre pădurea magică. Pădurea este în pericol, iar Eric trebuie să ajungă la Inima Pădurii înainte ca aceasta să își piardă complet puterea.
PROBLEMA/CONFLICTUL	Pădurea este amenințată de pierderea Inimii Pădurii, iar Eric trebuie să depășească trei mari încercări pentru a ajunge la piatra magică. Umbrele întunericului încearcă să-l oprească pe Eric, iar acest lucru creează un conflict între bine și rău.
DESFĂȘURAREA ACȚIUNII	<p>1. Prima încercare – podul de vânt: Eric întâlnește un pod invizibil pe care trebuie să-l traverseze. El învață să aibă încredere în el și reușește să treacă, iar podul devine vizibil.</p> <p>2. A doua încercare – poiana oglinzilor: ajuns în poiana oglinzilor, Eric descoperă oglinzi care reflectă diverse imagini ale sale. El trebuie să aleagă oglinda care reprezintă adevărul său interior, iar după ce face alegerea corectă, poiana devine un loc sigur.</p> <p>3. A treia încercare – umbrele întunericului: în fața inimii pădurii, Eric este atacat de umbrele întunericului. Acestea sunt ființe malefice care vor să oprească salvarea pădurii. Eric își amintește de lecțiile bunicului său și își folosește curajul pentru a alunga umbrele printr-o lumină interioară puternică.</p>

PUNCTUL CULMINANT	Eric ajunge la Inima Pădurii, dar este înconjurat de umbrele întunericului. Acestea devin din ce în ce mai puternice și amenință să ia controlul asupra pădurii. Eric, înfruntându-se cu cele mai mari frici ale sale, reușește să țină piept umbrelor cu ajutorul luminii interioare și al curajului său. În acel moment, Inima Pădurii își recapătă strălucirea, iar umbrele dispar.
DEZNODĂMÂNTUL	După ce Eric înfruntă umbrele întunericului și salvează Inima Pădurii, magia revine în pădure, iar natura reînvie. Vulpea albă îi mulțumește pentru curajul său și îl încurajează să se întoarcă acasă, știind că lumea este mai bună datorită gesturilor de curaj și iubire. Eric se întoarce acasă cu lecții prețioase în suflet, fiind mai înțelept și mai curajos.
ÎNVĂȚĂMINTE/MESAJUL	Povestea transmite ideea că, sinceritatea, curajul și încrederea în sine sunt cheia pentru a depăși obstacolele, iar bunicii și învățăturile lor pot ghida pașii noștri într-o lume plină de magie. De asemenea, lumină și bunătatea interioară sunt cele mai puternice arme împotriva răului.

Referințe

- Baciu, C. (2024). Crearea și valorificarea educațională a poveștilor. În C. Baciu (coord.), A.-A. Bugnariu, & O. R. Malina, *Cartea poveștilor: Povești create de studenți* (pp. 13-30). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Baciu, C. (2025). Povestea – o fereastră spre învățare și autocunoaștere. În C. Baciu, & A.-A. Bugnariu (coordonatori), *Arta povestirii în educația timpurie* (pp. 9-16). Editura Presa Universitară Clujeană.
- Xerri, N. (19 mai, 2020). *Writing a fairy tale: Creating the magic behind the story* [Scrierea unei povești: Crearea magiei din spatele poveștii]. IngramSpark. <https://www.ingramspark.com/blog/writing-a-fairy-tale>

V. APLICAȚII PRACTICE ȘI CONTEXTUALIZĂRI EDUCAȚIONALE

O PRINȚESĂ MOFTUROASĂ MERGE LA ȘCOALĂ!

Angela Claudia FLORARIU

- **Tipul poveștii:** fantastică, terapeutică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** pregătitoare.
- **Valori promovate:** empatia, curajul, prietenia.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să redea, într-o succesiune logică, conținutul textului audiat, liber sau cu ajutorul întrebărilor adresate de învățător.
 - O₂ – Să își exerseze abilitățile de comunicare în situații cât mai variate participând atât în calitate de emițător, cât și în calitate de receptor.
 - O₃ – Să își exprime ideile și trăirile personale.
 - O₄ – Să cunoască regulile de comunicare eficientă: vorbirea pe rând, ascultarea interlocutorului, păstrarea ideii, solicitarea de informații suplimentare, păstrarea contactului vizual.
- **Tema centrală a poveștii:** Acomodarea în sistemul școlar.

- **Subiectul poveștii:**

Integrarea copiilor de la grădiniță la noul nivel de școlarizare este dificilă de cele mai multe ori, provocările venind atât din partea copiilor cât și a cadrului didactic, ambele tabere încercând încă din primele zile să creeze un mediu educațional plăcut, un întreg gata de explorare.

- **Textul poveștii:**

Dragii mei cititori, am să vă spun un secret, pe care l-am aflat de la o pășărică fermecată, dar, trebuie să fiți foarte atenți să vedeți cât e de interesant ce vă voi povesti.

Se spune că, demult, tare demult, într-un regat îndepărtat, înconjurat de păduri verzi și flori delicatese, într-un palat înalt și frumos, cu geamuri de cristal, deasupra căruia în fiecare zi strălucea soarele, iar cele patru anotimpuri își purtau coroanele fiecare după soiul său, s-a născut o mică prințesă tare mofturoasă. De frumoasă, era frumoasă, precum nu se mai văzuse până atunci, cu părul auriu ca razele soarelui de iulie, cu pielea fină și albă, cu ochii albaștri de culoarea cerului și era îmbrăcată mereu în rochițe curcubeu, pentru că niciodată nu reușea să se hotărască. Oamenii din palat o iubeau, dar ea, era cunoscută în întregul regat pentru capriciile și mofturile sale. În fiecare zi, cerințele sale deveneau din ce în ce mai sofisticate; de la hainele cusute de cei mai buni croitori, la mesele sofisticate pregătite de maeștri bucătari, niciun detaliu nu era lăsat la voia întâmplării când venea vorba de mica prințesă.

Anii, au trecut și prințesa a mers la grădiniță alături de ceilalți copii din palat, însă zilele de la grădinița din curtea minunată a palatului se sfârșiseră.

Elvira, că uitasem dragii mei să vă spun, cum o chemă pe prințesa mofturoasă, deși era frumoasă nu era prea prietenoasă. În anii educației timpurii, nu a prea reușit să își facă prieteni, pentru că voia să se joace ziua întreagă, doar jocurile care îi plăceau ei, fără să se gândească, că celelalte prințese și prinți voiau să se joace altceva. Când trebuiau să doarmă ea cânta sau se juca, când toți ceilalți mâncau, ea alerga și uite așa au trecut primii șase ani.

Cu toate acestea, când a sosit momentul să se pregătească pentru prima zi de școală, prințesa Elvira, simțea un val de neliniște care o învăluia. Deși visase la această nouă etapă a vieții sale, imaginându-și aventuri alături de alți tineri din regat, a realizat repede că viața ei, atât de bine organizată, urma să se schimbe. Așteptarea pe care o avea de la școală era de a ocupa un loc de frunte, un loc în care toate lucrurile să se desfășoare conform dorințelor ei și nimic din ce făcuse la grădinița să nu se schimbe.

Dimineață, mama ei, regina, a venit să o ajute să se pregătească pentru prima zi de școală. Atmosfera din palat era calmă, dar bucuria și entuziasmul Elvirei erau departe. Regina a observat că fiica ei părea tristă.

- Elvira, draga mea, este o zi specială! Astăzi începi școala! Te vei întâlni cu mulți copii noi! a spus mama ei cu un zâmbet cald.
- Dar mamă, ce se întâmplă dacă acești copii nu îmi înțeleg obiceiurile? Ce ar trebui să fac dacă nu le place mâncarea pe care o iubesc eu? Eu nu pot trăi fără prăjitura mea cu ciocolată! spuse Elvira scoțând un oftat care ascundea frica și disperarea.
- Îți înțeleg îngrijorarea, dar școala este un loc unde poți învăța și să te joci cu alții, a răspuns cu răbdare mama ei. Trebuie să fii deschisă și să încerci să îți faci prieteni. Nu toți sunt la fel ca tine, dar asta e ceea ce face experiența mai frumoasă.
- Dar mama, dacă se vor aduna toți și vor râde de mine? Dacă nu le voi plăcea? întrebă Elvira, cu ochii mari și ușor temători.

Regina s-a aplecat spre ea și i-a spus cu blândețe:

- Dacă cineva va râde, trebuie să știi că acest lucru nu te definește. Fiecare dintre noi este diferit, și asta este minunat. Poate că acolo vei găsi copii cărora le place la fel de mult prăjitura de ciocolată ca și ție!

Elvira a început să reflecteze la cuvintele mamei.

- Dar ce fac dacă nu vreau să îmi împart dulciurile? Eu le păstrez întotdeauna pentru mine!
- Este foarte bine să îți apreciezi lucrurile, dar uneori este frumos să împarți. Asta te va ajuta să îți faci prieteni. Poate, la școală, vei descoperi că și alți copii au lucruri preferate. Puteți face schimb, a sugerat mama.
- Cu siguranță!
- Așa cum ți-am spus, trebuie să ai încredere în tine, a răspuns mama. Amintește-ți, fiecare început este un pas important. Fii curajoasă, prințesica mea!

Elvira a zâmbit timid, deși era încă îngrijorată, a început să simtă că, poate, școala nu va fi chiar atât de teribilă. În prima zi de școală, prințesa Elvira s-a simțit foarte ciudat. Elvira a intrat într-o clasă plină de copii. Erau zgomotoși și râdeau mult, dar ea nu se simțea confortabil. S-a așezat singură într-un colț al sălii fără să îndrăznească să vorbească cu nimeni. Toți păreau să se cunoască deja, iar Elvira se simțea complet străină.

În palatul ei, totul era perfect. Servitorii o răsfățau, iar colegii ei erau de obicei aceleași persoane cu care se juca din copilărie. Acum, însă, Elvira a ajuns într-un loc complet nou, pe care nu-l mai văzuse niciodată. Vedeau multe fețe necunoscute, iar toți păreau să aibă obiceiuri și viziuni foarte diferite față de cele cu care era obișnuită. Aici la școala erau copii veniți din tot regatul. În mintea Elvirei, ideea de a fi cu alți copii se transformase într-o teamă. Gândul că, în compania altor copii, nu va mai putea să-și impună

voința așa cum o făcea acasă o cuprindea pentru că fiecare dintre ei părea să fie, la prima vedere, diferit de ea: unii erau mai săraci, alții aveau comportamente mai pline de vitalitate, iar unii păreau să aibă o încredere în sine pe care ea, nu o experimentase niciodată.

Această diversitate îi provoca un sentiment profund de nesiguranță, făcând-o să se retragă și să-și dorească să se ascundă.

Pe când încerca să se ascundă printre cărțile ei, a observat o fată care părea prietenoasă. Aceasta era Ana, o colegă care a venit spre Elvira cu un zâmbet cald.

- Bună! Eu sunt Ana! Ești nouă aici, nu? a întrebat Ana, cu o voce blândă.

Elvira a ridicat din umeri.

- Da, sunt nouă. Eu... nu știu cum să mă integrez. Totul este atât de diferit față de palat, a spus ea, simțind un nod în stomac.

Ana a înțelese frustrarea Elvirei.

- Îmi dau seama. Și eu am avut dificultăți la început, dar nu trebuie să te îngrijorezi!

Este mai ușor decât pare, vino cu mine și îți voi arăta cum să te distrezi și să îți faci prieteni!

Elvira a privit-o pe Ana cu oarecare neîncredere.

- Dar ce dacă n-am nicio haină fancy, ca toate celelalte fete? Și eu nu știu să fac tot ce fac ele, a murmurat ea.
- Nu contează! Poți fi tu însăși. Asta este ceea ce îi face pe oameni să te aprecieze! Uite, de exemplu, noi putem merge să jucăm fotbal. Nu e nevoie să fii perfectă. Totul este despre distracție. Ana a zâmbit din nou, la care Elvira nu a putut să nu răspundă cu un zâmbet timid.
- Dar eu nu știu să joc fotbal! a protestat Elvira.

– Nu-i nimic! Te voi învăța. Haide! a spus Ana cu entuziasm.

Când au ieșit pe terenul de sport, Elvira a început să se simtă un pic mai confortabil. Deși a eșuat la început, Ana a râs și a încercat să o încurajeze.

– Vezi? Nu-i atât de greu! Aici nu trebuie să fii perfectă. Trebuie doar să te distrezi!

Pe măsură ce timpul trecea, Elvira a realizat că trebuie să își deschidă mintea și inima pentru a pierde teama de a nu fi acceptată. Conversația cu Ana i-a oferit un început, dar avea nevoie de puțin mai mult timp pentru a se integra. Era o provocare nouă, dar cu ajutorul Anei, Elvira începuse să vadă programul școlii ca pe o aventură mai degrabă decât ca pe o provocare insurmontabilă. Pe parcursul semestrului, prințesa mofturoasă Elvira a început să se schimbe treptat. La început, se simțea izolată și incomodă în noua școală. Fetele din jurul ei păreau să aibă interese diferite și un mod de a se distra pe care Elvira nu îl cunoștea. Însă, după câteva luni, a început să se deschidă. Într-o seară, în timpul cinei, Elvira s-a așezat la masa tatălui său, regele, și a început să discute despre experiențele ei.

– O, tată, a spus Elvira, cu o expresie serioasă pe față, cred că mi-am făcut câțiva prieteni.

Regele s-a uitat la ea cu curiozitate.

– O, asta e minunat, draga mea! Cine sunt prietenii tăi?

Una dintre prietenele mele se numește Mia. Îi place să deseneze, așa cum îmi place și mie, a explicat Elvira, mândră de descoperirea acestei asemănări. Ea mi-a arătat cum să folosesc acuarelele. Am făcut multe picturi împreună.

– Și cum ți se pare să petreci timp cu ea?

Scriu un jurnal desenat despre aventurile noastre, cum încă nu am învățat să scriem. Mă simt liberă când desenez împreună cu

ea, a spus Elvira, zâmbind. Chiar și la orele de sport mi se pare mai bine acum. Am învățat să joc volei și fotbal cu Ana. Are o energie incredibilă!

Regele a dat din cap, ascultând cu atenție.

- Mă bucur să aud asta. Așadar, ai găsit activități care îți plac. Cum te simți față de restul colegelor tale?
- A, au fost dificile la început. Mă simțeam tot timpul diferită, dar acum... acum cred că înțeleg că nu contează atât de mult de unde vii, a spus Elvira. Când suntem toate împreună, râdem și ne jucăm. E ca și cum am avea un limbaj secret!
- Tocmai așa este! a spus regele cu un zâmbet. Legăturile umane sunt mai importante decât statutul sau titlurile.
- Ce te-a ajutat să te adaptezi, fiica mea?

Poate că mi-am dat seama că toți au propriile lor frici și dorințe. La prima oră de balet a fost greu, dar toate fetele s-au ajutat între ele. Am realizat că și noi suntem la fel, chiar dacă eu port o coroană, a adăugat Elvira, cu un zâmbet timid.

- Este foarte înțelept din partea ta, draga mea, a spus regele, mândru. Este important să fii deschisă și să încerci să îi înțelegi pe ceilalți. Îți dorești legături adevărate, nu o mulțime de prieteni care nu te înțeleg.
- Exact, tată! Acum știu că prietenia nu depinde de ceea ce ai, ci de cine ești, a spus Elvira, simțind o căldură în inimă. A realizat că să se adapteze nu înseamnă să renunțe la cine este, ci să îmbrățișeze diversitatea vieții și să învețe din fiecare experiență nouă.

Astfel, viața Elvirei a căpătat un nou sens în palatul minunat numit „Școală“, făcând-o să își dorească să petreacă cât mai mult timp alături de prietenele ei, în noile aventuri ce aveau să urmeze.

- **Discipline de studiu integrate:** Dezvoltare personală, Comunicare în limba română, Arte vizuale și abilități practice.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:*
Teatru – Copiii, vor putea juca rolurile din poveste, redând parțial din text, încercând chiar o noua reinterpretare, adăugând scene ca variante de soluționare a emoțiilor, trecându-le prin spectrul propriu și apelând la experiențele personale.
 - ★ *Varianta 2:*
Pictură – Realizarea unui tablou, scena din poveste „Jurnalul de aventuri al Elvirei”.
 - ★ *Varianta 3:*
Spune-mi ce cuvinte noi ai învățat! – activizarea vocabularului.
Li se va solicita elevilor să numească cuvintele noi întâlnite, să și le împrumutească, încercând să le utilizeze în noi contexte înțelegându-le.
- **Tipul de personaje:**
→ personaje-copii.
- **Personaje pozitive:** Mia, Ana, regina, regele.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Adaptarea nu înseamnă să renunți la cine ești, ci să îmbrățișezi diversitatea vieții și să înveți din fiecare experiență nouă.

• **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

BUBURUZA CARE ȘI-A PIERDUT BULINELE

Bianca-Cristina STROIA

- **Tipul poveștii:** moralizatoare, fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** I-IV.
- **Valori promovate:** Încrederea în sine, prietenia și sprijinul reciproc, frumusețea interioară, acceptarea de sine, importanța ajutorului oferit celor din jur.

- **Obiective educaționale propuse:**

O₁ – Să înțeleagă importanța valorilor interioare în raport cu aspectul fizic.

O₂ – Să dezvolte empatie și să recunoască importanța prieteniei și ajutorului reciproc.

O₃ – Să învețe cum să depășească momentele de îndoială și neliniște.

O₄ – Să aprecieze frumusețea diversității și unicitatea fiecărei ființe.

- **Tema centrală a poveștii:** Căutarea propriei identități și a încrederii în sine, chiar și atunci când există provocări și incertitudini.

- **Subiectul poveștii:**

Buburuza Lili își pierde bulinele negre de pe aripioare și, temându-se că nu va mai fi o buburuză adevărată fără ele, pleacă în căutarea lor. Cu ajutorul prietenilor ei, învață că adevărata

frumusețe vine din interior și că ceea ce o face specială nu sunt bulinele, ci bunătatea sufletului său.

- **Textul poveștii:**

Într-o dimineață blândă de primăvară, când soarele se trezea timid în spatele munților, razele sale îmbrățișau cu grijă poienița de lângă pădure. Aerul era proaspăt și parfumat de mirosul florilor gingașe, iar pe iarba umedă, picăturile de rouă străluceau ca niște mărgele de cristal. Păsările, cu trilurile lor zglobii, își adunau puterea pentru o nouă zi de cântat, iar vântul, ușor și jucăuș, se plimba printre ramurile copacilor.

În mijlocul acestei poienițe, pe o margaretă albă, Buburuza Lili se trezea cu ochii mari și un zâmbet larg. Era o buburuză veselă și curioasă, care adora să exploreze fiecare colțișor al lumii în care trăia. Cu aripioarele ei roșii și strălucitoare, pline de buline negre, Lili era simbolul primăverii – o fărâmă de magie în mijlocul naturii. În fiecare dimineață, își privea cu mândrie aripile și simțea cum întreaga lume o privește cu admirație.

Dar în acea dimineață ceva ciudat s-a întâmplat. Lili, ca de obicei, s-a apropiat de o picătură de rouă care strălucea ca un diamant, gândindu-se că o va reflecta și îi va arăta frumusețea. Dar când ochii ei mari se întâlniră cu imaginea din rouă, inima i se strânse brusc. Aripioarele ei erau roșii, dar... fără nici o bulină neagră! Nu era posibil! Lili se apropie mai aproape, privi încă o dată, dar nimic nu se schimba. Aripioarele ei erau simple, perfecte, dar lipsite de farmecul bulinelor ce o făceau să se simtă specială.

- Vai de mine! Unde îmi sunt bulinele? exclamă Lili, cu vocea ei tremurândă. Fără ele... nu mai sunt o buburuză adevărată!

Inima ei se umplu de neliniște. Cum putea ea să fie Lili fără acele buline negre care o făceau unică? Fără ele, nu era decât o simplă insectă roșie. Lili se lăsă cuprinsă de tristețe, iar lacrimile îi cuprinseseră obrajii mici și lucioși. Ce s-ar fi întâmplat dacă bulinele nu aveau să mai apară niciodată?

În acel moment, prietena ei cea mai bună, Albinuța Mia, veni repede la ea, zburbind ușor din aripioarele sale aurii. Văzându-i tristețea, o întrebă îngrijorată:

– Lili, ce s-a întâmplat? De ce ești atât de supărată?

Lili, cu ochii mari și înlăcrimați, îi arătă aripioarele goale.

– Uite! Bulinele mele... au dispărut! Nu mai sunt o buburuză adevărată fără ele!

Mia o privi cu blândețe și se așeză lângă ea pe o frunză de trifoi.

– Lili, ascultă-mă, te rog, spuse ea cu vocea calmă și încurajatoare. Bulinele tale sunt frumoase, dar nu ele te fac să fii specială. Tu ești minunată așa cum ești, cu sau fără ele! Ceea ce te face cu adevărat unică este bunătatea din inima ta și zâmbetul tău cald. Nu trebuie să te simți pierdută doar pentru că ai în față o provocare.

Lili își șterse lacrimile, dar încă se simțea neliniștită. Totuși, un strop de speranță îi apăruse pe față. Poate că Mia avea dreptate. Poate că bulinele nu erau singurul lucru care o definea.

– Hai să căutăm împreună! îi propuse Mia. Poate că cineva le-a văzut. Vom întreba pe toată lumea! Nu te da bătută!

Cele două prietene, zburând fiecare cu aripile lor delicate, porniră pe drum, trecând prin câmpuri verzi și prin pădurea umbroasă, până ajunseră la lacul liniștit. Aici, Broscoiul Țup se odihnea pe o frunză de nufăr, privind cerul cu ochii săi mari.

- Țup! strigă Lili, zburând spre el. Ai văzut cumva niște buline negre prin preajmă? Ale mele au dispărut și nu știu ce să mă fac!

Broscoiul ridică din umeri și își frecă ochii somnoroși. După un moment de tăcere, răspunde:

- Hmm... nu am văzut nicio bulină neagră, dar mai devreme am zărit câteva puncte mici, negre, plutind pe apă. Poate sunt ale tale!

Lili și Mia privesc cu atenție lacul, iar în fața lor, câteva punctulețe negre se legănau pe suprafața apei, plutind ușor în bătaia vântului.

- Ura! Le-am găsit! spuse Lili entuziasmată, dar când se apropie de ele, își dădu seama că nu erau bulinele ei. Erau doar semințe uscate, mici amintiri ale toamnei trecute, ce se plimbau pe lac.
- Ah, nu sunt ale mele, nici măcar pe-aproape, suspină Lili, lăsându-se din nou copleșită de tristețe.
- Nu fi tristă, Lili, spuse Broscoiul Țup cu o voce blândă. Nu bulinele te fac specială. Ceea ce te face minunată este modul în care aduci bucurie celor care te întâlnesc. Lili, cu inima ușor mai liniștită, zbură alături de prietenii săi în jurul lacului, dar niciodată nu și-a pierdut speranța. Poate că bulinele ei s-ar fi rătăcit pe drum, dar adevărata sa frumusețe nu stătea în acele pete negre.

În acel moment, o ușoară adiere de vânt se strecură printre frunze, iar Vântul Jucăuș, cu zâmbetul său ascuns în șuierul vântului, veni în ajutor.

- O păsărică mi-a șoptit că cineva își caută bulinele! chicoti el, dansând ușor prin aer.
- Da! Eu! Le-ai văzut? întrebă Lili cu ochii plini de speranță.

Vântul râse jucăuș:

- Le-am văzut, ba chiar... le-am luat fără să știu că erau ale tale! Îmi cer scuze! Păreau niște semințe fermecate și am vrut să mă joc cu ele! Dar acum ți le dau înapoi!

Cu o adiere jucăușă, vântul suflă ușor, iar bulinele negre se ridicară din aer, dansând în jurul buburuzei, ca niște licurici strălucitori, și se așezară la loc pe aripioarele ei roșii, una câte una.

- Mulțumesc, Vântule! spuse Lili, cu ochii strălucind de fericire. Mă simt mult mai bine acum!
- Cu plăcere, Lili! spuse Vântul cu o voce jucăușă.

Și astfel, Lili învătă un adevăr important: nu bulinele o făceau specială, ci era bunătatea, curajul și prietenii care o susțineau în momentele grele.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație socială, Dezvoltare personală, Educație civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:**
 - Obligatorie: Limba și literatura română.
 - Opțională: Serbare tematică/Serbare anuală, Cercul de literatură/Clubul de literatură, Dezvoltare personală.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

După citirea poveștii, elevii se vor aduna într-un cerc și vor discuta despre ce face pe fiecare special și unic, dincolo de aspectul fizic. Vor povesti cum îi susțin prietenii atunci când au nevoie de ajutor, așa cum a făcut Mia pentru Lili. Fiecare copil va putea spune un lucru pozitiv despre colegul de lângă el.

★ *Varianta 2:*

★ Povestea poate fi folosită pentru a discuta despre prietenie și sprijinul reciproc. Elevii pot participa la un joc de rol în care își oferă ajutor unii altora într-o situație imaginară.

★ *Varianta 3:*

Elevii vor analiza ce trăsături caracteristice au personajele și cum acestea ajută la dezvoltarea poveștii. Vor discuta despre rolul fiecărei ființe (Buburuza Lili, Albinuța Mia, Broscoiul Țup și Vântul Jucăuș) din poveste.

● **Tipul de personaje:**

→ Personaje-animale: Buburuza Lili, Albinuța Mia, Broscoiul Țup, Vântul Jucăuș.

● **Mesajul/ morala poveștii:** Frumusețea adevărată vine din interior, iar prietenii sunt cei care ne ajută să ne dăm seama de acest lucru. Ei sunt alături de noi în momentele dificile și ne arată că adevărata valoare nu ține de aparențe, ci de bunătatea și curajul nostru.

● **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

CORINT ȘI ELYRA

Ioan Alexandru MORAR SITAR

- **Tipul poveștii:** de aventură cu elemente fantastice.
- **Nivelul de vârstă:** 9-14 ani.
- **Valori promovate:** Curajul, prietenia, loialitatea, libertatea, descoperirea de sine.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Stimularea curiozității și dorinței de explorare a lumii înconjurătoare.
 - O₂ – Cultivarea valorilor precum curajul, prietenia și loialitatea prin exemplul personajelor principale.
 - O₃ – Încurajarea copiilor să înfrunte obstacolele și să găsească soluții creative în situații dificile.
 - O₄ – Promovarea importanței artelor (muzica) și naturii în dezvoltarea personală și comunitară.
- **Tema centrală a poveștii:** Lupta împotriva opresiunii, descoperirea de sine și puterea transformațională a artei și a naturii.
- **Subiectul poveștii:**

Corint, născut din magia unei pânze de păianjen și a lacrimilor sale, și Elyra, o prințesă muziciană, unesc forțele pentru a depăși tirania unchiului Elyrei și a restaura armonia în regat. Povestea lor demonstrează cum prietenia, curajul și arta pot schimba lumea.

- **Textul poveștii:**

Într-o pădure îndepărtată, acoperită de misterul unui basm, se întindea o pânză de păianjen țesută nu din mătase, ci din pură lumină solară. Păianjenul uriaș, străjuit de veșnicia pădurii, își desfășura meșteșugul cu măiestrie, capturând nu prăzi, ci sunetele pădurii. Într-o zi, un tril vibrant al unei păsări exotice, numită Phantoria, s-a prins în această pânză unică. Sunetul se rotea în cercuri concentrice, amintind de contururile unei galaxii în formare, și astfel, a născut primul glas al unui copil.

Frunzele unui arbore misterios, cunoscut sub numele de Lumaria, cădeau într-un dans armonios cu razele soarelui, modelând în vânt forma unei inimi bătănde în unison cu pământul zguduit de copitele cailor sălbatici. În clipa în care Shavena, mama viitorului copil, a strâns acea pânză strălucitoare în brațe, pântecul ei s-a umplut de viață, născându-l pe Corint.

Când acesta a tras primul său suflu de aer, luna s-a înfipt semeț în vârfurile munților, iar apele lacului Magara, ca într-un vis profetic, s-au înălțat reflectându-se în ochii nou-născutului. Corint a plâns, iar lacrimile sale au format un iaz în care înotau peștișori de brocart.

Shavena, conștientă de puterile magice ale fiului său, și temându-se că tribul său, numit Hylions, trib care își dorea să se desprindă de magia și misterele naturii, ar putea să îl ucidă, a ales să îl ascundă într-o grotă secretă dintr-un pom colosal, numit Arborele Ascuns. Corint a crescut în acea grotă, prins între rădăcinile timpului și frunzișul destinului, rămânând captiv până când într-o zi, un sunet neobișnuit a străbătut pădurea. Era cântecul unei flautiste, Elyra, o prințesă fugară, alungată de unchiul ei avid de putere, și care, dornică să făurească melodii, a străbătut pădurile aceluia ținut îndepărtat în căutarea sunetelor

pierdute. Când melodiile sale au ajuns la urechile lui Corint, ecourile au vibrat în profunzimile grotii, trezindu-i curiozitatea și dorința de libertate. Determinat să exploreze lumea dincolo de rădăcinile sale, Corint a început să-și sape drum prin lemnul vechi, întâlnindu-se față în față cu Elyra.

Corint, mânat de ecourile flautului, a spart în cele din urmă bariera grotii, întâlnindu-se cu Elyra sub bolta înstelată a unui cer nocturn. Ochii lor s-au întâlnit, două universuri ce părea că în sfârșit se întâlnesc după mult timp de așteptare.

- De unde vine muzica ta? întrebă Corint, vocea lui vibrând cu aceeași intensitate misterioasă pe care o auzise în trilul păsării Phantoria.

Elyra, surprinsă de apariția lui, dar simțind o conexiune instantanee, răspunse:

- Din sufletul meu, un loc încărcat de dor și speranță. Dar tu, cine ești tu, care răsari din întuneric ca o legendă vie?
- Sunt Corint, fiul pânzei de lumină și al lacrimilor magice. Crescut între rădăcinile timpului, am fost prizonier al propriului destin până când muzica ta a eliberat-o. mărturisi el, cu o sinceritate ce izbucnea din fiecare cuvânt.

Dialogul lor continuă sub lumina stelelor, unde Elyra îi povestește despre unchiul său tiranic care a uzurpat tronul și cum muzica ei, singura ei scăpare, a devenit o căutare a libertății. Sensibil la poveștile de nedreptate, Corint a hotărât să o ajute să-și recâștige regatul.

Împreună, au pătruns în orașul regal sub acoperirea întunericului. Elyra, înarmată cu flautul ei, și Corint, cu magia inerentă a naturii, au confruntat unchiul despot în fața întregului tribunal. Muzica Elyrei a umplut sala tronului, înviorând spiritele

oamenilor și trezind în ei dorința de libertate, în timp ce Corint a folosit puterile pământului pentru a-l împiedica pe unchiul să acționeze.

- Vezi, unchiule, ai ignorat puterea pe care o aducem noi, copiii naturii și ai artei. Această lume nu poate trăi despărțită de rădăcinile sale magice. a strigat Elyra, cu flautul încă la buze.

Convinsă de dreptatea lor, mulțimea s-a răsculat, detronând tiranul și reinstaurând-o pe Elyra ca suverană legitimă. Sub domnia ei, regatul a înflorit din nou, redescoperind vechile legende ale magiei și naturii, cu Corint alături, acum consilierul ei în toate cele legate de echilibrul natural.

Astfel, prin curajul și determinarea lor, Corint și Elyra nu doar că și-au intersectat destinele, dar au restaurat și armonia între om și magia înconjurătoare, demonstrând că arta și natura sunt, în esență, surse inepuizabile de putere și inspirație.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică/ Dezvoltare personală, Educație muzicală/ Arte, Științe ale naturii.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:**
 - Obligatorie: Limba și literatura română.
 - Opțională: Educație artistică, Literatură universală (club de lectură).
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:* Dezbateri și reflecții

După lectura textului efectuată de către cadrul didactic, se organizează o dezbateri pe clase în care elevii sunt împărțiți în grupuri. Fiecare grup va discuta și va argumenta impactul artei și naturii asupra societății, folosind exemplul din povestea

„Corint și Elyra". Se vor adresa întrebări precum: „Cum credeți că muzica și natura pot influența deciziile comunității?" sau „Ce rol au avut curajul și prietenia în schimbările aduse de Corint și Elyra?" Această activitate încurajează gândirea critică și exprimarea opiniei.

★ *Varianta 2: Scriere creativă*

Elevii vor fi invitați să scrie o continuare a poveștii "Corint și Elyra", imaginându-și cum ar putea personajele să dezvolte și să protejeze regatul redescoperit. Fiecare elev va alege un personaj diferit și va scrie povestea din perspectiva acestuia. Aceasta activitate stimulează creativitatea și dezvoltă abilitățile de scriere narativă, precum și înțelegerea mai profundă a caracteristicilor și motivațiilor personajelor.

★ *Varianta 3: Joc de rol*

Elevii vor pregăti și prezenta scurte scenete bazate pe fragmente alese din text. Vor împărți rolurile personajelor principale și secundare și vor reinterpretă scenele cheie ale poveștii, concentrându-se pe momentele de conflict și rezolvare. Această activitate ajută la dezvoltarea abilităților de vorbire în public și expresie dramatică, oferind în același timp o înțelegere mai profundă a textului.

● **Tipuri de personaje:**

→ Personaje umane: Corint, Elyra, Unchiul.

→ Personaje fantastice: Păianjenul uriaș, creaturile malefice ale pădurii.

● **Personaje pozitive:** Corint, Elyra, Păianjenul uriaș.

● **Personaje negative:** Unchiul tiranic al Elyrei, creaturile malefice.

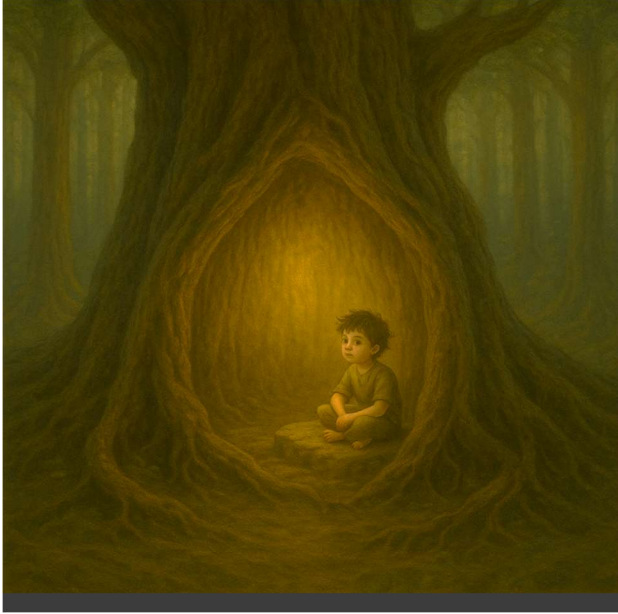
● **Mesajul/ morala poveștii:** Povestea „Corint și Elyra" subliniază puterea artei și naturii de a aduce schimbare și

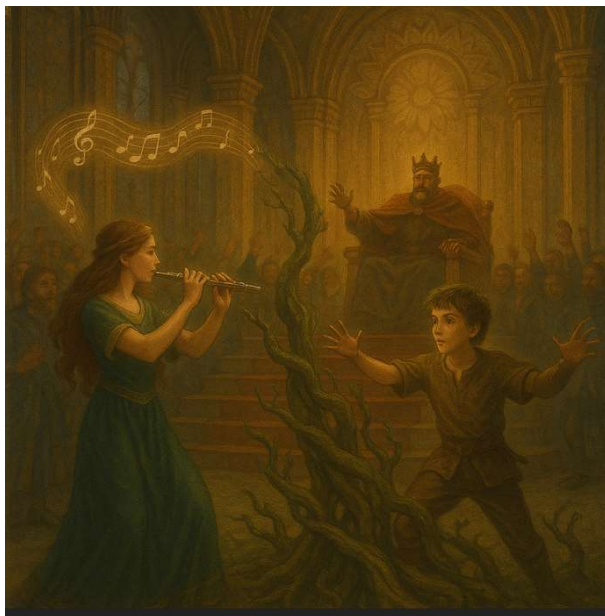
armonie în societate. Învață tinerii despre importanța curajului, prieteniei și luptei pentru dreptate, arătând cum acțiunile individuale pot influența pozitiv comunitatea.

- **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

PRIETENI PENTRU TOTDEAUNA

Lia MORAR

- **Tipul poveștii:** realistă.
- **Clasele la care se recomandă:** clasa a III-a.
- **Valori promovate:** formarea de atitudini responsabile și deprinderi civice dezirabile.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să numească personajele principale din poveste pe baza informațiilor primite.
 - O₂ – Să identifice tema poveștii pe baza cunoștințelor dobândite anterior.
 - O₃ – Să enumere cronologic minim trei evenimente principale ale poveștii.
 - O₄ – Să descrie cu minim trei cuvinte legătură de prietenie dintre cele două personaje pe baza textului citit.
- **Tema centrală a poveștii:** acceptarea de sine și descoperirea adevăratei puteri interioare.

- **Subiectul poveștii:**

Povestea urmărește evoluția prieteniei dintre două veverițe, Nucișor și Alunița, care, după ce își petrec copilăria împreună în aceeași pădure, sunt despărțite de mutarea unuia dintre ei. Deși timpul trece și viețile lor se schimbă, cei doi prieteni nu uită legătura specială dintre ei, iar o reîntâlnire emoționantă după mulți ani demonstrează că prietenia adevărată rezistă în fața distanței și a trecerii timpului.

• **Textul poveștii:**

Într-o pădure plină de viață, unde soarele se juca printre crengile copacilor și vântul adia blând, trăiau două veverițe vesele: Nucișor și Alunița. Se născuseră în scorburile vecine ale unui stejar bătrân și, încă de când deschiseseră ochii, deveniseră cele mai bune prietene.

Toată ziua alergau printre crengi, săreau din copac în copac și adunau ghinde împreună. Iubeau să se joace de-a v-ați ascunselea prin frunziș, să își spună povești seara, sub cerul înstelat, și să viseze la viitor.

- Vom fi întotdeauna împreună, nu-i așa? întreba Alunița, privind cerul.
- Sigur! Nimic nu ne va despărți! răspundea Nucișor, convins că așa va fi.

Dar viața, așa cum face uneori, avea alte planuri pentru ei. Într-o zi, părinții lui Nucișor au hotărât să se mute într-o altă pădure, una mai bogată în nuci și ghinde, pentru a-și asigura un trai mai bun. Vestea a venit ca un fulger pentru cei doi prieteni.

- Dar... nu poți pleca! spuse Alunița, cu ochii mari și umezi.
- Nu vreau să plec, dar trebuie... încercă să explice Nucișor, trist.

În ziua plecării, cei doi prieteni și-au ciocnit lăbuțele una de alta și și-au promis că nu se vor uita niciodată. Apoi, Nucișor s-a îndepărtat, privindu-se peste umăr până când pădurea copilăriei lui a dispărut din vedere.

Anii au trecut...

Alunița a rămas în pădurea lor natală și, pe măsură ce timpul trecea, a crescut și ea. Și-a întemeiat propria familie, și-a făcut un cămin într-o scorbură confortabilă și a avut grijă de puii ei, învățându-i toate jocurile pe care le jucase odată cu Nucișor.

Dar, uneori, în serile liniștite, se așeza pe creanga ei preferată și privea cerul, amintindu-și de vechiul ei prieten.

Nici Nucisor nu a uitat-o pe Alunița. Deși își găsisese un nou cămin și avea o familie de care se ocupa, își amintea adesea de zilele petrecute alături de prietena sa. Însă viața era agitată, iar drumurile păreau prea lungi pentru a se întoarce.

Într-o toamnă, după mulți ani, Nucisor a simțit dorul de pădurea copilăriei sale. Acum era mai bătrân, blănița lui avea câteva fire de gri, dar inima îi bătea mai repede la gândul revederii. Așa că, într-o dimineață răcoroasă, și-a luat rămas-bun de la familia lui și a pornit înapoi spre pădurea unde crescuse.

Când a ajuns, totul părea la fel: stejarii impunători, râul care curgea liniștit și frunzele care foșneau sub adierea vântului. Cu emoție, s-a apropiat de vechiul stejar unde își petrecuse copilăria. Și, chiar acolo, pe o creangă groasă, stătea o veveriță cu blana puțin mai grizonată, dar cu același zâmbet blând. Alunița l-a recunoscut imediat.

- Nucisor?! a șoptit, nevenindu-i să creadă.
- Alunița! a exclamat el, iar în secunda următoare s-au îmbrățișat, așa cum o făceau când erau mici. Apoi au început să vorbească de parcă nici nu trecuseră anii. Și-au povestit despre familiile lor, despre toate întâmplările din timpul în care au fost despărțiți și au râs împreună, exact ca în copilărie.

De atunci, Nucisor și Alunița au rămas din nou împreună. Chiar dacă viața îi despărțise pentru o vreme, prietenia lor a rezistat în timp, la fel ca stejarii bătrâni ai pădurii.

Pentru că o prietenie adevărată nu dispare niciodată, indiferent cât de departe ne poartă viața.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică, Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare, Științe ale naturii.

- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Activitate: Crearea unui colaj sau a unui desen care să reflecte diversitatea în abilități și talente (de exemplu, cum fiecare personaj are ceva special).

★ *Varianta 2:*

Dezbateri sau conversație ghidată: „– Ce înseamnă o prietenie adevărată? Poate prietenia să dureze în timp, chiar dacă doi prieteni nu se mai văd?”.

★ *Varianta 3:*

Scrisoare creativă: Scrisoare imaginată de la Nucișor către Alunița (sau invers), scrisă în perioada în care erau despărțiți.

★ *Varianta 4:*

Realizarea unei benzi desenate cu momente-cheie din poveste sau confecționarea unui „copac al prieteniei”, unde fiecare elev adaugă o frunză cu numele unui prieten drag.

- **Tipuri de personaje:**

- Personaje antropomorfe: Alunița și Nucișor.

- **Personaje pozitive:** Nucișor, Alunița, Familiile lor.

- **Mesajul/ morala poveștii:** Prietenia adevărată rezistă în timp și distanță. Chiar dacă viața ne poartă pe drumuri diferite, legăturile formate din sinceritate, afecțiune și amintiri frumoase nu se rup niciodată. Ele pot renaște chiar și după ani, cu aceeași intensitate.

- **Sarcini pentru elevi:**

- Sarcini de înțelegere a textului:

1. Identificați personajele principale ale poveștii și descrieți-le în câteva propoziții.
2. Ordonăți corect, într-un rezumat scurt, principalele evenimente din poveste.
3. Răspundeți la întrebarea: Ce sentimente au trăit personajele în momentul despărțirii și al reîntâlnirii?
 - o Sarcini de reflecție și analiză:
 1. Care credeți că este cel mai important mesaj al poveștii? Argumentați răspunsul vostru.
 2. Ați trăit vreodată o experiență similară cu cea a lui Nucișor și Alunița? Scrieți câteva rânduri despre o prietenie importantă pentru voi.
 3. Cum ar fi fost povestea dacă Nucișor și Alunița nu s-ar mai fi reîntâlnit?
 - o Sarcini creative:
 1. Realizați un desen care să ilustreze un moment important din poveste.
 2. Scrieți o scrisoare imaginară pe care Alunița i-ar fi putut trimite lui Nucișor în perioada în care au fost despărțiți.
 3. Imaginați o continuare a poveștii: Ce au făcut Nucișor și Alunița după ce s-au reîntâlnit?

- **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

CĂSUȚA OMULUI DE TURȚĂ DULCE

Natalia-Andrada STOICA

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** clasa I/clasa a II-a.
- **Valori promovate:** empatia, bunătatea, generozitatea, prietenia, creativitatea, colaborarea, spiritul Crăciunului.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Încurajarea lecturii și ascultării, învățarea prin exemple, dezvoltarea activităților practice (crearea căsuței).
- **Competențe specifice:**
 - Clasa I - 2.3. Realizarea de obiecte/construcții/folosind materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile (realizarea de colaje tridimensionale; utilizarea unor tehnici accesibile de decupare după contur, rularea hârtiei etc.; confecționarea de jocuri și jucării din diverse materiale, prin tehnici accesibile).
 - Clasa a II-a - 2.3. Realizarea de produse utile și/sau estetice combinând materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile (realizare de jocuri, jucării sau obiecte utile în viața de școlar; realizare de machete simple etc.).
- **Tema centrală a poveștii:** Bunătatea și spiritul de ajutorare.
- **Subiectul poveștii:** Într-un sat acoperit de zăpadă, un om de turtă dulce prinde viață și pornește în căutarea unei case. Copiii de la o școală îl ajută, construindu-i o căsuță din

hârtie. Astfel, omul de turtă dulce găsește un loc al lui și descoperă magia prieteniei și bunătații.

- **Textul poveștii:**

Era o zi friguroasă de decembrie, cu zăpada așternută peste tot. Într-un mic sat, un brutar priceput pregătea prăjituri pentru târgul de Crăciun. Printre ele, a modelat un om de turtă dulce foarte special. I-a dat ochi din bomboane de zahăr, un nas mic din glazură și nasturi strălucitori din jeleuri. Era mândru de creația lui și l-a așezat pe masă, lângă geam, unde o rază de soare a atins prăjitura. Dintr-odată, omul de turtă dulce a prins viață și a strigat:

Bună dimineața! Sunt gata să aduc bucurie!

Când s-a uitat în jur, a observat că nu avea o casă a lui. În jur erau doar tăvi de prăjituri și borcane cu ingrediente.

Trebuie să găsesc un loc pe care să-l numesc acasă, și-a spus el.

A ieșit pe ușa deschisă și a pornit prin sat. A văzut case împodobite cu luminițe, brazi de Crăciun în ferestre și oameni care cântau colinde, dar oriunde încerca să se adăpostească, i se părea că locul nu era potrivit. S-a ascuns sub o cutie de cadouri, dar era prea rece, așa că a decis să caute în continuare.

Ajuns în dreptul unui copac, a încercat să intre într-un cuib de păsări părăsit, dar zăpada îl uda.

Obosit și trist, omul de turtă dulce a trecut pe lângă o școală. Dintr-o clasă venea un murmur vesel de copii care lucrau la decorațiuni de Crăciun. A bătut timid în geam, iar copiii l-au văzut:

E un om de turtă dulce! a spus unul dintre ei, alergând la fereastră.

Intră! Ce faci pe frigul ăsta? a strigat altul.

Omul de turtă dulce le-a povestit despre călătoria sa și cum nu avea un loc pe care să îl numească „acasă”.

Auzind greutățile prin care a trecut omulețul, copiilor li s-a făcut milă de el. S-au privit între ei și au venit cu o idee minunată:

De ce să nu-i construim noi o casă? O casă din hârtie! spuse un băiețel din spatele clasei.

Am putea chiar să îi construim un sat întreg! spuse o fetiță.

Copiii au început să vină cu tot mai multe idei, iar sub îndrumarea învățătoarei, au decis să lucreze în perechi. Au decupat carton colorat pentru pereți, au desenat bomboane și bastonașe de zahăr, și au făcut un acoperiș decorat cu zăpadă albă din vată. În câteva ore, căsuța lui fu gata, ba chiar un întreg sat. Căsuța lui arăta exact ca o căsuță din turtă dulce, dar era făcută din hârtie și multă dragoste.

Când omul de turtă dulce a văzut locul plin de culori, făcut numai pentru el, ochii lui din bomboane au sclipit de bucurie și a spus:

Este minunată! Este cel mai frumos cadou de Crăciun pe care l-aș fi putut primi. Astăzi nu mi-a fost dăruit numai un loc al meu, ci prietenie adevărată. Mulțumesc că m-ați primit la voi, dragi copii!

De atunci, omul de turtă dulce a rămas în clasă, alături de copii. Satul lui, plin de culoare, era așezat sub bradul împodobit, iar el era mereu acolo să aducă zâmbete și să amintească tuturor cât de important este să fii bun și să-i ajuți pe cei care au nevoie.

Astfel, în acea iarnă, clasa copiilor a devenit nu doar un loc de învățare, ci și un loc de magie și prietenie adevărată.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în limba română, Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:* Comunicare în limba română: Dezvoltarea competențelor de citire, înțelegerea și exprimarea ideilor și opiniilor.
Activitate:
Se citește povestea cu voce tare de către învățător, împreună cu elevii, după care elevii răspund la întrebări de tipul: Cine? Ce? Unde? Când? De ce? pentru a identifica locul, spațiul temporal, personajele, acțiunile, mesajul poveștii etc.
 - ★ *Varianta 2:* Arte vizuale și abilități practice: Realizarea unui proiect artistic.
Elevii lucrează în echipe pentru a construi satul omului de turtă dulce din materiale accesibile (carton, hârtie colorată, vată, lipici). Fiecare echipă creează o „căsuță” și o integrează într-un colaj mai mare, care reprezintă satul.
La final, se prezintă satul creat și se discută despre colaborare și contribuția fiecărui elev. Se pot crea ulterior jocuri educative pe baza creațiilor.
Competențe dezvoltate: creativitate, cooperare, utilizarea materialelor în mod practic.
 - ★ *Varianta 3:* Dezvoltare personală – Explorarea valorilor și sentimentelor.
Elevii discută despre situația omului de turtă dulce, analizând ce a simțit acesta când era singur și ce soluții au găsit copiii.

Se propune o activitate de tip joc de rol, în care un elev își imaginează că este omulețul de turtă dulce, iar ceilalți copii, celelalte personaje din poveste, apoi rolurile se pot inversa. În final, se întocmește un „contract al prieteniei”, cu idei despre cum putem ajuta pe cineva în nevoie.

Competențe dezvoltate: empatie, înțelegerea relațiilor pozitive, exprimarea sentimentelor.

★ **Tipuri de personaje:**

- Personaje fantastice: omul de turtă dulce.
- Personaje copii: elevii.
- Personaje adulți: brutarul, cadrul didactic.

● **Personaje pozitive:** copiii, învățătoarea.

● **Mesajul/ morala poveștii:** Bunătatea, prietenia și ajutorul reciproc pot aduce fericire și împlinire. Un gest mic poate face o mare diferență în viața cuiva.

● Organizator cognitiv:

Element	Detalii
Personaje	Omul de turtă dulce, copiii, brutarul, învățătoarea
Locație	Casa brutarului, satul, școala
Timp	Iarna, în luna decembrie
Conflicte	(Interior) Omul de turtă dulce caută un loc în care să se simtă acasă
Rezolvarea conflictului interior	Copiii construiesc în clasa lor un sat pentru omul de turtă dulce
Morala	Un gest mic poate face o mare diferență în viața cuiva.

● **Sarcini pentru elevi, AVAP:**

1. Să elaboreze o listă cu elementele din care este formată o casă;

2. Să identifice corect tehnicile de lucru utilizate în realizarea unei case de turtă dulce (din hârtie), pe baza cunoștințelor teoretice acumulate;
 3. Să realizeze împreună cu colegul de bancă o casă de hârtie respectând toate etapele de pe fișa de lucru;
 4. Să descrie în cadrul unei discuții cel puțin două sentimente trăite atunci când au dăruit casa omului de turtă dulce.
- **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

MICUL CURCUBEU ȘI PRIETENII SĂI

Paraschiva BUCUR (Fărăgău)

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Clasele la care se recomandă:** clasa pregătitoare.
- **Valori promovate:** prietenia, ajutorul reciproc, protejarea naturii, curajul.

- **Obiective educaționale propuse:**

O₁ – Dezvoltarea vocabularului prin ascultarea unei povești fantastice.

O₂ – Cultivarea valorilor morale precum cooperarea și empatia.

O₃ – Dezvoltarea imaginației și a creativității.

- **Tema centrală a poveștii:** Ajutorul reciproc și prietenia pot aduce lumină și culoare în viața tuturor.

- **Subiectul poveștii:**

Un curcubeu mic și timid își pierde culorile într-o pădure fermecată. Prietenii săi, animalele pădurii, îl ajută să-și recapete strălucirea, învățând împreună despre puterea prieteniei și a naturii.

- **Textul poveștii:**

Micul Curcubeu își începu ziua vesel, dansând printre picăturile de ploaie și luminând cerul cu nuanțele sale strălucitoare. Însă, pe neașteptate, un vânt puternic aduse un nor cenușiu care îl acoperi complet. Când norul dispăru, curcubeul realiză cu groază că își pierduse toate culorile. Acum era doar o umbră palidă pe cer.

– Ce mă fac fără culorile mele? Suspină el, plutind încet către o pădure fermecată.

În pădure, micul Curcubeu îl întâlnește pe Iepurașul Blăniță-Pufoasă, care sare printre frunze.

– De ce ești trist? Întrebă Iepurașul.

– Mi-am pierdut culorile. Fără ele nu mai pot face oamenii fericiți, răspunde Curcubeul.

– Nu-ți face griji! Prietenii mei și cu mine te vom ajuta! Eu am câteva frunze portocalii strălucitoare. Le poți lua să-ți recapeți portocaliul, spuse iepurașul, zâmbind.

Curcubeul se luminează puțin, dar știa că mai avea nevoie de alte culori. Pe măsură ce înainta, îl întâlnește pe Fluturașul Albastru, care zbura în jurul unei flori.

– Fluturașule, mă poți ajuta? Mi-am pierdut culorile, spuse Curcubeul.

– Desigur! Uite, îți dau o picătură din cerul senin pe care l-am păstrat pe aripile mele, spuse Fluturașul. Albastrul a apărut din nou, și Curcubeul a început să strălucească mai tare.

Mai departe, Vulpița Roșcovana îi aduse câteva flori roșii din ascunzătoarea ei, iar Ursulețul Brun îi oferise mierea aurie, culeasă de harnicele albine, pentru a adăuga galbenul.

Totuși, micul Curcubeu știa că mai avea nevoie de verde, violet și indigo pentru a fi complet. Ajunse la Lacul Cristalin din inima pădurii, unde Broasca Verde îi oferise o frunză proaspătă, spunând:

– Verdele e culoarea naturii. Ia-l și strălucește din nou!

Violetul veni de la Licuricii Fermecați, care îi dăruiră câteva raze de lumină. Ultima culoare, indigo, fu adusă de Bufnița Înțeleaptă, care îi întinse o pană din aripile sale misterioase.

Cu toate cele șapte culori, micul Curcubeu strălucea acum mai puternic decât oricând. Animalele pădurii se adunară să admire frumusețea sa.

Fără voi, nu aș fi reușit să îmi recapăt culorile. Voi străluci mereu pentru voi, prietenii mei! Le spuse curcubeul, înălțându-se spre cer.

De atunci, ori de câte ori ploaia și soarele se întâlneau, micul Curcubeu apărea pe cer, amintind tuturor că prietenia poate readuce culoare în orice situație.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în limba română, Arte vizuale și abilități practice, Dezvoltare personală.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:*
Realizarea unor discuții despre importanța/puterea prieteniei.
 - ★ *Varianta 2:*
Activități artistico-plastice (desenarea unui curcubeu).
 - ★ *Varianta 3:*
Joc de rol - Copiii interpretează personajele din poveste.
- ★ **Tipuri de personaje:**
 - Personaje animale (personificate): Iepurașul, fluturașul, vulpița, ursulețul, broasca, licuricii, bufnița.
 - Element natural personificat: curcubeul.
- **Personaje pozitive:** Micul Curcubeu, Iepurașul Blăniță-Pufoasă, Fluturașul Albastru, Vulpița Roșcovană, Ursulețul Brun, Broasca Verde, Licuricii Fermecați, Bufnița Înțeleaptă.
- **Personaje negative:** Norul cenușiu (simbol al dificultăților).

- **Mesajul/ morala poveștii:** Ajutorul reciproc și prietenia pot face ca orice problemă să fie rezolvată.
- **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

GRĂDINA MAGICĂ

Alexandra-Maria BRĂSTAN

- **Tipul poveștii:** fantastică, de aventură.
- **Nivelul de vârstă:** 6-8 ani.
- **Valori promovate:** Sârguința, prietenia, solidaritatea, generozitatea, reziliența, curajul.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Promovarea spiritului de echipă și a necesității întrajutorării dintre prieteni.
 - O₂ – Cultivarea valorilor sociale precum prietenia, generozitatea și reziliența, chiar și în condiții vitrege.
 - O₃ – Promovarea unei viziuni pozitive asupra însărcinărilor zilnice și a îndeplinirii datoriei.
 - O₄ – Stimularea imaginației și a creativității.
- **Tema centrală a poveștii:** Prietenia, comuniunea, curajul.

- **Subiectul poveștii:**

Zânele cele bune ale Pădurii Fermecate îngrijesc Grădina Magică, unde recolta este mereu bogată. Toate acestea se schimbă când creaturile malefice ale Pădurii dau buzna printre răsadurile Grădinii și distrug tot ce găsesc în calea lor. Împreună, viețuitoarele Pădurii Fermecate reușesc să readucă magia în grădină, demonstrând că, muncind în echipă și sprijinindu-ne, orice este posibil.

- **Textul poveștii:**

Era odată în Pădurea Fermecată o mare și bogată grădină. Oricine pășea într-însa putea descoperi o sumedenie de roade delicioase, de la mere roșii, suculente, până la dovleci uriași, ca cei din basmele de odinioară. Grădina era îngrijită cu mare atenție de zânele cele bune, acestea lucrând cu hărnicie din zorii zilei până la apusul soarelui. Zânele trudeau de zor în fiecare zi, având grijă ca buruienile și dăunătoarele să nu-și facă loc printre bunătațile grădinii, ca acestea să poată crește mari și gustoase. Mai apoi, în fiecare seară, după lăsatul întunericului, zânele ascundeau Grădina de ochii oamenilor, legând farmece și ferind porțile grădinii cu frunze și mă răcini. După ce toate acestea erau rânduie, zânele porneau în zbor spre ciupercuțele lor și începeau a se găti pentru serbările din Pădurea Fermecată. Era o mare veselie la aceste sărbători. Zânele zburdau și dansau, iar muzica răsuna până și în cele mai îndepărtate poienițe ale pădurii.

Toate acestea se întâmplau până când, într-o zi, o mare năpastă se alese de Grădina cea fermecată. Dis-de-dimineată, zânele porniră grăbite să-și înceapă îndeletnicirile de zi cu zi. Însă, îndată ce porțile Grădinii fuseră deschise, inimile zânelor se strânsesă odată ce își ațintiră privirile asupra celor de dinaintea lor. Întreaga cultură a grădinii fusesă devastată de creaturile rele ale Pădurii Fermecate. Se spunea că aceste ființe nu făceau altceva decât să supere celelalte animale din pădure, fiind puse pe șotii în fiecare zi. Toate viețuitoarele Pădurii erau mereu atente să nu dea nas în nas cu vreuna dintre aceste creaturi, căci nu știa niciodată ce năzdrăvănii le treceau prin minte. Roșiile fuseseră strivite, dovleceii zăceau zdrobiți printre rândurile de salată, iar căpșunii fuseseră parcă înghițiți cu totul. O! Dar ce nenorocire pe capul micuțelor muncitoare. Cum se vor bucura ele acum de recolta

bogată? Unde s-au dus zilele petrecute sub soarele de vară, trudind printre sortimentele de fructe și legume?

Toată zarva ce se porni în rândul zânelor fu întreruptă de un foșnet. Zgomotul venea dintr-un tufiș alăturat, iar zânele își căutară un ascunziș fără a mai sta pe gânduri. Cu siguranță trebuia să fie una dintre acele creaturi obraznice, venite să le supere – gândeau ele. Dintr-o dată, un năsuc negru și rotund se ivi din frunziș, inspectând împrejurimile. Zânele priveau pe furiș, curioase să descopere creatura care avea să iasă la lumină. Două mărgele negre luceau deasupra nasului, iar țepii lungi își făcură apariția când aceasta păși timid în lumină. Ce să vezi, acesta era chiar Ariciul Hector. Micuțul obișnuia să își petreacă zilele alături de Bursucul Martin și Jderul Nori.

Cei trei erau inseparabili și puteau fi zăriți în Poiana Aurie, cântând și savurând delicii precum rouă de trandafir și fagure de miere, aduse de colonia Albinuțelor în semn de mulțumire pentru grija lor față de Pădure. Cei trei erau luptători curajoși, alungând toate dăunătoarele și având grijă ca acestea să nu mai calce niciodată în Pădurea Fermecată.

- Nu cumva de mine vă ascundeți? Se auzi glasul mieros al Ariciului.
- Ba chiar de tine ne ascundem, răspunse tăios zână Azura, ieșind din ascunzătoare. Nu cumva tu ești bestia feroce care ne-a distrus recolta?

Pe chipul ariciului se citea acum mare întristare. Sufletul lui era blând și cald. Cum puteau zânele să creadă una ca asta?

- Chiar din contră. Vedeți voi, noaptea trecută eu împreună cu vechiul meu prieten, Bursucul Martin, am pornit la drum să căutăm ceva de-ale gurii.

Zânele ascultau atente povestea ariciului, nerăbdătoare să deslușească misterul. Acesta continuă:

- La un moment dat, în căutarea noastră, am auzit mare forfotă în spatele acestor măracini. Printre crenguțe am zărit pe nimeni altcineva decât Cărăbușii malefici.

Auzind acestea, zânele tresăriră înspăimântate.

- Of, creaturile alea înfiorătoare! izbucni Bumbăcel înfuriată.

Micuțele începură a se sfătui, întrebându-se cum vor putea să lupte împotriva acestor gândăcei răutăcioși.

- Domnule Arici Hector, cred că se cuvine să ne cerem scuze că te-am învinuit pentru cele întâmplare, se auzi glasul sfios al Azurei. Ne vei putea oare ierta?

Cuvintele duioase ale zânei îl făcură pe Ariciul Hector să se înduioșeze.

- Vă iert, micuțe zburătoare, grăi armonios Ariciul.
- Ce ne facem acum? Întrebă Sided cu deznădejde în glas. Recolta de toamnă este pierdută, iar Cărăușii aceia răutăcioși cu siguranță vor face ravagii la noapte.

Zânele se întristară, însă Ariciul Hector sări în sprijinul lor.

- Eu și prietenii mei vă putem ajuta să păziți Grădina de dăunători. Stăm de pază în fiecare noapte în Pădurea Fermecată și ne-ar face mare plăcere să vă putem fi de folos. Micuții aceia malefici nu vor mai îndrăzni niciodată să se apropie de Grădina voastră.
- Ura! Ura! Strigară zânele într-un glas.

De atunci au trecut multe primăveri, iar zânele au readus magia Grădinii. Recolta nu mai fusese niciodată atât de bogată. Mireasma delicioasă a căpșunilor îmbia simțurile trecătorilor, iar afinele sclipeau în mângâierea razelor de soare. Ariciul Hector,

Bursucul Martin și Jderul Nori apărau cu vitejie roadele grădinii, luptându-se din greu cu Cărăbușii și celelalte dăunătoare. Pentru a-și arăta aprecierea față de cei trei bravi apărători ai Grădinii Magice, zânele le aduceau în dar acestora merinde gătite cu fructele și legumele cultivate în timpul anului. Astfel, prietenia, sânguینța și curajul de care au dat dovadă prietenii noștri din Pădurea Fermecată au readus pacea și armonia în Grădina Magică, ce va da roade multă vreme de acum înainte.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în limba română, Dezvoltare personală.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Joc de imaginație. Se realizează citirea integrală a textului în fața clasei de către cadrul didactic. Pe urmă, elevilor li se adresează întrebări pe baza textului precum: Care credeți că erau sarcinile zânelor de grădină? Ce fel de fructe și legume cultivau acestea? Care credeți că erau gustările preferate ale personajelor din text? Activitatea va continua cu întrebări pe baza textului.

★ *Varianta 2:*

După lectura model efectuată de către cadrul didactic se vor lista cartonașe, ilustrând diferite personaje din poveste. Elevii vor ieși pe rând în fața clasei și vor extrage câte un cartonaș pe baza căruia să identifice personajul ilustrat și să menționeze numele acestuia și rolul său în acțiunea prezentată.

★ *Varianta 3:*

La tablă se vor scrie diferite construcții eliptice, extrase din text. De exemplu:

_____ aveau grijă ca Grădina Magică să fie mereu roditoare și îngrijită.

Când Cărașii dau buzna în Grădina Magică, _____, _____ și _____ sar în ajutorul zânelor.

Elevii trebuie să completeze spațiile libere cu răspunsul corespunzător.

- **Tipul de personaje:**

Personaje animale/insecte: Ariciul Hector, Bursucul Martin, Jderul Nori, Cărașii malefici, Albinuțele.

Personaje fantastice: Zânele.

- **Personaje pozitive:** Zânele, Ariciul Hector, Bursucul Martin, Jderul Nori, Albinuțele.

- **Personaje negative:** Cărașii malefici.

- **Mesajul/ morala poveștii:** Este important să ne sprijinim reciproc și să întindem o mână de ajutor ori de câte ori este cu putință. Hărnicia și munca în echipă aduc roade dintre cele mai bogate, asemenea celor din Grădina Magică.

- **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

INIMA DE PIATRĂ A CĂPCĂUNULUI

Roxana-Elena MARICA

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Nivelul de vârstă:** 6-7 ani.
- **Valori promovate:** prietenie, acceptare, curaj, empatie.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Dezvoltarea empatiei și a înțelegerii față de cei diferiți.
 - O₂ – Încurajarea curajului și a sincerității.
 - O₃ – Promovarea respectului față de diversitate.
- **Tema centrală a poveștii:** Acceptarea și prietenia adevărată depășesc prejudecățile și aparențele.

- **Subiectul poveștii:**

Glum, un căpcăun blând, este marginalizat din cauza unei nedreptăți din trecut. Când Lina, o fetiță din sat, se rătăcește în Pădurea Neagră, Glum o salvează și o ajută să se întoarcă acasă. Lina îi învață pe săteni să nu judece pe baza aparențelor și îi convinge să accepte căpcăunii în comunitate.

- **Textul poveștii:**

Într-un sat ascuns între munți și păduri fermecate, dintr-o lume plină de magie, trăiau oameni și ființe magice care se înțelegeau de minune. Zânele dansau printre flori și îngrijeau grădinile, sirenele cântau în adâncul mărilor și păzeau apele, iar un balaur uriaș cu solzi strălucitori veghea asupra satului, apărându-l de pericole. Toți sătenii aveau câte o treabă importantă: unii culegeau fructe din livezi, alții îngrijeau

animalele, iar cei mai pricepuți meșteșugari făceau obiecte magice. În sat domnea pacea și bucuria, dar exista o regulă de aur: cine respecta legile satului era binevenit, însă cei care făceau rău sau refuzau să respecte regulile erau alungați în Pădurea Neagră, un loc întunecat și misterios, unde nimeni nu îndrăznește să intre. Dar chiar și în acest loc magic și pașnic, exista un lucru care le umbrea fericirea: frica de căpcăuni. Sătenii nu îi mai văzuseră de foarte mult timp, dar toți știau povești despre ochii lor roșii care străluceau în întuneric și despre răgetele lor înfricoșătoare care se auzeau noaptea dinspre Pădurea Neagră.

Acolo, în umbra copacilor înalți din Pădurea Neagră, s-a născut micuțul Glum, un căpcăun cu ochi mari și blânzi, care nu-și dorea decât un singur lucru: să aibă un prieten. În fiecare zi, Glum se ascundea după trunchiurile copacilor și privea spre sat. Îi plăcea să vadă copiii jucându-se în iarbă, râzând și împărțind dulciuri. Dar știa că dacă s-ar fi apropiat, copiii ar fi fugit țipând. Până la urmă, căpcăunii erau temuți de toată lumea.

Dar nu a fost mereu așa...

Totul începuse demult, pe vremea stră-stră-bunicului lui Glum, pe nume Gruf, care lucra la brutăria satului. Gruf era un căpcăun mare și puternic, care avea un talent uimitor de a face prăjituri. Făcea cele mai pufoase gogoși și cele mai fragede tarte cu gem de căpșune zburătoare. Într-o zi, în brutărie lucra și un spiriduș tare șiret și pus pe șotii, pe nume Șturlubix.

Șturlubix era mic, cu o pălărie mult prea mare pentru capul lui, iar când mergea, urechile îi tremurau caraghios. Dar în spatele zâmbetului său, spiridușul plănuia mereu câte o poznă. Într-o după-amiază, când șeful brutăriei a observat că lipsește un borcan cu gem de căpșune zburătoare, Șturlubix a arătat repede cu degetul spre Gruf:

- El a furat borcanul! Am văzut cu ochii mei! a spus Șturlubix, făcând o față nevinovată și încrucișând degetele la spate.

Șeful brutăriei a crezut povestea spiridușului, pentru că, la urma urmei, toată lumea se temea puțin de căpcăuni. De multă vreme se auzeau zvonuri care spuneau despre căpcăuni că au inima de piatră, că nu pot simți emoții la fel ca celelalte creaturi și că sunt periculoși din cauza aspectului lor înfricoșător. Căpcăunii aveau piele groasă, colți ascuțiți și ochi strălucitori în întuneric.

Astfel, Gruf a fost alungat din sat, iar de atunci, căpcăunii au fost văzuți ca niște creaturi periculoase și au fost forțați să trăiască în Pădurea Neagră. Iar micuțul Glum, chiar dacă nu fusese niciodată în sat, purta povara greșelii pe care stră-stră-bunicul lui nici măcar nu o făcuse.

Toate acestea urmau să se schimbe printr-o întâmplare cu totul neașteptată.

Într-o zi de toamnă, Lina, o fetiță roșcată, se întorcea încet spre casă, cântând veselă un cântecel. Frunzele colorate foșneau sub pașii ei mici, iar vântul îi răsfirea părul roșcat ca focul. Însă, dintr-o dată, cerul s-a întunecat, iar un vânt puternic a început să sufle cu furie. Frunzele zburau în toate direcțiile, iar Lina simțea cum vântul o împinge, o ridică de la pământ și o poartă într-un dans haotic și periculos.

- Ajutooor! a strigat fetița, dar vocea ei s-a pierdut în urletul vântului.

Vântul s-a învârtit în jurul ei, răsucind-o până când s-a oprit brusc. Lina s-a prăbușit pe un covor moale de frunze umede. A deschis ochii și și-a ridicat ușor privirea. În loc să vadă casele și grădinile satului, în jurul ei se aflau copaci înalți, cu crengi lungi și noduroase, care păreau să aibă fețe încruntate și colți ascuțiți.

Umbrele întunecate dansau amenințător pe pământ, iar aerul era rece și umed.

- Unde... unde sunt? a șoptit Lina, simțind cum o lacrimă îi alunecă pe obraz.

Deodată, un sunet ascuțit și răgușit a răsunat printre copaci. Lina a tresărit speriată și a luat-o la fugă, fără să știe încotro merge. În spatele ei, ramurile trosneau și foșneau amenințător. Fetița alerga din ce în ce mai repede, până când, fără să își dea seama, a intrat într-o peșteră întunecată.

Lina nu știa, dar tocmai pășise într-un loc extrem de periculos. Peștera era bârlogul lui Mork, un monstru uriaș, cu solzi negri ca noaptea și colți ascuțiți ca săbiile. Mork și-a deschis ochii galbeni și a mârâit amenințător.

- Ce avem noi aici? O gustare? a mormăit Mork, apropiindu-se încet de Lina.

Fetița s-a lipit de peretele rece al peșterii tremurând de frică. Tocmai când Mork se pregătea să o atace, o siluetă mare a apărut la intrarea peșterii.

- Las-o în pace! a țipat Glum, aruncând o piatră mare spre Mork.

Monstrul a mârâit furios și a sărit spre Glum, dar Glum s-a strecurat rapid în spatele lui și l-a lovit cu putere în picior. Mork s-a dezechilibrat și a căzut, iar Glum a prins-o de mână pe Lina.

- Haide, repede! Trebuie să fugim! i-a spus Glum, trăgând-o din peșteră înainte ca Mork să se ridice.

Lina, încă tremurând, și-a tras sufletul sprijinindu-se de copacul lângă care se opriseră. Și-a ridicat privirea și îl văzu pe Glum. Era mare și verde, cu pielea acoperită de solzi, colți mici și ochi mari și blânzi.

- Ești... un căpcăun? a șoptit Lina, făcând un pas în spate.

- Da... dar nu-ți voi face rău. Te voi ajuta să te întorci acasă, promit! a spus Glum, zâmbind timid.

Drumul spre marginea pădurii urma să dureze o zi întreagă, deoarece Lina fugise în partea opusă a pădurii. La început, Lina era puțin temătoare, dar pe măsură ce mergeau prin pădure, și-a făcut curaj să întrebe:

- Dar... de ce trăiești aici, în pădurea asta înfricoșătoare?

Glum a oftat și i-a povestit întreaga întâmplare a stră-străbunicului. I-a spus despre minciuna spusă de Șturlubix și despre felul în care oamenii din sat îi alungaseră pe căpcăuni. Lina s-a întristat când a auzit întreaga poveste.

- Dar asta e nedrept! Nu e corect că oamenii au crezut minciuna spiridușului doar pentru că se temeau de aspectul căpcăunilor. Nu e corect să fii judecat doar pentru că arăți altfel! a spus Lina, încruntându-se.

Glum a zâmbit timid. Nu mai auzise niciodată pe cineva spunând așa ceva despre căpcăuni.

Pe drum, Glum i-a arătat Linei locurile lui preferate: lacul cu licurici albi, copacul care șoptea povești și câmpul cu flori albastre care luminau în întuneric. Lina a descoperit că Pădurea Neagră nu era chiar atât de rea și că Glum avea o inimă bună.

În cele din urmă, după o călătorie lungă, cei doi au ajuns la marginea pădurii care ducea spre sat. Spre surprinderea lor, acolo erau mulți oameni. Se pare că părinții Linei au observat că fetița a dispărut și au plecat în căutarea ei împreună cu sătenii și chiar Regele balaur.

- Lina! au strigat părinții ei, alergând spre ea.
Dar când l-au văzut pe Glum, fața lor s-a întunecat.
- Depărtează-te de lângă fetiță! Ce caută un căpcăun aici?! a strigat unul dintre oamenii regelui.

– Să se întoarcă acolo unde îi este locul! a strigat alt sătean.

Lina a făcut un pas în fața lui Glum, își puse mâinile în șold și a spus cu voce tare:

– Nu! Glum m-a salvat! M-a ajutat când m-am pierdut! Dacă el nu avea inimă bună, atunci nu aș fi putut să scap din peștera monstrului și să ajung în siguranță aici! El are o inimă blândă și nu merită să fie tratat așa doar pentru că arată altfel!

Sătenii au început să șușotească. Regele îi privea pe cei doi copii. Lina le-a spus adevărul despre Glum și familia lui, despre cum au fost alungați pe nedrept. În tăcere, regele și sătenii au început să-și dea seama că poate au greșit.

– Poate că am fost nedrepti... a spus regele. Trebuie să schimbăm asta.

Lina s-a întors spre Glum, l-a luat de mână și l-a întrebat:

– Vrei să vii în sat cu mine?

Glum a zâmbit timid, îi era imposibil să își ascundă entuziasmul și fericirea.

– Aș vrea asta mai mult decât orice, a răspuns micuțul căpcăun.

Din acea zi, căpcăunii nu au mai fost considerați monștri. Glum și familia lui au fost primiți în sat, iar Lina și Glum au devenit cei mai buni prieteni. Satul a învățat o lecție importantă: bunătatea nu ține de înfățișare, iar o inimă adevărată nu este niciodată făcută din piatră.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în limba română, Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Lectură expresivă a poveștii urmată de o discuție despre acceptare și prietenie, în care copiii sunt încurajați să împărtășească situații în care s-au simțit excluși sau în care au fost acceptați chiar dacă erau diferiți.

★ *Varianta 2:*

Activitate creativă: realizarea unor desene sau colaje inspirate din poveste, în care să evidențieze prietenia dintre Glum și Lina, sau confecționarea unor măști care să reprezinte atât personajele pozitive, cât și cele negative.

● **Tipul de personaje:**

- Personaje copii – Lina, părinții Linei.
- Personaje-magice: Glum, Șturlubix, Mork, balaurul, zânele, sirenele.

● **Personaje pozitive:** Glum, Lina.

● **Personaje negative:** Șturlubix, Mork.

● **Mesajul/ morala poveștii:** Nu trebuie să judecăm oamenii după înfățișare sau zvonuri. Bunătatea și curajul se află în inimă, nu în aspectul fizic.

● **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

LA FÂNTÂNICE

Alexandra-Andreea CÎNDEA

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a III-a.
- **Valori promovate:** iubirea, curajul, încrederea în sine, legătura intergenerațională, responsabilitatea față de mediul înconjurător.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să identifice și să explice valorile promovate în poveste (respectul pentru natură, iubirea, curajul, încrederea în sine).
 - O₂ – Să analizeze și să descrie modul în care personajul principal (Alexia) depășește provocările și învață o lecție importantă.
 - O₃ – Să exprime idei proprii despre importanța protejării mediului, pornind de la întâmplările din poveste.
- **Tema centrală a poveștii:** legătura profundă dintre om și natură.

- **Subiectul poveștii:**

Alexia și bunicul Niculae călătoresc împreună spre un izvor magic, La Fântânice, unde Alexia învață despre respectul și iubirea pentru natură, ajutând la aducerea la viață a niște flori pricăjite.

- **Textul poveștii:**

Într-o dimineață blândă de vară, bunicul Niculae și nepoata lui, Alexia, porniră spre pădurea de la marginea satului. Bunicul îi

vorbise mereu despre un loc tainic, un izvor ascuns numit *La Fântânice*, unde se ascundea când era copil. Dar drumul nu era deloc ușor. Aerul era proaspăt, iar păsările ciripeau voioase printre crengile copacilor. Razele soarelui pătrundeau prin desișul frunzișului, creând jocuri de lumină pe poteca acoperită cu mușchi moale. Alexia pășea cu grijă, ținându-se aproape de bunicul său.

- Bunicule, sigur nu ne-am rătăcit? întrebă Alexia, ferindu-se de crengile dese.
- Nu, draga mea, mai avem puțin! Acest loc păstrează în el un mister aparte și doar cei cu inimă curată îl pot găsi, răspunse bunicul, zâmbind misterios.

După un drum lung, trecând peste rădăcini încâlcite și urcând pe poteci ascunse, ajunseră la minunatul loc. Alexia rămase uimită. În fața ei se întindea un peisaj desprins parcă dintr-un vis. Florile de toate culorile își unduiau petalele în adierea blândă a vântului, ca niște rochii fine de mătase. Crini parfumați, maci aprinși ca focul, lăcrămioare delicate și margarete vesele împodobeau poiana, într-o armonie perfectă. Păsările ciripeau voios, iar fluturii colorați dansau deasupra florilor, într-un balet aerian plin de grație.

În mijlocul acestui paradis natural se afla izvorul *La Fântânice*. Apa limpede curgea domol, murmurând parcă povești vechi despre pădurea fermecată. Razele soarelui se reflectau pe suprafața apei, transformând-o într-o fântână de lumină și sclipiri diafane. Pietrele netede de pe fundul izvorului păreau pietre prețioase, scăldate în razele aurii ale dimineții.

- E ca într-un basm! exclamă fetița, alergând printre flori.

Dar, dintr-o dată, liniștea fusese tulburată. Când se întoarse spre bunicul ei, acesta dispăruse.

- Bunicule? Bunicule! strigă Alexia, dar nu primi niciun răspuns.

Fetița simți o strângere de inimă. Pădurea părea mai misterioasă ca niciodată. Atunci, un glas subțire și cristalin se făcu auzit:

- Nu te teme, copilă! Bunicul tău e bine.

Alexia se uită în jur și văzu o lealea roșie care își legăna petalele ca și cum ar fi vorbit.

- Ai văzut unde a dispărut bunicul meu? întrebă fetița speriată.
- Locul acesta este magic. Cei care îl cunosc de mult timp sunt chemați să-l protejeze. Bunicul tău a trecut o încercare, iar acum e una și pentru tine, răspunse o margaretă albă.

Alexia își simți inima bătând repede de emoție. Nu mai era doar o simplă excursie cu bunicul, ci o aventură spre un loc plin de magie și mister. Alexia se apropie de izvor, privind atentă. În apa limpede, razele soarelui jucau în reflexii aurii, iar între unduirile line ale apei, un chip familiar începu să se contureze. Ochii bunicului o priveau blând din adâncuri, ca și cum apa ar fi fost o fereastră către o altă lume. Fetița făcu un pas înapoi, simțindu-și inima tresărind de uimire. Cum era posibil? Bunicul dispăruse, dar imaginea lui era acolo, în oglinda de cristal a izvorului.

- Bunicule? șopti ea, întinzând mâna spre suprafața apei.

Pe măsură ce degetele ei atinseră undele reci, chipul bunicului păru să prindă viață. Un zâmbet cald i se desenă pe față, iar un susur ușor, ca o șoptă adusă de vânt, pătrunse în urechile fetei.

- Ascultă vocea naturii, Alexia...și vei afla răspunsul, răsună blând glasului bunicului.

Fetița își strânse mâinile la piept și privi din nou în apă. Acum, imaginea bunicului începea să se destrame.

- Bunicule! Cum pot să te aduc înapoi? întrebă ea îngrijorată.
- Ai încredere, Alexia! Doar dacă îți folosești inima și mintea vei descoperi răspunsul, spunea vocea bunicului prin foșnetul frunzelor.

Fetița era tristă. Se așeză pe o piatră de lângă izvor și își lăsă privirea în jos, jucându-se absent cu un fir de iarbă. Îi era dor de bunicul ei, cel care o învățase să respecte natura. Dar acum el nu mai era, iar ea nu știa cum să îl aducă înapoi. În timp ce ofta, zări câteva flori ofilite la marginea izvorului. Petalele lor uscate păreau obosite, iar tulpinile se plecau sub greutatea tristeții, la fel cum se simțea și ea. Își aminti brusc cum bunicul îi spunea mereu că natura are nevoie de iubire, la fel ca oamenii.

Se ridică încet, se aplecă și luă apă în palme. Cu grijă, o turnă peste rădăcinile unei flori uscate. Spre uimirea ei, planta începu să-și recapete culoarea, iar petalele ei firave se deschiseră larg, ca într-o îmbrățișare caldă. O lumină blândă se răspândi împrejur. Fetița simți cum tristețea i se risipește puțin câte puțin. Încercă din nou. Luă apă și o turnă peste o altă floare, care înflori și ea, luminând împrejur. Cu fiecare gest, poiana devenea mai vie, iar fetița simțea că sufletul ei se umple de o căldură pe care o crezuse pierdută.

Atunci înțelese. Bunicul ei nu dispăruse cu adevărat. El era acolo, în freamătul frunzelor, în clipocitul izvorului, în viața fiecărei flori pe care ea o îngrijea. Deși dispăruse din fața ei, bunicul Niculae nu o părăsise niciodată cu adevărat. Stătea ascuns, observând cu atenție cum fetița se descurca singură, fără să știe că el era acolo, pregătit să o ghideze doar atunci când va fi dispusă să

înfrunte provocările vieții. În acele momente de singurătate și nesiguranță, Alexia își descoperi puterea interioară.

- Ai reușit, draga mea! Ai arătat grijă și iubire pentru natură, iar locul acesta te-a binecuvântat, spuse el cu mândrie.
- Alexia îl îmbrățișă strâns, fericită că și-a regăsit bunicul.
- Promit să protejez mereu natura! spuse ea hotărâtă.

Și astfel, izvorul *La Fântânice* își păstră misterul, iar Alexia învață că respectul și iubirea pentru natură sunt cheia către adevărata magie a lumii.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Limba și literatura română.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

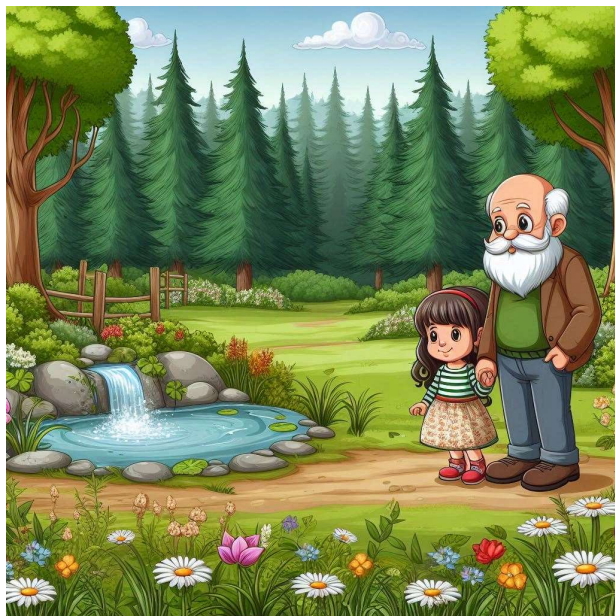
★ *Varianta 1:*

Povestirea orală a textului literar, cu ajutorul unor imagini (lectura după imagini).

★ *Varianta 2:*

Activități de scriere creativă în care elevii descriu un loc magic sau o excursie de neuitat, în cadrul lecției de limba și literatura română.

- **Tipuri de personaje:**
 - personaje-copii: Alexia.
 - personaje-adulte: bunicul Niculae.
 - personaje-flori: laleaua, margareta.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Grija și iubirea față de natură ne ajută să înfruntăm provocările vieții și să găsim magia reală a lumii.
- Ilustrații care însoțesc textul poveștii:

POVESTEA DRAGONULUI CARE NU PUTEA SUFLA FLĂCĂRI

Ozana-Luminița PUȘCAȘ

- **Tipul poveștii:** aventură, fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** I-IV.
- **Valori promovate:** bunătatea, empatia, altruismul.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Recunoașterea elementelor specifice basmului – Elevii vor identifica și enumera elementele caracteristice ale basmului (personaje, evenimente supranaturale, structura narativă).
 - O₂ – Redarea firului narativ prin secvențierea acțiunii – Elevii vor ordona corect evenimentele principale ale basmului utilizând imagini sau enunțuri.
 - O₃ – Exprimarea creativă prin reconstrucția sau continuarea poveștii – Elevii vor crea un final alternativ sau își vor imagina o nouă aventură pentru personajele basmului, folosind expresii proprii.
- **Tema centrală a poveștii:** Acceptarea de sine, transformarea slăbiciunilor în puncte forte.
- **Subiectul poveștii:**

Povestea urmărește parcursul evolutiv al unui pui de dragon care nu putea sufla flăcări, însă descoperă că este deosebit prin virtutea unui fond moral superior. Flăcările sunt înlocuite de o lumină ce rezidă din bunătatea sa sufletească și oferă o lecție despre unicitate, despre curajul de a fi diferit.

• **Textul poveștii:**

Pe creasta cea mai stâncoasă a Muntelui Ghearei de Foc, într-un ținut magic, în care zâne, oameni și dragoni trăiau în armonie, își deschide sfios ochisorii un pui de dragon. Mult așteptata spargere a oului magic i-a pus pe jar pe descendenții Flăcării Eterne, care zburau de colo-colo pregătind cuibușorul viitorului odor înaripat.

Pufăilă, căci acesta era numele său, nu era nici pe departe un dragon obișnuit. El era descendentul Dinastiei Flăcării Eterne, o linie regală de dragoni renumiți pentru curaj, noblețe și, nu în ultimul rând, pentru flăcările impresionante pe care le suflau. Fiecare dragon al Dinastiei era deosebit în felul său: unii pentru coloritul solzilor, alții pentru zborul în înaltul cerului, iar alții, pentru flăcările ale căror căldură putea fi simțită chiar și din ținuturile vecine.

Pufăila nu avea să fie excepția.

- A ieșit din ou! exclamă entuziasmată mama sa, Solara, privindu-și puilul cu afecțiune.
- Are ochii unui luptător! zise mândru tatăl, Fenix, liderul Dinastiei.

Pufăilă își privea părinții, fâlfâind ușor din aripioare și încercând să cuprindă cu privirea întregul peisaj care i se deschidea înaintea.

Însă cum timpul pe Muntele Ghearei de Foc trece de trei ori mai repede, Pufăilă se pomeni în scurt timp nevoit să abandoneze confortul cuibului și să își îndeplinească îndatoririle de Descendent al Dinastiei.

Încă de când ieșise din ou, toți dragonii așteptau cu nerăbdare momentul în care Pufăila va sufla primul său șuvoi de flăcări, așa cum o făcuseră toți înaintașii săi. Însă zilele treceau, iar Pufăila nu reușea să sufle nici măcar un firicel de fum.

- Trebuie să te înfurii mai tare! îl încuraja tatăl, un dragon imens cu solzi aurii.

– Poate nu a mâncat destui ardei iuți! chicotea unchiul său.

Încercările puiului de dragon erau zadarnice. În timp ce prietenii săi învățau să prăjească bezele, să aprindă vâlvătai sau să comunice prin mesaje de foc, Pufăilă devenea pe zi ce trece mai posomorât. Într-o zi, pentru a se îndepărta de râsetele batjocoritoare ale prietenilor, Pufăilă decise să coboare de pe creasta Muntelui și să se plimbe de unul singur prin pădurea fermecată.

Mergea fără vreo țintă anume, când deodată auzi un scâncet. Un pui de veveriță rămăsese blocat într-o creangă, iar acum plângea neputincios. Fără ezitare, Pufăilă dădu din aripi și ajunse de îndată în vârful copacului.

– Nu îți fie teamă! Vreau să te ajut! Doar urcă pe spatele meu și ține-te strâns! șopti acesta.

Cu grijă și delicatețe, Pufăilă plană lin spre pământ, cu puiul speriat în spinare.

– Mulțumesc pentru ajutor! spuse cu recunoștință puiul de veveriță. Alți dragoni s-ar fi repezit să mă prăjească...

O căldură neobișnuită îi umplu pieptul, iar Pufăilă zâmbi. Pentru prima oară se simțea folositor.

În următoarele zile, bunătatea micului dragon se revărsă sub forma unor acte de întraajutorare față de toate făpturile tărâmului. Mai întâi construirea unui baraj pentru vidre, apoi colectarea de provizii pentru ursuleți și chiar eliberarea unui iepure dintr-un tufiș cu spini. Cu cât îndeplinea mai multe fapte bune, cu atât simțea lumina din sufletul său licărind.

Dar, într-una din zile, când o ceață densă acapară ținutul, iar puii de dragoni se adăpostiră fiecare în cuibușorul său, Pufăilă nu reușea să ațipească. Pironise cu privirea-i multicoloră cerul înnourat și nu își putea astâmpăra sentimentul că un pericol pândea din umbră. Un urlat prelung se auzi din depărtare, iar întreaga Dinastie a dragonilor fu trezită dintr-o dulce amorțire și

pusă în fața unei haite de lupi sângeroși. Lupta avea să determine viitoarea Dinastie conducătoare: cea a dragonilor sau cea a lupilor.

În cea de-a treia zi de confruntare, dragonii erau istoviți, dar dornici să își protejeze tărâmul preaiubit. Ignorând sfatul mamei sale de a rămâne în cuib, Pufăilă părăsi creasta protectoare a Muntelui Ghearei de Foc și se alătură câmpului de luptă, fix în momentul în care tatăl său, Fenix, încerca să se elibereze din strânsoarea unui lup imens. Pufăilă încercă să sufle flăcări pentru a-și salva tatăl din ghearele inamice, însă acest lucru îi fu cu neputință.

– Ce fel de dragon nu poate sufla flăcări? hohoti râzând unul dintre lupi.

Pufăilă simțea o căldură dogorindu-i pieptul și, înfigându-și ghearele în pământ, suflă din toate puterile, însă nu foc, ci lumină. O lumină atât de puternică încât lupii, speriați de o astfel de întâmplare, părăsiră pe dată ținutul.

Pufăilă își salvase căminul și familia.

Aceasta este povestea dragonului care nu putea sufla flăcări, dar care, prin virtutea unei forțe morale superioare, deveni protectorul pădurii și al munților, precum și Descendentul cel mai respectat al Dinastiei.

Lumina din inima sa era mai puternică decât orice flăcără, arătând că a fi diferit înseamnă, în fond, a fi special.

• **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:**

Limba și Literatura română.

• **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

În lecțiile de limba și literatura română (Analiza textului narativ – Elevii pot identifica tema, personajele și mesajul moral al basmului.).

★ *Varianta 2:*

În orele de dezvoltare personală sau educație civică (Construirea încrederii în sine – Elevii pot reflecta asupra propriilor calități unice și pot discuta despre ce îi face speciali).

★ *Varianta 3:*

În activități de educație emoțională (Exerciții de auto-reflecție: „Ce calități unice am și cum mă definesc ele?”).

• **Tipuri de personaje:**

- Personaje animale: animalele de pe insulă.
- Personaje pozitive: Pufăilă, dragonii din Dinastia Flăcării Eterne, animalele pădurii.
- Personaje negative: Lupii.

• **Mesajul/ morala poveștii:** A fi diferit înseamnă a fi special.

• **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

PING POLAR

Natalia Maria STAN

- **Tipul poveștii:** de aventură, fantastică.
- **Clasele la care se recomandă:** a III-a și a IV-a.
- **Valori promovate:** prietenia, curajul, curiozitatea, umorul.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Formarea unei atitudini proactice bazată pe încrederea în propria persoană și prietenie.
 - O₂ – Conștientizarea importanței întrajutorării între prieteni și a efectelor acestui comportament dezirabil.
 - O₃ – Stimularea creativității și a imaginației.
- **Tema centrală a poveștii:** Prietenia și curajul personajelor din poveste.

- **Subiectul poveștii:**

Un pinguin care trăia pe Insulele Galapagos, la îndemnul părinților săi va pleca în vizită la rudele sale, pinguinii pitici de pe Insula Phillip, din Australia.

El pleacă singur într-o călătorie pe Ocean, sperând să se revadă curând cu rudele sale având un plan prestabilit. Pe parcursul călătoriei însă lucrurile iau o cu totul altă întorsătură, deoarece se va face o schimbare a mijlocului de transport, iar pinguinul Pingo ajunge pe un vapor numit „Ping polar” care îl va purta în locuri nemaîntâlnite. Pinguinul Pingo va întâlni pe parcursul călătoriei sale și trei personaje interesante care îi vor deveni cei mai buni prieteni într-un final și anume: un urs brun, un urs polar și un urs panda. Acești patru prieteni vor avea parte

de momente frumoase petrecute împreună pe toată durata călătoriei.

Totul se încheie cu bine când pinguinul Pingo ajunge pe Insula Phillip în Australia, la rudele sale, pinguinii pitici.

Prietenia celor patru personaje, Pingo, Ubri, Upol și Pandi, va rezista pentru totdeauna.

- **Textul poveștii:**

Într-o frumoasă zi de vară, pinguinul Pingo stătea tolănit la soare împreună cu familia lui și depăneau amintiri.

- Ce soare superb este astăzi! spune mama lui Pingo.
- Da, ca atunci când s-a născut Pingo! zice tatăl lui.

Părinții îi povestesc fiului lor cât de frumoasă a fost acea zi și ce mare bucurie a fost în familie. Pinguinul Pingo era, unul dintre cei mai chipeși pinguini din familie, fiind în același timp și cel mai mare dintre cei doi frați.

- Mamă, te rog povestește-mi mai multe din ziua când m-am născut!
- Sigur, fiule.

Uite, era o zi călduroasă de vară, iar eu eram nerăbdătoare să te cunosc. Rudele noastre din Insula Phillip erau aici, așteptând la fel ca noi să vii pe lume. După ce te-ai născut, toată familia a petrecut împreună și da, ai primit foarte multe cadouri. Medalionul ce îl porți la gât, e cadou de la unchiul tău din Insula Phillip. Apropo de rudele noastre din Australia, îmi e atât de dor să le revăd. Ce-ar fi să le faci tu o vizită, Pingo, ce zici?

- Eu? Împreună cu voi?
- Nu, Pingo, doar tu. Știi, noi trebuie să rămânem acasă să avem grijă de fratele tău mai mic.

- Bine, dar eu, eu cum o să mă descurc singur într-o călătorie, fără voi?
- Te vei descurca, zise tatăl lui. Ești un fiu isteț și descurcăreț.
- Mai ști când ai căzut prima dată în apă și strigai după ajutor speriat, crezând că o să te îneci? Îți mai amintești? Întrebă tatăl lui.
- Da, cum aș putea să uit? Eram atât de speriat, nu știam ce să fac, dar tu tată ai strigat să mă agăț de sfoara ce ai aruncat-o spre mine și uite-mă aici, teafăr și nevătămat! zise zâmbind Pingo, amintindu-și cu drag de curajul de care a dat dovadă.
- Vezi, atunci a fost doar una dintre situațiile în care ai dat dovadă de curaj fiule, deci contez pe tine.
- Bine, atunci în cazul ăsta sunt de acord să plec cât mai repede.

Și așa începură pregătirile pentru călătoria la rudele din Insula Phillip, din Australia.

A doua zi, Pingo împreună cu toți membrii familiei sale așteptau liniștiți pe țarm cursa vaporului care ducea spre Insula Phillip, o călătorie care ar fi durat 10 zile.

Pe la ora 10 dimineața iată că sosește vaporul pe Insulele Galapagos. Era vorba de un vapor nu foarte mare ca mărime, și nici pentru pretențioși, dar care, l-ar fi dus pe Pingo direct în Australia cum și-a propus.

Cu toții se îmbrățișează, își iau rămas-bun, iar Pingo își ia valizele, pachetul de drum și cadourile pregătite pentru rudele sale și salutându-și părinții și fratele mai mic se urcă la bord.

O să transmit salutările voastre rudelor! Vă iubesc și aștept să ne revedem! zise Pingo.

Te iubim fiule! Drum bun și călătorie plăcută!

Pingo își găsește un loc comod pe o banchetă, își așează bagajele în locul special amenajat, după care începe să admire peisajul frumos din jurul Insulelor Galapagos, încercându-l încă de pe acum un sentiment de dor de familie și în același timp un sentiment de nespusă bucurie a revederii rudelor sale.

Pingo nu mai plecase niciodată de pe Insulele Galapagos, așa că totul pentru el era nou. În schimb putea afirma că este dornic de aventură.

Pingo, se uita de jur împrejur, insula încă se vedea, valurile oceanului loveau ușor vaporul, auzindu-se ca un clinchet melodios. Soarele era pe cer, vremea era frumoasă, la fel și sentimentele lui Pingo.

Pe măsură ce se îndepărta de țărm, insula abia că se mai vedea, și deodată liniștea oceanului îl lăsa pe Pingo să mediteze, inspirând ușor aer în piept și expirând la fel de ușor. Pingo închide ochii și aștește instant.

În timp ce dormea, Pingo a avut un vis în care se făcea că a ajuns pe plaja unei mări necunoscute. Simțea briza mării, frumusețea răsăritului de soare al dimineții, iar pe plajă alături de Pingo erau rudele sale, pinguinii pitici, care discutau între ei. Unul dintre verișorii săi, îl strigă pe Pingo să i se alătore pentru a căuta scoici pe plajă.

– Pingo, Pingo, vino repede să căutăm scoici! Uite am găsit una, cât e de frumoasă și ce formă unicat are! Zise verișorul.

Dar Pingo nu răspunse.

– Pingo, vino! Vino!

Și când deodată Pingo tresări, se trezi din vis și realizează că nu se afla pe plaja mării din vis, ci era tot pe ocean.

- Dar ce vis frumos! spuse el. Oare așa să fie pe Insula Phillip unde trebuie eu să ajung?

Nerealizând că rostește cu voce tare aceste cuvinte, și cuprins încă de bucuria simțită în vis, un alt pinguin mai în vârstă îl abordează și îl întreabă:

- Cum te numești tu frumosule pinguin, și unde călătorești?
- Numele meu este Pingo și am plecat spre Insula Phillip din Australia, în vizită la rudele mele, pinguinii pitici.
- Dar dumneavoastră cum vă numiți și unde călătoriți? întreabă Pingo.
- Eu? Eu mă numesc Perix, și sunt un pinguin imperial. Când eram tânăr am deținut funcția de amiral, dar acum sunt doar un pensionar bucuros care poate cutreiera lumea în lung și-n lat, nu doar pe mări și oceane, ci și pe uscat. Tocmai ce am vizitat Ecuador și a ei frumoasă Pădure Amazoniană.

Perix răscolește ceva în valiza lui, scoate câteva fotografii și i le arată pinguinului. După care scoate și o insignă pe care scria „Amiral Imperial”.

- Uite Pingo, am o insignă personalizată, deoarece eu fiind un pinguin imperial, și un amiral în același timp, așa obișnuia să mi se spună la locul de muncă. Ce amuzant, nu?
- Da, ce frumos rimează! Răspunse Pingo.

Perix îi povestește lui Pingo despre călătoriile sale pe care le-a făcut de când s-a pensionat, și mai ales îi oferă detalii despre cea mai recentă călătorie a sa, și anume cea din Ecuador, din Pădurea Amazoniană.

Și cum stăteau cei doi de vorbă, dintr-o dată vaporul începe să încetinească, iar căpitanul vaporului face un anunț important:

- Din cauza unor defecțiuni apărute la unul din motoarele vaporului suntem nevoiți să așteptăm o altă navă care să ne preia. Vă rugăm pe toți să așteptați calmi și în liniște! Îi rugă căpitanul.

Ușor panicați, pasagerii nu aveau altceva de făcut decât să își păstreze calmul și să spere că totul va fi în regulă.

Pingo rămâne aproape de Perix, considerându-l protector și înțelept. Nu știa nimeni ce urma să se întâmple mai departe, și că traseul călătoriei va fi deviat.

După scurt timp de la anunțul căpitanului, apare o nouă navă, și toți pasagerii aflați la bord, se pregătesc pentru o nouă îmbarcare.

Pingo își ia din nou valizele, pachetele de drum și cadourile și le duce pe vaporul nou. Acest vapor se numea „Ping polar”. Vaporul era cu adevărat special, cum nu se mai văzuse, și cu care nu mai călătorise nimeni până atunci.

Acum, Pingo era uluit de frumusețea deosebită a vaporului și era total impresionat de cum arăta acesta. Se uita în dreapta, se uita în stânga și nu-și venea a crede ochilor. Totul arăta ca într-o poveste. Pereții erau plini de sclipici pe interior, multe luminițe, becuri colorate, piscină, tobogane, chiar și un parc unde Pingo să se poată juca pe tot parcursul călătoriei. Uluit de cele din jur nici prin cap nu îi mai trecea lui Pingo ce ar mai fi urmat. Căpitanul vaporului “Ping polar” era un domn arătos, și foarte prietenos.

- Bun-venit la bordul vaporului Ping polar! zise căpitanul.

Părea că lucrurile s-au întors la normal, însă dintr-o manevră bruscă a căpitanului, vaporul pornește spre o altă direcție, mai exact spre Polul Nord.

Pasagerii vaporului sunt mirați de această schimbare, dar nu apucă să se îngrijoreze prea mult dacă mai ajung la destinațiile lor, deoarece frumusețea vaporului le fură inimile.

Trec câteva zile, și câteva nopți, iar la un moment dat vaporul se pregătește să facă o primă oprire. Pingo, curios din fire, zărește de la depărtare un indicator pe care scrie „Alaska”. Pingo stă puțin pe gânduri și își zice:

– Hmm, dar oare de ce oprim aici?

Până să apuce să se dezmeticească, îl zărește pe Perix care îi face semn să meargă spre el.

– Domnule Perix, știți cumva de ce oprim aici? întrebă Pingo.

– Probabil vor urca și alți pasageri. Nu știu, nu am idee, răspunse pinguinul Perix.

La un moment dat, la bordul vaporului se urcă un urs brun, mare, frumos, dar cam grasuț.

Pingo tocmai se pregătea să ia masa, fiindu-i foame suficient de tare încât să nu mai amâne momentul mesei, se duce la restaurantul vaporului, se așează și își comandă ceva de mâncare. Lângă el apare ursul brun, întrebându-l pe Pingo dacă este în regulă să se așeze lângă el la aceeași masă.

– Salutare pinguin frumos, ai un loc liber la masă? Nu am apucat să mănânc nimic astăzi.

– Da, sigur, dar nu ai nevoie doar de un loc, ci mai degrabă de... două! răspunse glumeț Pingo.

– Haha, ce glumeț. Ah, chiar dacă am fost în perioada de hibernare tot m-am îngrășat, răspunse plin de umor ursul brun.

– Să facem cunoștință, zise Pingo.

– Numele meu este Ubri, zise ursul brun.

– Eu mă numesc Pingo, zise pinguinul.

Ubri îi povestește pinguinului că este campion la cățărat în copaci.

Și uite așa, cei doi se împrieteniră ușor, și vorbeau pe îndelete tot felul de lucruri, spuneau ghicitori, și glume cu pinguini și urși. Cei doi se amuzau copios, și Pingo parcă și uitase scopul călătoriei lui, nu mai pomenea nici de Insula Phillip, nici de dorul de casă.

Și așa mai trecuse o zi și o noapte, iar vaporul se deplasa tot mai mult pe direcția înainte.

La un moment dat se zărea din depărtare, un nou tărâm numit „Groenlanda”. Acolo totul era învăluit în alb, era extraordinar de frig și multă, multă zăpadă. De fapt oriunde te uitai, nu vedeai decât zăpadă și ghețari. Pingo observă că deja se apropie tot mai repede de țărnul Groenlandei.

- Ce loc splendid! Și cât de mult alb! Unde au dispărut culorile? zise Pingo.
- Incredibil de frumos! E mult mai multă zăpadă decât în Alaska! observă Ubri.

Cei doi continuă să se uimească de cele văzute când deodată apare un urs polar lângă ei. Blana lui albă, strălucea puternic în bătaia soarelui, și arăta ca mătasea. Ursul polar trece chiar pe lângă cei doi prieteni și face o remarcă pe un ton plin de umor:

- Hei, dar ce cauți un pinguin aici pe vapor și în locația asta? Nu pare să țintească spre înotul în apele înghețate ale Oceanului Arctic. Sau îi era prea cald la Ecuador și a vrut să se răcorească puțin? și începe să râdă.
- Eh, nu, nici gând. Mie îmi place căldura, nu sunt obișnuit cu gerul. Eu am plecat în vizită la rudele mele, pinguinii pitici de pe Insula Phillip din Australia, zise Pingo.
- Cum te numești tu, ursule polar? întrebă Ubri.
- Upol, Upol este numele meu.

- Dar ce constituție athletică ai, Upol! Nu te supăra de întrebare, dar ești cumva sportiv de performanță? întrebă Ubri.
- Eu? Eu sportiv de performanță? Mai mult de atât sunt chiar campion mondial la înot. Anul trecut am participat la concursul mondial al urșilor polari și am obținut primul loc. Stați să vă arăt medalia mea de aur. Eh, ce părere aveți? zise Upol.
- Da, vrem să o vedem, răspunseră cei doi.

Și Upol scoate din buzunar medalia de aur și le-o arată mândru celor doi.

Cei trei continuă discuția, când deodată Upol vine cu o propunere.

- Ubri, dacă tot ziceai că ești campion la cățărat, ce zici de o întrecere în apele Oceanului Arctic, să sărim amândoi în apă, și să ne cățărăm pe ghețari?
- Da, sunt de acord, răspunse Upol.
- Propun să începem la miezul nopții, când se va vedea aurora boreală, deoarece este o ocazie unică, și așa întrecerea va fi și mai complicată decât pe timp de zi.
- De acord, răspunse Ubri.

Și cum stăteau toți de vorbă, Pingo începea să simtă frigul tot mai tare, și se uita la blana urșilor care îi proteja de frig, întrebându-se de ce nu are și el blană groasă.

- Hei, Pingo, de ce stai așa zgribulit? Ai nevoie de o pătură care să îți țină de cald? Sau de o blană mai bine? zise Ubri râzând.
- Da, sincer aș avea nevoie de ceva călduros și pufos, răspunse Pingo.

Cei doi urși, începură să își facă griji ca Pingo să nu răcească, astfel că au făcut rost de o pătură pufoasă și moale, l-au acoperit bine și l-au asigurat că în curând se va simți mult mai confortabil.

- Eh, cum te simți acum? întrebă Upol.
- Din ce în ce mai bine, mulțumesc.

Asigurându-se că totul e în regulă cu prietenul lor Pingo, cei doi urși nu își uitară planul, și îl anunță pe Pingo că se apropie momentul în care apare aurora boreală.

Upol scoate din valiză un cronometru, pe care i-l înmânează pinguinului, îi explică ce are de făcut și se dă startul întrecerii.

- 1, 2, 3, start! strigă Pingo.

Cei doi urși săriră de pe proră, și înotau care mai de care. La un moment dat, Pingo nu îi mai văzu pe niciunul din ei. Cei doi urși înotau sub apă. Cum totul era învăluit de ghețari și mai mici și mai mari, suspansul era din ce în ce mai mare, întrebările lui Pingo fiind, „Cine va ieși primul la suprafață?”, „Cine va fi învingătorul acestei întreceri?”. Cronometrul mergea, timpul se scurgea, Pingo se gândea.

Deodată, apare Upol la suprafață, bucuros și victorios.

- Sunt învingător! zise Upol.
- Dar unde este Ubri? întrebă Pingo.
- Sunt aici! Pe ce loc sunt? întrebă Ubri.
- Ai ieșit pe locul doi, zise Upol. Dar felicitări pentru rezistență, cu timpul dacă te antrenezi tot mai mult o să obții cu siguranță o victorie și la înot.

Urșii s-au întors la bordul vaporului, au urmărit entuziasmați aurora boreală după care au fost cuprinși de somn.

Cum totul s-a încheiat cu brio, și a mai trecut o zi și o noapte iată că cei trei prieteni au ajuns aproape de un continent mare.

Din depărtare se zărea un port în care aștepta un urs panda.

Ursul panda, la fel ca Pingo, Ubri și Upol, părea că este neînsoțit.

Cum majoritatea pasagerilor de pe vapor erau fermecați de frumusețea ursului panda, datorită combinației unice a culorilor de alb și negru, toate privirile erau ațintite spre el. Era singurul urs panda din întreaga mulțime care se pregătea să urce la bordul vaporului.

Cu ochii țintă spre el, cei trei prieteni erau impresionați, și așteptau tăcuți să vadă ce se întâmplă în continuare.

Ursul panda, pe numele lui, Pandi, a urcat pe vapor, trecând chiar pe lângă cei trei prieteni. Avea un ghiozdan plin numai cu bambus.

- Hei, ce ai acolo în ghiozdan? întrebă cei trei, cu intenția de a face conversație și a atrage atenția ursului panda.
- Transport bambus, pentru a-l duce pe Insula Phillip din Australia. Populația noastră de urși panda este pe cale de dispariție și avem de gând să ne stabilim și pe alte continente. În acest scop am decis să plec spre Insula Phillip din Australia, și voi duce cât mai mult bambus acolo ca să mă pot hrăni. Măine va pleca spre aceeași destinație și familia mea. Vor aduce și ei o cantitate mult mai mare de bambus. Vreți și voi să gustați?
- Nu, mulțumim, răspunseră cei trei.
- Dar ce poveste interesantă! Știi, și eu tot pe Insula Phillip vreau să ajung. Am acolo rude, și merg să le vizitez. Ai vrea să te alături grupului nostru să mai stăm de vorbă? zise Pingo.
- Sigur, răspunse Pandi.

Și uite așa, echipa prietenilor s-a mărit, și acum erau patru la număr. Discuțiile au tot continuat, ba despre hrana urșilor panda, ba despre campionate, ba despre una, ba despre alta.

Cei patru făceau plimbări împreună pe vapor, luau masa împreună, spuneau glume, își ofereau sfaturi și toată lumea era fericită, iar Pingo nu se simțea deloc singur. Între ei a început să se lege o adevărată prietenie și încercau să se bucure cât mai mult de faptul că s-au întâlnit și s-au împrietenit.

După încă o zi și o noapte, cei patru prieteni se apropiau tot mai mult de Insula Phillip.

După o călătorie lungă, dar frumoasă, iată-l ajuns pe Pingo la rudele sale.

Pingo a fost așteptat cu mare bucurie și dragoste de rudele lui, iar Pingo era nespus de fericit.

- Pingo, ce ne bucurăm să te revedem! Ce mare și frumos te-ai făcut! Cât timp a trecut de la ultima noastră întâlnire! spuseră ei.
- Da, ce mă bucur să vă revăd pe toți! Salutări din partea familiei mele! Le este foarte dor de voi să știți! spuse Pingo.

Pingo le-a făcut cunoștință rudelor cu prietenii săi de pe vapor, după care bucuros că a ajuns la destinație și-a luat rămas-bun de la prieteni cu promisiunea de a se revedea curând. Pingo i-a invitat pe cei trei prieteni la el pe Insulele Galapagos.

Pe parcursul șederii pe Insula Phillip, Pingo a avut parte numai de momente de neuitat, primul moment fiind participarea la parada pinguinilor pitici. Pingo și Pandi s-au văzut mult mai des, pentru că locuiau pe aceeași insulă.

Rudele lui Pingo l-au sprijinit foarte mult pe Pandi și pe familia acestuia, fiind impresionați de povestea lor de viață. Astfel, populația urșilor panda a început să se mărească treptat.

Călătoriile sunt cea mai frumoasă experiență de viață, întotdeauna aduc situații neașteptate, trăiri și emoții care ne îmbunătățesc viața.

Chiar dacă pleci într-o călătorie singur, nu ești niciodată singur dacă ai prietenii aproape. Chiar și aceia pe care... urmează să-i cunoști.

- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Limba și literatura română, Științe ale naturii/ Cunoașterea și explorarea mediului, Educație civică/ Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

„Jurnalul de călătorie al lui Pingo”: Copiii redactează, în numele lui Pingo, un jurnal de bord în care descriu fiecare locație vizitată (Insulele Galapagos; Alaska; Groenlanda; China; Insula Philip), și ce a simțit personajul pe parcursul călătoriei.

★ *Varianta 2:*

„Scrisoare către familia lui Pingo”: Copiii scriu o scrisoare imaginară din partea lui Pingo către familia sa, exprimând dorul, curiozitatea, îngrijorarea, gândurile sale.

★ *Varianta 3:*

„Expoziția animalelor întâlnite de Pingo”: Fiecare copil alege un animal întâlnit de Pingo pe parcursul călătoriei (urs brun; urs polar; pinguin imperial; urs panda) și îl prezintă în fața clasei, cu un desen reprezentativ și câteva informații științifice (cu ce se hrănește; cum trăiește, și ce pericole îl pândesc).

★ *Varianta 4:*

„Teatru de umbre – Aventurile lui Pingo”: Copiii pregătesc o piesă de teatru inspirată din povestea lui Pingo, folosind figurine din hârtie, decoruri simple și coloană sonoră.

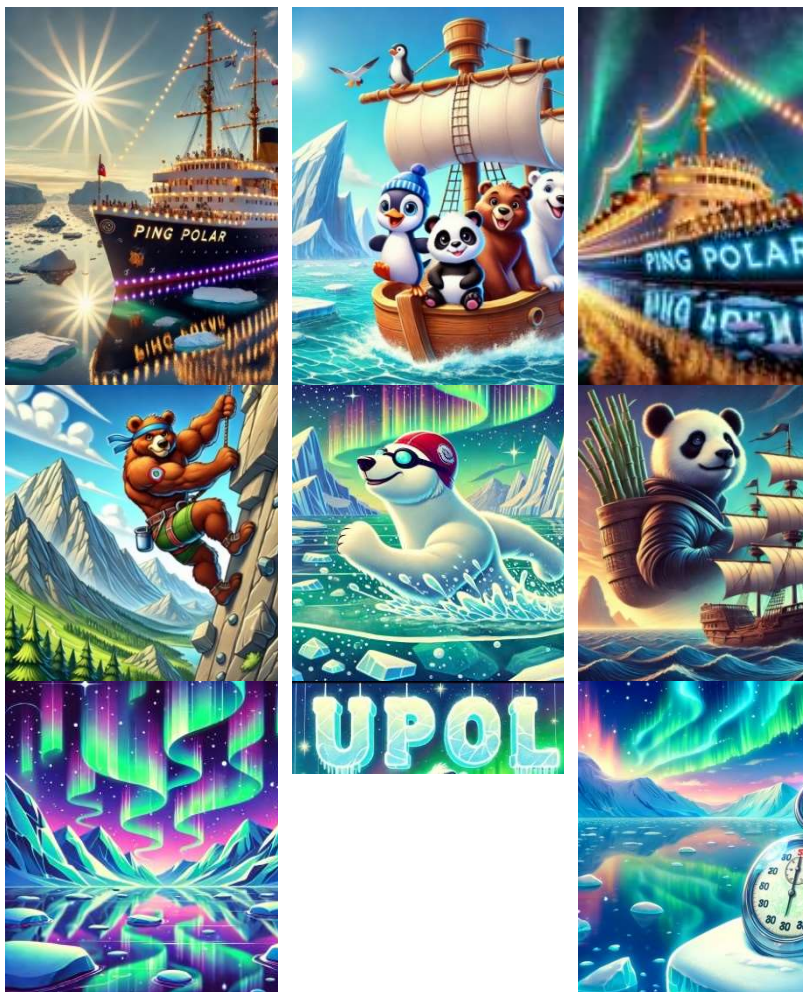
● **Tipul de personaje:**

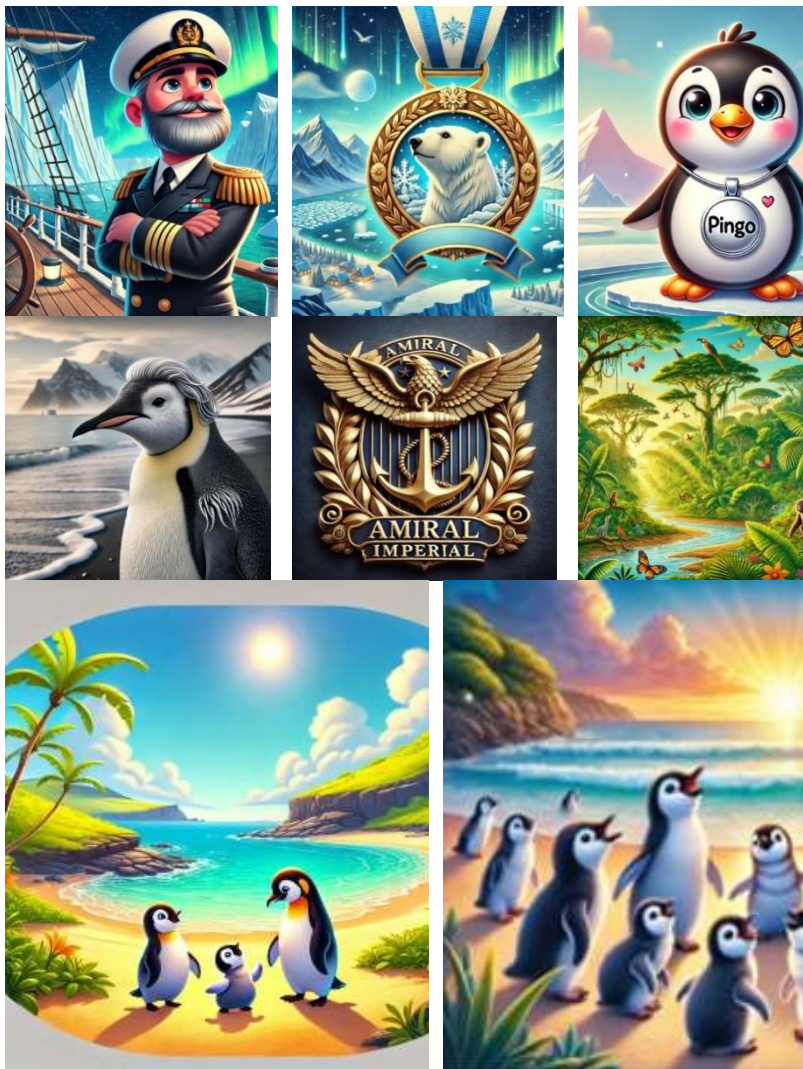
- Personaj principal: Pingo - pinguin – Insulele Galapagos.
- Personaje secundare: Urs brun - Ubri – Alaska; Urs polar - Upol – Groenlanda; Urs panda - Pandi - China.
- Personaje episodice: Familia pinguinului Pingo – Insulele Galapagos; Rudele pinguinului Pingo din Insula Phillip din Australia; Pinguin imperial – Perix – Alaska; Căpitanul vaporului.

● **Mesajul/ morala poveștii:**

- Mesajul principal: Curajul de a porni într-o călătorie necunoscută ne ajută să descoperim lumea, pe ceilalți și pe noi înșine.
- Mesaje secundare:
 - Legăturile de familie sunt puternice, indiferent de distanță (Pingo pleacă departe pentru a-și cunoaște rudele, iar această dorință arată importanța rădăcinilor și apartenenței);
 - Diversitatea este o bogăție, nu o barieră (Pingo traversează locuri foarte diferite, cunoaște animale variate și învață din fiecare întâlnire, acceptând diferențele);
 - Adaptarea și perseverența sunt cheia reușitei (Chiar dacă Pingo pleacă în călătorie de unul singur și mai ales la o vârstă fragedă, neștiind ce întorsătură de situație îl așteaptă, el se adaptează și continuă călătoria).

• **Imagini care însoțesc textul poveștii:**

VEVERIȚA CORA

Mirela Sorina RUS

- **Tipul poveștii:** educativă, moralizatoare.
- **Nivelul de vârstă:** 6-8 ani.
- **Clasele la care se recomandă:** clasa pregătitoare/ clasa I.
- **Valori promovate:** hărnicia, ascultarea de părinți, responsabilitatea, perseverența, solidaritatea.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Conștientizarea elevilor de importanța majoră pe care o are hărnicia, încurajându-i să dezvolte această calitate prin participarea activă la treburi ușoare atât acasă, cât și la școală.
 - O₂ – Încurajarea școlărilor de a manifesta atitudini de întrajutorare față de membrii familiei.
 - O₃ – Conștientizarea importanței ascultării de părinți.
- **Tema centrală a poveștii:** Hărnicia.

- **Subiectul poveștii:**

Cora este o veveriță căreia îi place să se joace foarte mult, ceea ce o face să piardă din vedere importanța hărniciei. Datorită lipsei de implicare din partea sa, atunci când trebuie adunate proviziile pentru iarnă, anotimpul rece o prinde nepregătită: hrană puțină și un adăpost în care frigul pătrunde cu ușurință.

- **Textul poveștii:**

Demult, în Pădurea Hărniciei s-a născut o veveriță mică și roșcată. După ce a început a merge, cât era ziua de lungă nu făcea

altceva decât să se joace și să sară din copac în copac. Așa a ținut-o toată primăvara și vara, iar când toamna a sosit, în timp animăluțele precum: ariciul, vulpea, jderul, iepurele, ursul și multe altele, își făceau provizii pentru iarnă, veverița Cora nici nu se gândea să facă și ea la fel.

- Cora, acum că ai crescut va trebui să îți pregătești o vizuină unde să te încălzești la iarnă. Când vei fi gata cu căsuța vino să adunăm nuci, alune și ciupercuțe ca să ai cămara plină! i-a spus într-o zi mama.
- Lasă! Voi construi mai târziu căsuța și voi aduna altă dată mâncare. Acum merg să explorez natura fiindcă sunt așa frumoase frunzele ruginii și culorile arămii ale toamnei! Vreau să mă joc și să sar pe crengile înalților copaci.
- Vei avea timp să te joci după ce terminăm treaba, acum trebuie să fim hărnicuțe pentru ca la iarnă să avem un loc cald și să nu ducem lipsă de hrană. A răspuns veverița mamă. Însă Cora a ignorat sfaturile mamei și a plecat la joacă. Se legăna pe crengile lungi ale copacilor, sărea pe frunzele căzute în mormane, alerga și făcea întreceri cu animale mici, fără să îi pese că mama ei muncea de una singură.

În dimineața următoare, când Cora s-a trezit, mama a spus din nou:

- Acum e timpul să îți faci căsuța și să îți aduni provizii, altfel vei duce lipsă de mâncare și nu vei reuși să termini la timp vizuina pentru a te proteja de frig.
- Nu acum mamă! Vreau să merg la joacă cu prietenii mei. I-am promis iepurașului că astăzi vom vizita râul de la marginea pădurii. La urma, urmei cât de rea poate fi iarna?

Voi munci în altă zi, îți promit! Și a plecat val-vârtej fără ca mama ei să-i mai poată spune ceva.

Așa a continuat în toate zilele ce au urmat. De fiecare dată când era rugată să muncească, ea găsea diferite scuze doar pentru a se mai juca încă puțin. Însă, fiindcă mama îi tot amintea că trebuie să ducă la îndeplinire aceste sarcini, s-a apucat să pregătească în grabă o scorbură pe care a găsit-o într-un copac. Nu s-a chinuit să își adune mușchi de copac, iarbă sau altceva pentru a fi mai cald când vine gerul, credea că este suficient doar să curețe puțin ca să aibă unde dormi. Cât despre mâncare... a adunat câteva ghinde, patru ciuperci și puține alune și nuci.

- Mai mult decât suficient! Voi trece cu bine iarna la cât de multe am adunat, a zis Cora când a terminat cu munca, și astfel s-a mutat în noua ei casă.

Într-o dimineață când s-a trezit, o adiere rece a făcut-o pe Cora să tremure de frig. Când a privit afară totul în jur era alb, iar din cer cădeau fulgi de nea. Și-a amintit de poveștile mamei și a realizat că a sosit iarna. Era pentru prima dată când a văzut zăpadă, așa că încântată s-a pornit la joacă. Abia a făcut câțiva pași că frigul a făcut-o să se întoarcă în căsuța ei. Nu era chip de joacă pe așa vreme, așa că va trebui să stea cuminte în scorbură.

Zilele de iarnă ce se scurgeau au adus pentru veverița cea mică o nouă problemă. Cora a observat că în micuța ei casă frigul pătrunde tot mai mult, iar proviziile de hrană s-au terminat și ori de câte ori a încercat să mai găsească ceva de mâncare a fost în zadar, iar zăpada avea de gând să mai poposească încă multă vreme prin acele locuri. Nemaiputând răbda frigul și foamea, rușinată de faptele ei, Cora s-a îndreptat spre vizuina mamei.

- Îmi pare rău! Aveai dreptate, mamă! Trebuia să te ascult! Am fost leneșă toată toamna și doar m-am jucat, mi-am

construit casa în grabă și am adunat provizii puține, iar acum îmi este foarte frig și foame. Trebuia să fiu harnică ca tine și celelalte animale, să te ajut când ai avut nevoie de mine nu doar să mă joc. A zis Cora plângând de îndată ce a dat ochii cu mama sa.

- Gata, draga mea! Nu îți face griji! Poți sta cu mine până trece iarna, însă sper că ai învățat cât de important este să fii harnică și să asculți de mine atunci când îți dau câte un sfat.
- Da! Am crezut că nu e important ce spui. A recunoscut micuța veveriță. La toamna care vine voi fi ascultătoare și voi aduna mâncare; îmi voi aranja cuibul pentru a putea ajuta eu pe alții. A spus Cora hotărâtă să devină harnică exact ca mama ei și celelalte animăluțe ce s-au pregătit din timp pentru sezonul rece.

- **Disciplinele de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Comunicare în Limba Română, Dezvoltare Personală, Matematică și Explorarea Mediului.

- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

- ★ *Varianta 1:*

Această poveste poate fi introdusă în cazul unei lecții la disciplina Dezvoltare Personală la clasa pregătitoare sau I. Elevii oferă exemple despre cum pot să-și ajute părinții la treburile casnice, discută cu învățătoarea despre comportamentul veveriței.

- ★ *Varianta 2:*

Se poate utiliza la o activitate pentru disciplina Comunicare în Limba Română, unde învățătoarea le citește povestea fără să le arate imaginile, apoi împarte copiii în două

grupe și le oferă aceleași imagini fiecărui grup. Sarcina este ca aceștia să așeze imaginile în ordinea cronologică în care s-au desfășurat evenimentele poveștii. Echipa care finalizează prima sarcina anunță. Un reprezentant al grupului câștigător iese în fața colectivului de elevi și repovestește întâmplarea folosindu-se de imagini.

★ *Varianta 3:*

La Matematică și Explorarea mediului se poate discuta despre animalele pădurii pe baza poveștii date. Copiii să caute în text câte animale sunt menționate și să le numere. Se poate realiza și un ciorchine sau o hartă conceptuală despre viețuitoarele din pădure: animale și plante.

- **Tipuri de personaje:**
 - Personaje-animale personificate: Cora și mama ei.
 - Personaje pozitive: toate personajele sunt pozitive.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Hărnicia alungă sărăcia, de aceea e foarte important ca toate lucrurile să fie făcute la vremea lor, fiindcă un om harnic și muncitor, de pâine și haine nu va duce dor.
- **Sarcină pentru elevi:** Desenează personajul preferat sau o secvență preferată din poveste.
- **Imagini care însoțesc textul poveștii:**

L-AM VĂZUT PE MOȘ CRĂCIUN

Maria MOTOFELEA

- **Tipul poveștii:** poveste imaginară, bazată pe mituri și legende.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a III-a.
- **Valori promovate:** bunătatea, prietenia.
- **Obiective educaționale propuse:**

O₁ – Încurajarea școlărilor să manifeste atitudini de solidaritate și empatie față de familie și prieteni, promovând ajutorul voluntar și susținerea celorlalți.

O₂ – Conștientizarea elevilor asupra importanței colaborării și ajutorului reciproc în situații dificile, încurajându-i să se implice activ în sprijinirea celor din jur, atât la școală, cât și acasă.

- **Tema centrală a poveștii:** Copiii și-au îndeplinit dorința, de a-l vedea pe Moș Crăciun.

- **Subiectul poveștii:**

Doi copii își doresc să îl vadă pe Moș Crăciun, după câteva întâmplări, aceștia îl întâlnesc în cele din urmă.

- **Textul poveștii:**

Era iarnă. Căsuțele din sat abia se mai zăreau prin miile de fulgi care cădeau lin peste plapuma de zăpadă. Din fiecare casă se auzeau glasuri vesele de copii care așteptau cu nerăbdare noaptea de Crăciun, așa-numita: „Noapte a cadourilor”.

Andrei și David, doi frați gemeni care de curând împliniseră 6 ani, locuiau într-o căsuță de la marginea satului. Nu doar că își doreau cadouri de Crăciun, dar își doreau cu ardoare să-l vadă, măcar o dată, pe Moș Crăciun. Așa că, în seara de Ajun, au pus la cale un plan.

- La noapte o să-l vedem pe Moș Crăciun! – zise Andrei.
- Știi că nu am reușit niciodată până acum..., spuse David cu îndoială.
- Da, dar anul acesta o să reușim! Nu dormim deloc, iar când o să auzim pași spre sufragerie, coborâm pe furiș și-l prindem în fapt, când ne lasă cadourile sub brad!

Zis și făcut. Copiii nu dormiră toată noaptea, plini de speranță. La miezul nopții, un zgomot ciudat se auzi de afară. Sperioși, dar și curioși, Andrei și David se uitară pe fereastră. Din văzduh, cădea un sac uriaș, de parcă era un satelit care urma să se prăbușească.

Nedumeriți și curioși, copiii îmbrăcară hainele groase și papucii de iarnă și ieșiră afară. Cu cât se apropiau mai mult de sac, cu atât li se părea mai mare.

- Avem nevoie de o scară înaltă ca să vedem ce e în sac – zise Andrei.

Atunci, dintr-odată, o scară de lemn coborî din sac, iar pe ea apără un omuleț mic și ciudat.

Uimiți de cele văzute, copiii o luară la fugă. Dar se auzi o voce subțire:

- Așteptați, nu vă speriați!

Andrei și David se opriră și, întorcându-se, îl văzură pe omulețul care ținea în mână o hartă.

- Mă numesc Ali – zise el zâmbind – și sunt spiriduș.
- Un spiriduș? – întrebă David cu ochii mari.
- Da, un spiriduș.

- Eu sunt Andrei!
- Iar eu David. Suntem frați, gemeni.
- Ce s-a întâmplat? Cum ai ajuns aici, în sacul acesta uriaș? – întreabă David.
- Este o poveste lungă, le răspunse Ali. Sunt prietenul lui Moș Crăciun și îl ajut în fiecare an să împartă cadouri copiilor. Dar anul acesta, vremea ne-a încurcat. Un vânt puternic ne-a lovit sania. Eu și sacul am aterizat aici, iar Moș Crăciun cu sania s-au pierdut. Cred că au aterizat în altă parte. Acum încerc să-mi dau seama unde sunt, căci fără el nu pot citi harta.

Copiii, impresionați de poveste, îl încurajară pe Ali și îi promiseră că îl vor ajuta.

- Mai avem doar două ore să-l găsim pe Moș Crăciun și să împărțim cadourile – zise Ali îngrijorat.
- Nu-ți face griji! – răspunse Andrei. – Cunoaștem dealurile astea ca-n palmă. Ne dăm cu sania aici aproape în fiecare zi! – adăugă David.

Cuvintele lor îl liniștiră pe spiriduș. Porniră toți trei prin zăpadă, iar într-o depărtare zăriră luminițe ca niște licurici. Urmând lumina, se apropiară și îl văzură pe Moș Crăciun încercând să-și ridice sania răsturnată.

- Oh, aici erai, bătrâne! – strigă Ali cu bucurie.

Andrei și David priveau uimiți spre Moș Crăciun și sania lui împodobită cu luminițe.

- Ei sunt Andrei și David! Datorită lor te-am găsit! M-au ajutat mult – cunosc locurile astea ca-n palmă!
- Vă mulțumesc, copii! Mulțumesc că l-ați ajutat pe Ali să mă găsească. Dar am și eu o rugămintă: mă puteți ajuta să-mi ridic sania? Hai, toți trei!

Toți trei îl ajutară pe Moș Crăciun, care le mulțumi și pentru această faptă bună.

– Acum, haideți să ne întoarcem după sac, ca să putem împărți cadourile la timp!

Copiii, încântați, urcară în sanie. Odată ajunși la sac, coborâră, iar Ali, drept mulțumire, le dăruî cadouri în plus pe lângă cele deja pregătite.

Moș Crăciun și Ali își luară rămas-bun, iar sania se înălță într-un vârtej de zăpadă, lăsând în urmă un glas cald care le umplu inimile de bucurie:

– Ho, Ho, Hoo! Crăciun Fericit!

Copiii, fericiți de tot ce trăiseră, intrară în casă și își desfăcură cadourile. Dar mai mult decât darurile, îi bucurase întâlnirea magică cu Moș Crăciun.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică, Arte vizuale și abilități practice, Științe ale naturii.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Limba și Literatura Română.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:* Serbare de Crăciun.
 - ★ *Varianta 2:* Text de lectură.
Discuții în sala de grupă despre importanța diversității și a colaborării sau joc de rol.
- **Tipuri de personaje:**
 - Personaje umane: Copiii, Moș Crăciun.
 - Personaje nonumane: Spiridușul.
 - Personaje pozitive: Copiii, spiridușul și Moș Crăciun.

- **Mesajul/ morala poveștii:** Ajută-i pe cei care au nevoie de ajutor.
- **Sarcini pentru elevi:**
 - a) Scrie ideile principale ale poveștii.
 - b) Completați un jurnal de lectură, răspunzând la următoarele întrebări de reflecție:
 - Care este personajul meu preferat?
 - Care este partea care mi-a plăcut cel mai mult?
 - Ce nu mi-a plăcut?
 - Care sunt învățămintele pe care le-am desprins?
- **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

ALICE ȘI UMBRA DESTINULUI

Alice-Andreea BUGNARIU

- **Tipul poveștii:** realistă, inspirațională-motivațională.
- **Clasele la care se recomandă:** a III-a și a IV-a.
- **Valori promovate:** curajul de a fi diferit, creativitatea, inovația, originalitatea, încrederea în sine, autodezvoltarea, dorința de exprimare, perseverența, responsabilitatea, empatia, curiozitatea și reziliența.
- **Obiective educaționale propuse:**

O₁ – Redactarea unui text narativ original în care elevii să își imagineze un final alternativ al unei povești citite, dezvoltându-și astfel competențele de scriere creativă și coerență narativă.

O₂ – Analiza impactului lecturii asupra formării identității personale prin argumentarea, în scris și oral, a modului în care poveștile pot influența gândirea și perspectivele individuale.

O₃ – Identificarea și interpretarea trăsăturilor de caracter ale personajului principal, evidențiind relația dintre lectură, dezvoltarea empatiei și formarea valorilor morale.

- **Tema centrală a poveștii:** Impactul transformator al poveștilor asupra unei generații.

- **Subiectul poveștii:**

În era digitală, Alice observă o realitate tot mai prezentă: copiii sunt tot mai absorbiți de ecrane, iar magia cărților pare să se piardă. Prin povestea ei, nu vrea doar să atragă atenția asupra

acestei schimbări, ci să inspire o redescoperire a lecturii. Ea speră că, prin pasiunea și creativitatea sa, va reuși să aprindă scânteia curiozității în sufletele noilor generații, oferindu-le o perspectivă nouă asupra puterii cuvântului scris.

- **Textul poveștii:**

Cum putea să înceapă o dimineață pentru Alice mai bine decât cu o cafea caldă și aburindă, ce părea să-i șoptească blând: „Trezirea, visurile nu se împlinesc singure!”?

Se ridică alene din patul moale, care parcă o ruga să mai rămână, și se îndreptă spre bucătărie. Își scoase laptele de migdale din frigider, adăugă puțin zahăr brun, iar în scurt timp aroma îmbietoare a cafelei proaspăt preparate își croi drum prin întreaga cameră, îmbrățișând-o într-un nor pufos de liniște.

Își luă cu grijă cana preferată – acea cană care îi cunoștea toate diminețile și toate gândurile nerostite – și se așeză pe canapea. Liniștea dimineții îi era cel mai bun aliat, dar și cel mai mare dușman, căci în mintea ei începeau să danseze gânduri neliniștite: Ce să fac azi? Să citesc? Să ies afară? O lipsă de direcție o apăsa ușor, asemenea unui nor ce-și pierde ploaia pe drum.

Privirea i se opri asupra cărții sale preferate. Fără să stea pe gânduri, o luă și se cufundă în paginile ei, lăsându-se purtată de poveste ca un fulg prins în bătaia vântului. Capitolele se scurgeau unul după altul, iar timpul părea să dispară, absorbit de magia literelor. Când ajunse la penultimul capitol, își ridică, în sfârșit, cana... doar pentru a descoperi că între timp cafeaua se răcise.

Somnoroasă și absorbită de poveste, făcu o mișcare bruscă și... cana îi scăpă din mână. Lichidul întunecat se răspândi pe ultimele pagini ale cărții, îmbibându-le cu arome de cafea și regret. Rămase nemișcată pentru o clipă. Își pierduse finalul! Cum avea să afle

sfârșitul poveștii? Dar apoi, ca o scânteie aprinsă într-o noapte întunecată, o idee îi luminează mintea: „Dacă nu pot citi finalul, de ce să nu-l scriu eu?”

Își imagina deja cum își va crea propria variantă, cum o va povesti tuturor, așteptând ca cineva să-i spună: „Alice, dragă, nu așa s-a terminat!”. Dar o altă întrebare o tulbură: Cine mai citește azi? Copiii sunt prinși în lumea digitală, pierduți printre ecrane strălucitoare și zgomote artificiale. Cum ar putea ea, o simplă fetiță, să le stârnească dorința de a descoperi universul magic al cărților?

Gândurile îi alergau haotic prin minte, ca frunzele purtate de vântul toamnei. Era diferită. Simțea asta. Dar era această diferență o povară sau o superputere?

Se ridică și începu să se plimbe prin casă, iar ideile se rostogoleau în mintea ei ca într-un carusel amețitor. „Dacă eu îmi pot imagina finaluri noi, dacă pot crea lumi în care copiii să se regăsească, atunci de ce să nu le aștern pe hârtie?”

Și așa, în acea seară, Alice luă decizia care avea să-i schimbe viața. Nu pentru că voia să fie faimoasă, ci pentru că voia să schimbe lumea. O lume în care cărțile deveneau din ce în ce mai prăfuite, înlocuite de butoane și ecrane.

Alice începu să scrie. Nu mesaje sau comentarii pe rețelele de socializare, ci povești. Povești pentru copii. Povești care să le aprindă scânteia imaginației, să le arate că lectura nu este o obligație, ci o aventură.

Astăzi, Alice nu mai este doar o fetiță cu o idee. Este autoarea poveștilor „De la A la Z” și „Povestea penei de păun”, iar cu fiecare pagină scrisă, creează punți între generații. Nu știe dacă va revoluționa lumea, dar știe că, undeva, într-un colț de cameră, un copil își va lua o carte în mână datorită ei. Pentru că Alice a ales să

fie diferită. A ales să fie cea mai bună versiune a ei, în fiecare zi. Și, mai presus de toate, a ales să creadă că poveștile pot schimba lumea.

Alice a înțeles că fiecare vis începe cu un prim pas, iar cuvântul scris poate avea puterea de a schimba destine. Prin poveștile ei, ea deschide ferestre către lumi necunoscute, îndeamnă la visare și la curajul de a fi diferit.

Astfel, fiecare pagină scrisă de Alice devine un licăr de speranță, o punte între imaginație și realitate. Pe măsură ce își așterne gândurile pe hârtie, simte că fiecare cuvânt devine umbra destinului ei, călăuzindu-i pașii spre un viitor plin de posibilități.

Poate că nu va schimba lumea într-o clipă, dar cu fiecare copil care îi citește poveștile, ea plantează semințele unei schimbări viitoare. Și cine știe? Poate că într-o zi, un alt copil, inspirat de Alice, va lua o carte în mână și va începe să scrie propria lui poveste.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:**
 - Obligatorie: Limba și literatura română, Educație civică.
 - Opțională: Arte vizuale și abilități practice, Ateliere artistico-plastice.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Lectura expresivă a textului de către copii, urmată de o discuție ghidată pentru identificarea mesajului central al poveștii. Activitatea poate continua cu formularea unor răspunsuri la întrebări precum:

- Ce ne transmite povestea despre importanța lecturii?
- Cum se transformă Alice pe parcursul textului?
- Care este mesajul pe care autoarea vrea să-l transmită cititorilor?

Se poate încheia prin realizarea unei scurte concluzii colective: „Ce am învățat din această poveste?”

★ *Varianta 2:*

Redactarea unui alt final al poveștii, folosindu-și imaginația și pornind de la momentul în care Alice varsă cafeaua pe ultimele pagini ale cărții.

★ *Varianta 3:*

Identificarea trăsăturilor personajului principal și discutarea valorilor și atitudinilor exprimate în text (curaj, creativitate, perseverență, dorința de a schimba lumea). Activitatea poate include crearea unei „fișe de personaj” sau realizarea unui portret al lui Alice în cuvinte sau prin desen.

★ *Varianta 4:*

Scrierea unei scrisori către Alice, ca și cum elevii ar fi cititorii poveștilor ei, în care să-și exprime gândurile, sentimentele și cum i-a inspirat personajul. Aceasta stimulează empatia, exprimarea emoțiilor și înțelegerea mesajului transmis de text.

● **Tipuri de personaje:**

- Umane: Alice.

- **Personaj pozitiv:** Alice – o fetiță curajoasă și extrem de creativă.

● **Mesajul/ morala poveștii:**

- 📖 Puterea poveștilor poate schimba lumea: Chiar și cel mai mic gest – cum ar fi scrierea unei povești – poate

însușea pe cineva să descopere magia lecturii și să își urmeze visurile.

- ✚ Fiecare obstacol poate deveni un nou început: Alice își pierde finalul cărții, dar descoperă că poate crea unul nou. Așa cum în viață, uneori, pierderile ne conduc spre descoperiri neașteptate.
- ✚ Alege să fii diferit și urmează-ți pasiunile: Într-o lume în care mulți se pierd printre ecrane, Alice alege să creeze, să scrie și să inspire, demonstrând că autenticitatea este o superputere.
- ✚ Schimbarea începe cu un singur pas: Alice nu știe dacă va revoluționa lumea, dar știe că fiecare poveste pe care o scrie poate aprinde scânteia curiozității în sufletul unui copil. Orice vis, oricât de mic, poate avea un impact imens.

- **Povești/ narațiuni cu mesaj similar:** „Matilda”, de Roald Dahl; „Hoțul de cărți”, de Markus Zusak.
- **Sarcini pentru elevi:**

1. Roata întrebărilor

Fiecare elev rotește o „roată virtuală” sau extrage un bilețel cu o întrebare despre text. Exemple:

- ✚ Ce simbolizează cana preferată a lui Alice și ce rol are în poveste?
- ✚ Cum se transformă starea lui Alice de la începutul până la finalul textului?
- ✚ Ce crezi că înseamnă replica: „Trezirea, visurile nu se împlinesc singure!”?
- ✚ De ce crezi că liniștea dimineții era „cel mai bun aliat, dar și cel mai mare dușman”?

- ✚ Cum ai reacționa tu dacă ai pierde finalul unei cărți foarte dragi, așa cum a pățit Alice?
- ✚ Ce moment din text ți s-a părut cel mai emoționant și de ce?
- ✚ Ce înseamnă pentru tine ideea că „a fi diferit” poate fi o superputere?
- ✚ Care este mesajul principal al poveștii lui Alice?
- ✚ Cum ai convinge tu alți copii să citească mai mult, așa cum își dorește Alice?
- ✚ Dacă ai putea vorbi cu Alice, ce sfat i-ai da sau ce întrebare i-ai pune?

2. Emoțiile lui Alice – colaj de stări

Elevii identifică și notează diferite emoții trăite de Alice (ex: liniște, confuzie, inspirație, speranță). Apoi, în echipe, creează un colaj de imagini/desene sau emojiuri.

3. „Detectorul de mesaje”

Elevii primesc fragmente din text și trebuie să sublinieze sau să evidențieze „mesajul ascuns” sau învățătura transmisă (ex: curajul de a fi diferit, puterea lecturii, visurile cer acțiune). Pot lucra în perechi sau grupuri mici.

4. „Finalul meu, scena mea”

În echipe, elevii își imaginează propriul final al poveștii și îl pun în scenă (roluri, recuzită simplă, narator). Activitatea combină lectura cu arta dramatică și lucrul în echipă.

5. Linia timpului emoțională

Pe o foaie sau tablă, elevii desenează o linie cronologică a poveștii și notează cum se schimbă starea lui Alice în fiecare moment-cheie. Pot folosi culori, simboluri sau pictograme.

6. „Scrisoare către viitor”

Elevii scriu o scrisoare din perspectiva lui Alice către un copil din viitor, în care explică de ce este important să citești și să visezi. Pot fi expuse în clasă.

- **Ilustrații care însoțesc textul poveștii:**

CE ȚIE NU-ȚI PLACE, ALTUIA NU-I FACE

Delia POP

- **Tipul poveștii:** realistă.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a III-a, a IV-a.
- **Valori promovate:** respectul față de ceilalți, empatia, solidaritatea, corectitudinea, responsabilitatea.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Formarea unor principii sănătoase în ceea ce privește acțiunile manifestate în raport cu ceilalți.
 - O₂ – Deprinderea unor comportamente morale precum exprimarea compasiunii, a empatiei, înțelegerea și iertarea față de aproapele nostru.
 - O₃ – Deprinderea unor reflexe potrivite atunci când vine vorba despre situații de conflict, cum ar fi semnalarea problemei unui adult care poate lua deciziile corecte.
 - O₄ – Deprinderea responsabilității și a asumării greșelilor atunci când vine vorba de acțiuni intenționate.
- **Tema centrală a poveștii:** Respectul față de ceilalți și suportarea consecințelor în cazul unei acțiuni greșite.
- **Subiectul poveștii:**

Personajul principal, Amalia, provoacă un incident care îi atrage atenția personajului negativ. Irina, personajul negativ, decide să-i facă singură dreptate victimei. Pentru comportamentul răutăcios pe care l-a avut față de personajului principal, Irina este apostrofată de tatăl ei, pe care o determină să-și asume consecințele faptelor sale.

- **Textul poveștii:**

Este prima săptămână de vacanță. Toți copiii sunt fericiți, aleargă de colo-colo, sar, se joacă, se plimbă cu bicicletele sau fac curcubeie din baloane de săpun. Pe străzi se aud țipetele copiilor, râsete colorate, iar asfaltul păstrează cu bucurie amprenta imaginației lor, cu desene care mai de care mai spectaculoase. Copilăria nu are preț, iar visurile celor mici sunt promisiunile unei lumi mai bune, în care toată lumea sărbătorește viața.

Amalia este și ea pe strada bunicilor. Bate mingea în fața porții. Bunica a rugat-o să rămână aproape de casă, să o poată supraveghea din când în când, de pe geam. A venit la ei acum două zile și este pentru prima dată când a rămas fără părinți pentru o perioadă de trei săptămâni. Este o fetiță veselă și curajoasă. Nu îi este teamă să viseze și să creadă în bunătatea oamenilor. La cei 10 ani privește viața în cele mai frumoase nuanțe de roz și se bucură în fiecare zi că merge la școală, pentru că are doi părinți iubitori și pe cățelușa Lucy.

La bunici, Amalia nu are prieteni, dar este convinsă că nu va dura mult până va lega prietenii cu copiii de pe strada Florilor, unde este oaspetele preferat al bunicilor. Acum se joacă cu mingea primită cadou de ziua ei, cu un desen drăguț care înfățișează un cățeluș cu blana maro și ochii mari. Este jucăria ei preferată, deoarece cățelul de pe minge, seamănă cu prietena ei necuvântătoare, Lucy, care a rămas acasă, cu părinții. Pe strada bunicilor, în apropiere de casa unde se joacă, mai sunt trei grupuri de copii. Unul format din două fete cam de vârsta ei și un băiat mai mic, altul format din doi băieți mai mari, probabil de gimnaziu și ultimul, care este și cel mai numeros, din cinci copii de vârste diferite. Amaliei i se pare că sunt frați după felul în care interacționează. În timp ce bate mingea, din când în când se

oprește și îi privește. Ar vrea să se apropie, dar nu vrea să deranjeze. Dintr-o pasă nereușită în zidul casei, aceasta ricoșează către cele două fete care se jucau cu păpușile pe o pătură în carouri. Îl lovește pe băiețelul care, din când în când, le întrerupea jocul, cu mașina lui zgomotoasă. Dintre cele două fete, cea brunetă se ridică dintr-o dată în picioare și se îndreaptă furioasă către tufa de trandafiri portocalii, din care rupe o crenguță cu spini. Pornește apoi către mingea Amaliei. Amalia stă pe loc și privește. Nu știe cum să reacționeze. Nu se aștepta ca mingea să îl lovească pe băiat. Ar vrea să-și ceară scuze, dar în acest moment, nu știe ce să facă. Fetița brunetă înfige cu putere crenguța cu spini, iar mingea Amaliei începe ușor să se dezumfle. Dintr-o minge mare, pe care Amalia abia o cuprindea cu mâinile, acum a rămas una mică care, îi încăpea lejer în mâna stângă a fetei furioase. Cu mingea în mână se îndreaptă către locul unde se afla străina. Amalia face doi pași în spate, nedumerită. Când ajunge cu mingea, i-o aruncă la picioare spunându-i: - Ia-ți mingea și dacă nu vezi să te joci, fă-ți ochelari! Amalia își cere scuze și încearcă să îi explice că ceea ce s-a întâmplat a fost din greșeală și că îi pare rău. Fetița îi răspunde pe un ton răstit că nu este treaba ei și că de aceea se joacă singură pentru că nimeni nu vrea să aibă asemenea prieteni. Amalia se întristează și începe să plângă. Grupul format din cei doi băieți a urmărit discuția, nefiind foarte departe de locul faptei și, văzând reacția Amaliei, au decis să se apropie.

- Ți se pare frumos să-i spargi fetei mingea? zise Filip către Irina, vecina lui.
- De ce te bagi? Nu ai văzut că l-a lovit pe Patrik? I-a dat cu mingea în cap răbufni Irina.
- Să învețe să se joace, adăugă ea, întorcându-și spatele către Filip și pornind către locul ei de joacă.

Filip nu a vrut să rămână indiferent și l-a luat pe prietenul lui, mergând acasă la Irina. Acolo i-au povestit tatălui ceea ce a făcut fiica lui. Acesta a ieșit cu băieții în fața curții și le-a strigat pe Irina și pe Amalia. Fetele s-au îndreptat către el.

- Irina, este adevărat că i-ai spart mingea fetei? Ce-ai avut cu ea? zise tatăl pe un ton ferm.
- L-a lovit pe Patrik cu ea! I-a dat în cap. Noi ne jucam cu păpușile, iar dintr-o dată a venit mingea și l-a lovit, a încercat ea să explice momentul impactului.

Clătină neîncrezător din cap, iar apoi și-a îndreptat privirea către Amalia:

- Ce ai de spus în legătură cu aceasta?
- Domnule, vă rog să mă credeți, a fost din greșeală! Mă jucam cu mingea, iar când am lovit zidul casei, mingea a pornit cu o viteză foarte mare către ei și nu am apucat să îi avertizez. Îmi pare tare rău! Nu am vrut să-l rănesc pe Patrik, se scuză Amalia.

Tatăl Irinei o privește pe fiica lui și îi spune:

- Adu-mi păpușa ta!

Irina începe să plângă și îl întreabă de ce o vrea pe Elsa. Tatăl îi cere încă o dată să aducă păpușa. Irina merge după păpușă și i-o dă tatălui. Acesta se apleacă către Irina și îi spune:

- Păpușa ta va rămâne la mine toată vacanța de vară! Dacă tu i-ai stricat mingea nepoatei vecinilor noștri, nici tu nu te vei mai juca cu păpușa ta.

Irina plânge și mai tare și încearcă să negocieze cu tatăl. Tatăl nu este impresionat de lacrimile ei și continuă:

- Nu am terminat! În acest moment, îți vei cere iertare de la nepoata doamnei Nina și va fi pentru ultima dată când îți vei face dreptate, continuă el.

Irina bate din picior, strigând că nu este corect. Tatăl intervine și îi spune:

- Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face! Dacă vrei să te bucuri de lucrurile tale, atunci trebuie să-i lași și celui alt acest privilegiu. Dacă fata a greșit, bunicii ei ar fi fost în măsură să o pedepsească. Sub nicio formă nu aveai tu acest drept! Cu atât mai mult cu cât ea nu l-a lovit intenționat pe Patrik.

Tatălui îi pare rău de supărarea Irinei, dar știe că a procedat corect. Închide poarta în urma lui, cu speranța ca cele două fete să se împace. Băieții pleacă și ei, lăsându-le pe fete să discute și să se cunoască mai bine. Și ceilalți copii se retrag la casele lor, gândindu-se la cele întâmplate. Fiecare poate învăța din această întâmplare: acțiunile greșite au consecințe!

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Dezvoltare personală.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Elevii învață despre empatie sau solidaritate. Acțiunea poveștii se poate transpune într-o piesă de teatru, în care câțiva elevi pot interpreta personajele principale, iar ceilalți se pot împărți în grupuri care să dezbată aspectele morale care apar în scenă.

★ *Varianta 2:*

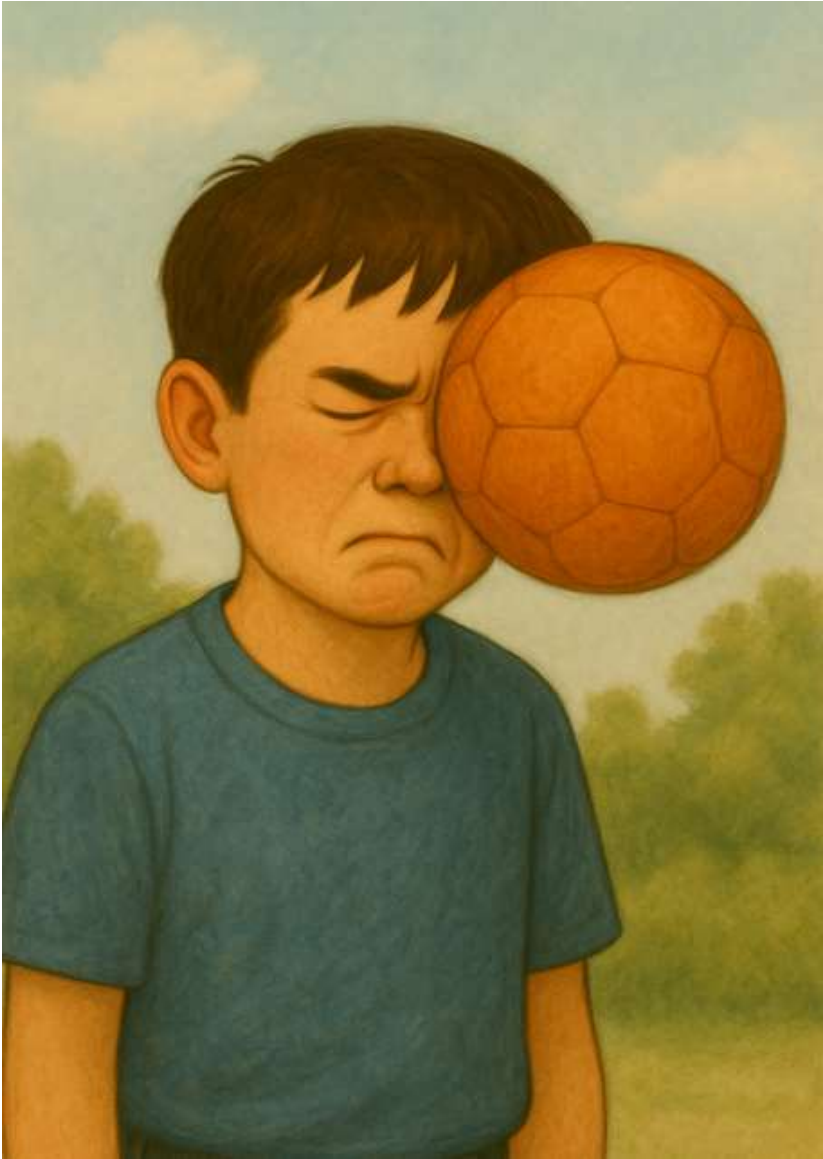
Elevii învață despre asumarea consecințelor. Aceștia pot redacta o scurtă compunere în care să exemplifice o situație în care au fost nevoiți să suporte consecințele în urma acțiunilor lor.

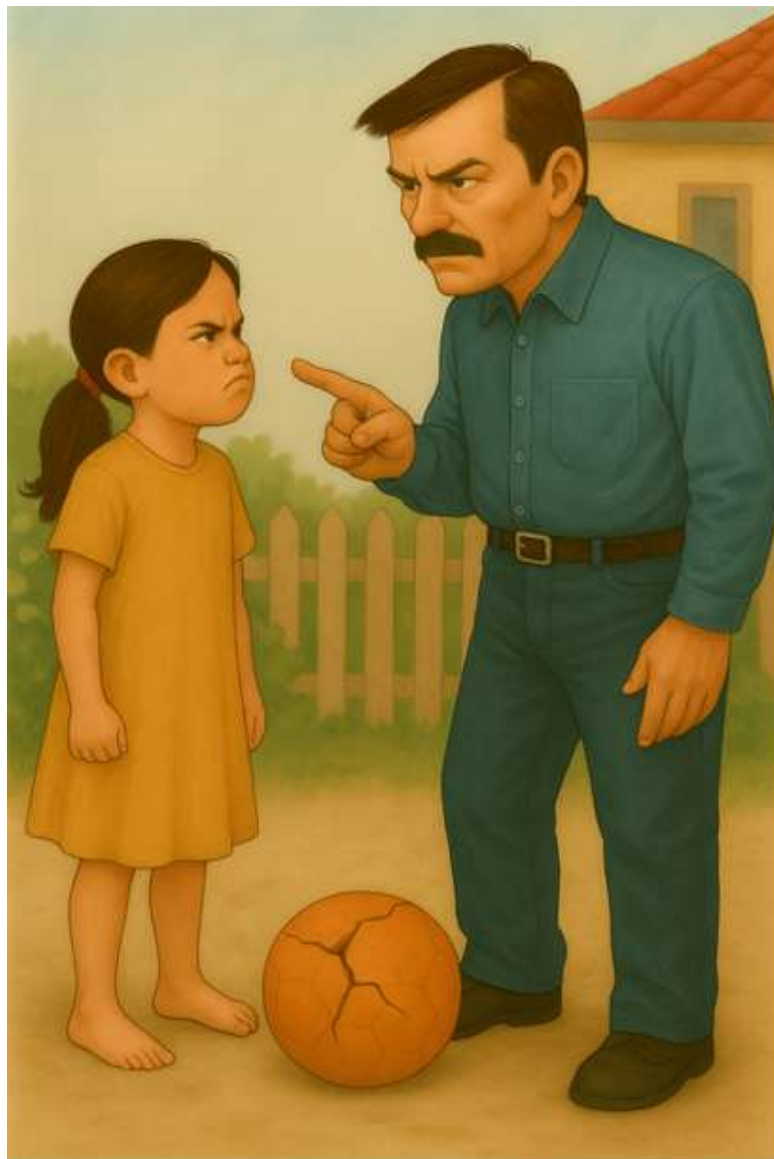
★ *Varianta 3:*

Elevii învață despre violență. Elevii pot face o scurtă listă cu câteva motive pe care ei le consideră importante atunci când vine vorba despre victima unui context de violență având în vedere emoțiile, sentimentele și efectele pe termen scurt/lung pe care aceasta le poate avea în situația dată. Tot aici, pornind de la acțiunea poveștii, elevii pot propune în scris alte tipuri de comportamente, alcătuite din reacții pozitive.

- **Tipuri de personaje:** personaje-copii.
 - Personaj pozitive: Amalia, Filip și prietenul acestuia, tatăl Irinei.
 - Personaj negativ: Irina.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face.
- **Imagini care însoțesc povestea:**

CÂND MAGIA NU E PE ECRAN

Ramona POP (Greu)

- **Tipul poveștii:** realistă cu elemente de morală și introspecție.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a III-a, a IV-a.
- **Valori promovate:** dragostea, recunoștința, bunătatea, empatia, respectul, spiritul de echipă, prietenia, responsabilitatea.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să conștientizeze efortul depus de părinți pentru bunăstarea lor.
 - O₂ – Să înțeleagă importanța recunoștinței în relațiile umane.
 - O₃ – Să exprime emoții și trăiri prin limbaj oral și scris.
 - O₄ – Să reflecteze asupra comportamentului propriu în relație cu ceilalți.
- **Tema centrală a poveștii:** Puterea transformatoare a recunoștinței.

- **Subiectul poveștii:**

Într-o școală unde copiii erau egoiști și nepăsători, o învățătoare organizează o proiecție specială de film care le arată eforturile părinților. În urma vizionării, elevii trăiesc o transformare profundă și încep să simtă recunoștința și dorința de a fi mai buni.

- **Textul poveștii:**

Într-o țară-ndepărtată era un orășel, nici prea mic, dar nici prea mare, în care locuiau oameni ca oricare alții. Poate vă întrebați ce este atât de special la acest orășel, dacă am ales să vă povestesc despre el.

Ei bine, ați intuit corect. Exista ceva special în acest orășel ce merită a fi aflat de lumea întreagă. Fiți fără griji! Vă povestesc acum.

Așadar, în acest orășel era o școală. Da, o școală la fel ca a voastră. Însă elevii acestei școli aveau niște metehne: erau foarte încrezuți, lăudăroși, plini de sine, nerecunoscători, egoiști, îngâmfați, răsfățați și nu știau ce înseamnă „NU”. Pur și simplu nu acceptau refuzuri. Tot ce își puneau în gând trebuia numaidecât să se întâmple.

De exemplu, în pauze, nu împărțeau niciodată pachetulul. Dacă un coleg cădea, nimeni nu întindea mâna. Ba mai mult, râdeau de el. Iar dacă cineva primea ceva nou, ceilalți își întorceau spatele. În acea școală, prietenia părea o poveste pentru alții.

Poate ați mai auzit voi de astfel de comportamente și atitudini.

Dar să vedem cum au decurs lucrurile în școala din poveste.

Într-o zi, una dintre învățătoarele școlii, pe nume Lia, privind cu tristețe la felul în care se purtau copiii, și-a spus că trebuie să mai încerce o ultimă metodă. Încercase multe până atunci – jocuri de echipă, discuții sincere, activități creative – dar nimic nu părea să le schimbe atitudinea.

Lia observase cât de tristă era, de fapt, copilăria lor. Copiii nu știau să împartă, nu se jucau împreună, nu se ascultau, nu legau prietenii. În schimb, se lăudau, vorbeau unii peste alții, fiecare dorind să fie în centrul atenției.

Și totuși, în ciuda comportamentului lor, învățătoarea îi iubea. Îi iubea cu o răbdare tăcută și o grijă profundă, iar tocmai din această iubire s-a născut hotărârea ei: să le dăruiască o lecție altfel. Una care să-i atingă acolo unde nicio muștrare sau explicație nu reușise – în inimă.

Pentru că Lia înțelesese: acești copii nu se puteau bucura cu adevărat. Nu știau ce înseamnă prietenia, pentru că nu știau ce înseamnă recunoștința.

Se spune că, pentru ca o prietenie să dăinuie, trebuie să știi să ascuți cu inima, să întinzi o mână atunci când celălalt cade, să mai lași de la tine, chiar și când ți-e greu, și să pui binele prietenului tău mai presus de orgoliu.

Dar, în acel colț de lume – unde râsetele copiilor nu se auzeau și privirile erau adesea tăioase ca niște săgeți – nu crescuseră astfel de prietenii. Mândria le umbrise sufletele. Fiecare își dorea să aibă dreptate, să fie cel mai bun, să nu se lase niciodată mai prejos. Și așa, zi de zi, între ei nu se înfiripau legături, nu se sprijineau unul pe celălalt, nu își vorbeau ca niște camarazi.

Și poate că cel mai trist lucru nu era că nu știau să ajute sau să se ajute între ei, ci că nu erau capabili să simtă recunoștință. Nu vedeau gesturile mici ale celorlalți, nu mulțumeau pentru un sprijin, nu se bucurau de prezența unui coleg.

Fără recunoștință, inimile lor erau goale, iar prietenia – acea punte dintre suflete – nu își găsea locul între ei.

Așadar, învățătoarea Lia hotărî să încerce încă o ultimă metodă, păstrată cu grijă ca un as în mânecă. Era pregătită din timp, dar așteptase momentul potrivit. Copiii nu bănuiau nimic despre surpriza care li se pregătea.

Cu un zâmbet misterios, Lia îi invită în sala de cinema a școlii și le propuse, aproape ca într-o joacă, să urmărească împreună un

film. Ce nu știau copiii era că doamna Lia pregătise filmul în secret, împreună cu părinții. Fiecare adult trimisese o înregistrare, o imagine sau o mărturie, iar un prieten al învățătoarei le montase într-un film care nu avea nevoie de efecte speciale – ci doar de adevăr.

– Dragi copii, acest film pe care îl veți vedea e unul special! Are puteri magice. El are puterea să vă transforme. Când veți pleca de aici, nu veți mai fi la fel.

– Cum? Oare este posibil așa ceva? Oare eu nu voi mai fi Mihai?

– Ah, nu, dragii mei! – rosti învățătoarea Lia cu un zâmbet cald, dar plin de taină. – Magia nu va fi pe ecran... magia se va petrece chiar înăuntrul vostru.

Copiii au amuțit, privindu-se curioși.

– Tot ce vă cer este să urmăriți filmul în liniște, până la capăt. Dacă vorbiți sau râdeți, magia s-ar putea risipi, ca un vis din care te trezești prea devreme.

Luminile s-au stins încet, iar în sală s-a lăsat o liniște ca de basm. Ecranul s-a aprins, iar pelicula a început să ruleze.

Copiii priveau cu ochii mari, cu inimile bătând repede. Se întrebau în tăcere: Oare ce fel de film va fi? Poate o animație plină de culoare? Un film istoric, cu cavaleri și regine? Sau poate unul fantastic, cu lumi necunoscute și eroi neașteptați?

Magia, însă, începuse deja să își facă loc... chiar dacă ei încă nu-și dăduseră seama.

O voce caldă și gravă se auzi din difuzoare, ca o șoptă ce venea de departe, învăluită într-o melodie lină, care mângâia sala ca o adiere de seară:

– Astăzi veți afla un adevăr. Un adevăr necunoscut vouă. Un adevăr care contează.

Pe ecran, cu litere luminoase și liniștite, apăru un citat care părea să vorbească direct inimii fiecărui copil:

„Dumnezeu ți-a dăruit 86.400 de secunde azi. Ai folosit vreuna pentru a spune «mulțumesc»?” (William A. Ward).

Copiii se uitară unii la alții, nedumeriți, căutând în privirile celorlalți un indiciu, o explicație. Dar nimeni nu spunea nimic. Cu toții își aminteau de cuvintele învățătoarei: „Dacă vorbești, magia s-ar putea risipi.”

Pe ecran, imaginile începeau să curgă cu repeziciune – chipuri omenești, unele senine, altele obosite, unele râzând, altele abătute. Trecerea lor era atât de rapidă, încât abia puteai prinde câte o privire, un zâmbet, o umbră de emoție.

Apoi, deodată, ceva s-a schimbat. Un murmur interior străbătu rândurile copiilor. Unii au tresărit, alții au încremenit, căci, printre acele chipuri, pentru o clipă, și-au zărit părinții. Mamele lor, tații lor, privindu-i de pe ecran cu o blândețe nemărginită.

Unii au dus mâna la gură, alții au vrut să spună ceva. Dar nimeni nu a rostit niciun cuvânt. Tăcerea era sfântă acum. Magia încă plutea în aer.

Pe ecran, poveștile prindeau viață una câte una, ca niște fragmente dintr-o lume pe care copiii o cunoșteau doar pe jumătate. Erau povești despre efort, despre dăruire, despre oameni mari cu mâini obosite, dar cu inima plină de dragoste pentru cei de acasă.

Mai întâi, apăru imaginea tatălui Elenei și al Paulei – un constructor cu hainele ude și pline de noroi, care muncea neobosit, fie că era soare sau ploaie, frig sau arșiță. Își înfîșea cizmele grele în noroi și ridica ziduri pentru casele altora, cu gândul mereu la fetele lui.

Apoi, filmul îi arată pe tații lui Adrian și ai lui Vali, mecanici harnici, care lucrau sub mașini murdare, cu ulei pe mâini și praf în ochi. Își foloseau toată puterea să ridice unelte grele, să repare, să îndrepte, să învârtă, să bată, să strângă. Fiecare zi era o provocare, fiecare reparație, o dovadă de curaj.

Într-un cadru nocturn, apăru tatăl lui Andrei – medic de gardă. Muncise fără oprire o zi și o noapte întregă. Avea ochii roșii de oboseală, dar continua să consulte pacienți, să ia decizii, să rămână treaz pentru sănătatea altora, chiar dacă trupul îi cerea somn.

Pe urmele lui, venea jandarmul – tatăl Denisei – într-o misiune grea, într-o zonă periculoasă a orașului. Împreună cu echipa lui, reușise să salveze o familie aflată în pericol. Nu vorbea mult în film, dar privirea lui spunea totul.

Și apoi, cu flăcările în fundal, apăru tatăl lui Matei, pompier. Lupta cu focul alături de colegii săi, încercând să stingă un incendiu izbucnit la o stație de carburant. Era obosit, transpirat, dar nu se oprea. Pentru că, atunci când ești pompier, fiecare clipă poate salva o viață.

Dar nu doar tații apăreau în film. Erau și mamele, eroinele nevăzute ale fiecărei zile.

Mama Mariei, asistentă medicală, alerga de la un bolnav la altul, cu grijă și cu teamă să nu greșească vreo doză. Stătea ore întregi în picioare, cu ochii pe perfuzii și pe aparate, cu sufletul plin de răbdare.

Mama Adinei, educatoare, apărea înconjurată de douăzeci și opt de copilași din grupa mică. Îi mângâia pe creștet când plângeau, le închidea ochii la somn, le ștergea năsurile, le aducea zâmbetul înapoi. Era acolo pentru fiecare, de la primele lacrimi până la ultima îmbrățișare din zi.

Apoi, filmul își schimbă ritmul. Cadrele deveneau mai lente, mai apăsătoare. Pe ecran apăru momentul în care părinții își primeau salariul – o sumă de bani care însemna răsplata pentru toată truda unei zile. Nu era mult, dar era tot ce aveau.

Urmară apoi secvențe din viața de zi cu zi. Părinții mergeau la cumpărături, făceau liste, calculau în minte fiecare leu. Plăteau rate pentru casă sau chirie, achitau facturi, taxe, cheltuieli lunare. Uneori, se opreau în fața unei vitrine și suspirau în gând: „Nu azi... poate luna viitoare.” Își făceau griji, strângeau din dinți și mergeau mai departe. Economiseau cât puteau, pentru zilele negre, pentru urgențe, pentru un viitor mai bun al copiilor lor.

Și tocmai atunci, în mijlocul acestor scene tăcute și grăitoare, copiii s-au văzut pe ei înșiși. Pe ecran apăreau, unul câte unul, cu dorințele lor aprinse: cei mai scumpi pantofi sport Jordan, cele mai noi jocuri și console, haine la modă, brățări sclipitoare, jucării sofisticate, biciclete lucioase, trotinete electrice, mese la restaurant, ghiozdane cu personaje preferate, penare strălucitoare...

În acel moment, în ochii copiilor au început să apară, ca niște picături mari de rouă, lacrimi. În sufletele lor se stârnea o luptă tăcută – între uimire, revoltă, milă și o durere nouă, greu de pus în cuvinte. În sfârșit, înțeleseseră.

Toate acele dorințe – adidașii scumpi, jocurile, hainele, mesele la restaurant – nu veneau din senin. În spatele fiecărui obiect se ascundeau ore lungi de muncă, oboseală, griji și renunțări.

„Cum adică...? Toate lucrurile pe care mi le doream... nu le aduce curierul?” se întreba unii, în gând. Până atunci, părea atât de simplu: spui ce vrei, mama comandă, și curierul sună la ușă.

Andrei privea în gol. „Atât de mult stă tata nedormit... De aceea era ursuz când venea acasă... Iar eu credeam că e doar rău.”

Adina oftă adânc. „Mama era epuizată... Nu supărată pe mine. De aceea nu se mai juca în fiecare zi...”

Lângă ea, Mara își strângea fusta între degete. Ea cerea mereu cele mai noi haine, cele mai scumpe telefoane. „Oare câte ore stă mama în picioare pentru rochia aia pe care i-am spus că e urâtă?” se întrebă cu nod în gât.

Radu, care nu împărțea niciodată gustarea, simțea cum obrazii îi ardeau de rușine. „Tata se trezește cu noaptea-n cap să-mi pună mâncare în ghiozdan... iar eu n-am zis niciodată «mulțumesc».”

Sorina, cu penarul ei lucios, își aduse aminte cum râdea de ghiozdanele vechi ale colegilor. „Poate părinții lor nu pot cumpăra mai mult... Dar muncesc la fel de greu. Sau poate mai greu...”

În spatele sălii, tăcută, Daria își coborî privirea. Ea nu cerea lucruri. Dar nici nu mulțumea. „Mama m-a îmbrățișat azi... și eu nu i-am spus că o iubesc. O să-i spun diseară.”

Fiecare copil simțea, în felul lui, cum în inimă se deschidea o poartă. Nu larg, nu dintr-odată. Dar suficient cât să lase lumina să pătrundă. Era începutul unei schimbări. Era începutul recunoștinței.

La finalul filmului, ecranul s-a luminat din nou, iar fiecare copil a văzut, rând pe rând, chipul părintelui său. Nu mai era o poveste generală – era una personală, directă, rostită din inimă. Fiecare părinte le transmitea un mesaj copilului său, un mesaj plin de emoție, de iubire și de adevăruri nerostite până atunci.

În acele cuvinte simple, dar pline de sens, se simțeau dragostea lor necondiționată, bucuria de a-i vedea fericiți, speranța că vor crește buni și recunoscători. Se simțea și mândria

de a-și face meseria cu dăruire, chiar și atunci când era greu, chiar și atunci când nimeni nu-i vedea.

Dar mai ales, în fiecare mesaj se afla dorința lor tainică de a sădi în inimile copiilor o floare rară – una care nu se ofilește niciodată, dacă e îngrijită: recunoștința.

Recunoștința pentru familia în care te-ai născut, pentru lucrurile pe care le ai, pentru fiecare om care este în jurul tău. Pentru natură, pentru animale, pentru soare, pentru apă, pentru hrană, pentru joacă, pentru pace, pentru fiecare dar pe care Dumnezeu l-a așezat, în tăcere, în viața lor.

Când filmul s-a încheiat, sala a rămas tăcută. Nu o tăcere plictisită sau incomodă, ci o liniște profundă, așezată ca o pătură caldă peste gânduri. Niciun copil nu se mai grăbea să vorbească. Nimeni nu mai voia să se laude, să-și arate lucrurile, să se pună pe sine în centrul atenției. Toți stăteau nemișcați, cu ochii mari și inimile pline, scufundați în propriile gânduri.

În acel moment, doamna învățătoare, cu voce blândă, a întrebat:

– Ei bine, dragii mei... s-a produs magia? Mai sunteți aceiași copii?

Un murmur dulce s-a ridicat, apoi toți au răspuns în cor:

– Da... s-a produs magia.

Și chiar așa era.

Pentru că din acea zi, copiii au ales să privească altfel lucrurile. Să asculte mai mult și să vorbească mai puțin. Să ofere în loc să ceară. Să rabde în loc să pretindă. Să lupte cu răbdare pentru ce-și doresc, în loc să aștepte totul pe loc. Să aleagă lucrurile după suflet, nu după preț sau modă.

Misiunea învățătoarei fusese îndeplinită.

Magia se produsese.

Iar în zilele care au urmat, curtea școlii a devenit mai senină. Glasurile copiilor erau mai blânde. Se ajutau între ei, se ascultau, împărțeau. Încet-încet, o nouă atmosferă s-a așternut în școală – una în care prietenia și recunoștința au început să înflorească.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:*
Dezbateri despre recunoștință și importanța valorii muncii în familie.
 - ★ *Varianta 2:*
Scriere creativă – Mesaj către părinți: „Ce aș vrea să le spun părinților mei după ce am înțeles...”.
 - ★ *Varianta 3:*
„Scena care m-a emoționat cel mai mult din poveste” sau colaj cu recunoștința exprimată vizual.
- **Tipuri de personaje:** personaje-copii, personaje-adulți (părinți), personaj educator (învățătoarea).
 - Personaj pozitiv: învățătoarea Lia, părinții, copiii (după transformare).
 - Personaje negative: Copiii în faza inițială (comportamentele acestora - egoismul, mândria, nepăsarea).
- **Mesajul/ morala poveștii:** Magia adevărată nu se găsește în filme sau în lucruri scumpe, ci prinde viață atunci când învățăm să privim cu recunoștință efortul celor care ne iubesc. Ea se află în oameni, în legăturile dintre ei, în

prietenii sincere. Magia nu apare dintr-odată – ea se construiește pas cu pas, prin fiecare vorbă blândă, prin fiecare gest de bunătate.

- **Povești/ narațiuni cu mesaj similar:** „Fetița cu chibrituri”, de Hans Christian Andersen.
- **Imagini care însoțesc textul:**

ARNOLD, O NOUĂ ȘANSĂ LA VIAȚĂ

Carmen-Dalia PĂUN

- **Tipul poveștii:** realistă.
- **Nivelul de vârstă:** 6-7 ani.
- **Valori promovate:** respectul față de animale, bunătatea, dragostea față de animale.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să identifice și să înțeleagă semnificația dragostei față de animale, prin intermediul poveștii prezentate, dezvoltând empatia față de ființele necuvântătoare.
 - O₂ – Să manifeste atitudini pozitive față de animale, valorificând concepte precum bunătatea, grija și responsabilitatea în relația om–animal.
 - O₃ – Să își exprime prin cuvinte, desene sau activități practice sentimentele de iubire și respect față de animale, arătând implicare emoțională și morală.
- **Tema centrală a poveștii:** iubirea și grija de animale.

- **Subiectul poveștii:**

Într-o zi de vară, Abi și Sebastian au salvat o pisicuță rănită pe marginea drumului și au dus-o la veterinar. Deși șansele de supraviețuire erau mici, datorită grijii și iubirii lor, pisica a fost salvată. Din cauza rănilor, nu se mai poate spăla singură și se teme să iasă afară. Acum trăiește fericită alături de cei doi tineri și de alți trei iepurași. Povestea ne învață să iubim și să protejăm animalele.

• **Textul poveștii:**

Într-o zi frumoasă de vară, doi tineri – soț și soție – mergeau cu mașina prin București la cumpărături. Pe drum, au zărit o pisicuță mică, zăcând pe marginea șoselei, lovită de o mașină. Bărbatul a oprit imediat mașina, iar cei doi au coborât, au luat pisicuța și au dus-o la un medic veterinar. Nu cunoșteau numele veterinarului, însă pe tineri îi cheamă Abi și Sebastian.

Ajunși la cabinet, medicul le-a spus că pisica are șanse mici de supraviețuire. Totuși, dragostea celor doi pentru animale și grija cu care s-au ocupat de ea au făcut ca pisica să fie salvată.

Dragi copii, pisicuța fusese grav lovită în zona gurii și a trecut prin mai multe operații, dar a fost îngrijită cu multă atenție și trăiește și în ziua de azi.

Știți voi cum se spală o pisică? Dacă nu știți, vă spun eu ce știu: o pisică se linge cu limba pe corp și se șterge cu lăbuțele. Dar această pisică nu poate face asta, din cauza rănilor și a operației la gură. A fost hrănită mult timp cu paiul. Acum este mare, bine îngrijită și iubită în continuare de Abi și Sebastian.

Știați că, deși locuiesc la casă, pisica nu iese în curte? Vă întrebați de ce? Ei bine, pentru că a fost lovită de o mașină pe stradă, îi este teamă să iasă afară, chiar și în curte, de frică să nu pățească din nou ceva rău.

Pisica are și alți prieteni din rândul animalelor: trei iepurași, care sunt la fel de iubiți de cei doi tineri.

Dragi copii, iubiți animalele, nu le răniți, aveți grijă de ele! Și ele, la rândul lor, oferă dragoste și afecțiune celor care le îndrăgesc.

În încheiere, ce pot să vă spun? Iubiți animalele, protejați-le, oferiți-le dragoste și veți primi de la ele tot atâta iubire și recunoștință. Sper că v-a plăcut această scurtă poveste despre grija și iubirea pe care Abi și Sebastian o oferă animalelor.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în limba română, Dezvoltare personală.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:*

Discuție ghidată pe baza următoarelor întrebări:

 - Care este titlul poveștii?
 - Cine sunt personajele principale?
 - Ce s-a întâmplat cu pisicuța?
 - Cum s-au comportat Abi și Sebastian?
 - Ce mesaj transmite această poveste?
 - ★ *Varianta 2:*

Elevii vor reconstitui oral firul poveștii cu ajutorul unor imagini-suport care ilustrează momentele-cheie.
 - ★ **Tipuri de personaje:**
 - Personaje umane: Abi, Sebastian, medicul veterinar.
 - Personaje animale: Pisica.
- **Mesajul/ morala poveștii:** iubirea față de animale.

O FAMILIE SPECIALĂ

Monica Corina GUGA (Neag)

- **Tipul poveștii:** realistă.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a III-a, a IV-a.
- **Valori promovate:** importanța familiei, respectul, iubirea, sprijinul și responsabilitatea.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Promovarea iubirii și acceptării necondiționate în familie prin desprinderea mesajului poveștii.
 - O₂ – Conștientizarea importanței solidarității și implicării tuturor membrilor familiei indiferent de situațiile noi apărute.
 - O₃ – Inspirarea curajului și rezilienței în fața adversităților.
- **Tema centrală a poveștii:** iubirea și sprijinul acordat unui membru din familie.

- **Subiectul poveștii:**

Ionuț, personajul principal, al poveștii, are alături de el încă de la început o familie puternică și specială. Doi părinți iubitori care ar face orice pentru el și o surioară cu doi ani mai mare decât el, care îl iubește necondiționat și dovedește încă de la început că poate să se adapteze tuturor situațiilor. Relația existentă între membrii acestei familii poate fi un exemplu demn de urmat.

- **Textul poveștii:**

A fost odată ca niciodată o familie, dar una mai specială, formată din tata, mama și cei doi copilași, Ioana și Ionuț. Până aici,

totul ne arată că este vorba despre o familie normală, însă ceea ce o face specială este însuși mezinul familiei, Ionuț.

Ionuț a fost un copil mult așteptat de familia sa, în special de surioara sa, Ioana, însă a venit pe lume ca să transforme această familie într-una specială. Atunci când Ionuț împlinise cinci luni de viață, familia sa află că el suferă de o modificare la creierașul său, care îl va transforma într-un băiețel special.

A urmat o perioadă de asimilare atât pentru părinți, dar mai ales pentru surioara lui de aproape trei anișori. Ioana nu înțelegea de ce frățiorul ei mult dorit nu se poate juca cu ea prin casă, de ce nu vorbește cu ea...

Ionuț a fost născut înainte de Crăciun, iar atunci când a împlinit doi anișori, Ioana se hotărăște să o întrebe pe mama ei ce se întâmplă, de fapt, cu fratele ei:

- Mami, pot să te întreb ceva?
- Desigur! – îi răspunde mama.
- De ce eu nu am un frățior care să meargă și să vorbească cu mine?
- Din păcate, Ionuț s-a născut bolnăvior, dar noi îl putem ajuta să se joace și să comunice cu noi după posibilitățile lui. Vrei să ne ajuți și tu?
- Normal, tot ce vreau e să mă joc cu el, nu contează cum. Știi, mami... eu voi fi mereu alături de el, chiar și atunci când voi fi mare.

Exact așa s-a și întâmplat. Pentru Ionuț au urmat perioade lungi de gimnastică la spital, dar și acasă, unde chiar și Ioana participa. Ioana a înțeles destul de repede cum se poate juca cu Ionuț, chiar dacă el nu putea vorbi sau merge. Îi cânta cântecele, se uitau împreună la Mickey Mouse, desene preferate de Ionuț chiar și astăzi.

A fost o perioadă grea, dar care i-a făcut pe membrii acestei familii să înțeleagă că Ionuț este, de fapt, motorul lor. Datorită lui, au devenit puternici și imuni la răutățile celor din jur. Nu au prieteni, dar sunt ei patru împreună, se sprijină și se ajută mereu, iar Ionuț este cel mai fericit. O familie mai bună nu cred că ar fi găsit.

Au trecut deja treisprezece ani de la nașterea lui Ionuț, iar părinții și Ioana sunt alături de el. Fericirea de pe chipul său ne arată cât de mult îl iubesc părinții, dar mai ales Ioana. Ionuț este deja în clasa a IV-a, la o școală specială, și Ioana la liceu, în clasa a IX-a, dar legătura dintre cei doi este tot mai puternică. Ajutorul pe care Ioana îl dă părinților este foarte important și apreciat în aceeași măsură.

Împreună au învățat ce înseamnă să ai parte de o familie adevărată și specială în același timp. Tot timpul fac activitățile împreună, merg la cumpărături împreună, la plimbare – Ionuț, minunea specială a familiei, este cu ei mereu.

- **Discipline de studiu integrate:** Educație civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Limba și literatura română, Educație civică.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

În cadrul activităților desfășurate la disciplina „Educație civică”, la unitatea de învățare: „Raporturile noastre cu ceilalți oameni”.

★ *Varianta 2:*

În cadrul activităților desfășurate la disciplina „Limba și literatura română” - lectură.

★ *Varianta 3:*

Copiii învață despre violență.

- **Tipuri de personaje:** personaje-copii, personaje adulți.
→ Personaje pozitive: toate.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Copiii speciali nu trebuie dați la o parte, trebuie să învățăm să fim alături de ei.
- **Imagini care însoțesc textul:**

POVESTEA PRINȚESEI ANASTASIA

Andreea-Maria CHINDEA

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a III-a, a IV-a.
- **Valori promovate:** modestia, curajul, încrederea în forțele proprii.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Identificarea unor strategii și modalități de depășire a situațiilor critice prin încredere în propriile forțe.
 - O₂ – Formarea unei atitudini bazate pe încrederea în forțele proprii, sacrificiu și dragoste pentru familie.
 - O₃ – Cultivarea unor valori morale precum bunătatea, altruismul, modestia.
- **Tema centrală a poveștii:** descoperirea curajului interior și depășirea fricii.

- **Subiectul poveștii:**

Anastasia, fiica cea mică a Împăratului Soare, este o fetiță timidă și retrasă, aflată mereu în umbra surorilor ei, Ana și Adela. Într-o zi, un Balaur înspăimântător atacă regatul, iar tatăl și surorile ei sunt copleșiți. Anastasia, deși fricoasă, simte o chemare interioară și cere ajutorul divin al mamei sale. Cu curaj, se confruntă cu Balaurul, rostind cuvinte pline de lumină și iubire. O rază puternică de soare distruge Balaurul, salvând regatul. Tatăl său o îmbrățișează cu mândrie, iar Anastasia învață că adevăratul curaj vine din inimă.

- **Textul poveștii:**

A fost odată ca niciodată... Așa începe fiecare poveste, așadar să vă spun povestea mea...

Eu sunt Anastasia, fiica cea mică a Împăratului Soare. Până acum ceva vreme, eram o fată timidă și modestă, nu aveam încredere în mine deloc și stăteam mereu retrasă în umbra surorilor mele, Ana și Adela. Ana este cea mai frumoasă dintre noi, cu ochii albaștri ca cerul de primăvară și cu buclele ei aurii, emană în jurul ei strălucire și lumină. Adela în schimb, are ochii negri ca mura, părul de catifea neagră îi cade perfect și suav pe umeri, însă ceea ce o face specială este inteligența ei, este atât de deșteaptă încât pare să știe totul despre orice.

Despre mine ce să vă zic? Că ochii mei verzi ca smaraldul erau mereu umezi și sfioși? Că părul meu roșu ca focul mă făcea să mă simt inferioară tuturor? Dar în adâncul sufletului meu, știam că am ceva special. Curajul, deși timid, era ascuns adânc în inima mea. Mama mea a plecat dintre noi chiar când am venit eu pe lume. Tata m-a crescut cu multă dragoste, dar adesea părea că surorile mele sunt cele care îi aduc mai repede zâmbetul pe buze. Tot ce îmi doream era să îi arăt tatălui meu că se putea baza pe mine chiar și în cele mai grele momente.

Și iată că acel moment a venit într-o zi cu totul neașteptat.

Un vânt puternic s-a abătut asupra regatului nostru, iar cerul a devenit plumburiu. Norii întunecați au acoperit soarele, iar un vânt puternic și rece a început să bată cu forță, făcând frunzele să tremure și apa râurilor să plângă. În mijlocul acestui haos, un Balaur înspăimântător s-a arătat, cu solzi strălucind ca fierul roșu, cu ochi arzători de furie și o gură cu colți ascuțiți, gata să sfâșie totul în calea lui.

Tata, Împăratul Soare, a încercat să folosească puterea sa de lumină pentru a alunga fiara, dar Balaurul era prea puternic. Fiecare rază de soare ce se izbea de corpul său se stingea instantaneu, iar regatul părea să se prăbușească sub amenințarea acestui monstru. Surorile mele erau copleșite. Ana, cu frumusețea ei, nu știa cum să înfrunte o astfel de primejdie, iar Adela, deși înțeleaptă, nu găsea nicio soluție logică pentru a opri Balaurul.

Dar eu, deși timidă și speriată, simțeam în inima mea o chemare, o lumină interioară pe care nu o puteam controla. Știam că nu puteam lăsa regatul să fie distrus. Așa că, m-am apropiat de portretul mamei mele și i-am cerut ajutorul.

„Mamă, îmi lipsești atât de mult, dar îți simt iubirea în fiecare bătaie a inimii mele. Dacă ai fi aici, poate nu m-aș mai simți atât de nesigură. Poate că aș înțelege mai bine cine sunt și ce daruri de preț am. Dar chiar și fără tine, mamă, aș vrea să învăț să fiu curajoasă, ca să fiu un sprijin pentru tatăl meu, să îi demonstrez că se poate baza pe mine în cele mai grele situații. Te rog, fii lângă mine în fiecare pas pe care îl fac. Dă-mi puterea de a înfrunta Balaurul, pentru a-mi salva tatăl, surorile și întregul regat. Te iubesc, mama!”

În liniștea aceluia moment, mi-am găsit puterea de a înfrunta orice obstacol. Așa că, am luat o decizie curajoasă. Am mers în fața Balaurului, tremurând, dar hotărâtă. Când m-a zărit, Balaurul și-a ridicat capul uriaș și a suflat văpăi de foc înspre mine. Am inspirat adânc, am ridicat brațele spre cer, am închis ochii și cu un glas tremurat, dar plin de curaj, am rostit: „Nu voi lăsa răul să-i rănească pe cei pe care îi iubesc! Nu mă voi lăsa înfrântă de frică! Lumină, iubire și curaj, veniți din adâncul sufletului meu și ajutați-mă!”

Pe măsură ce cuvintele mele se ridicau în văzduh, o lumină caldă și strălucitoare m-a învăluit, iar în jurul meu s-au adunat

raze de soare, pline de forță și iubire. Razele s-au îndreptat către balaur, acesta a început să scâncească, pierzându-și puterea. Brusc, balaurul s-a transformat într-un praf roșu, furtuna s-a potolit iar regatul a fost salvat.

Tata a alergat spre mine cu ochii plini de mândrie, m-a îmbrățișat și cu vocea tremurândă de emoție mi-a zis:

- Anastasia, fiica mea, ai făcut ceva ce nu mă așteptam niciodată. Ai înfruntat cel mai mare pericol cu un curaj pe care nu l-am văzut niciodată la tine. Regatul te va iubi pentru totdeauna. Te iubesc, fiica mea curajoasă!

Am fost atât de fericită, cum nu fusesem niciodată până atunci... Cu ochii plini de lacrimi, i-am zâmbit tatălui meu și i-am promis că din acel moment voi avea încredere în mine și voi reuși tot ce îmi voi propune. Acum știu că adevăratul curaj, nu este lipsit de frică iar puterea fiecăruia dintre noi vine din inimă. Fiți curajoși! Urmați-vă visele! Puterea se află în inima voastră!

Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea mea...

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și Literatura Română, Educație Civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Limba și literatura română.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:* Sintetizarea informațiilor esențiale din text (titlu, autor, personaje, morala) prin metode și tehnici de învățare interactive precum harta textului, metoda ciorchinelui, metoda cubului.
 - ★ *Varianta 2:* Împărțirea textului în fragmente logice, extragerea ideilor principale și întocmirea planului simplu de idei.

★ *Varianta 3:* Redactarea unei scrisori de felicitare pentru Anastasia.

• **Tipuri de personaje:**

- umane: Anastasia, Împăratul Soare, Ana, Adela.
- fantastice: Balaurul.

→ Personaj pozitive: Anastasia, Împăratul Soare, Ana, Adela.

→ Personaj negativ: Balaurul.

- **Mesajul/ morala poveștii:** Povestea subliniază că adevăratul curaj nu este lipsit de temeri și îndoieli, ci vine din dorința de a face bine, chiar și în fața celor mai mari provocări. De asemenea, tema iubirii și a legăturii familiale este importantă, personajul principal găsind puterea de a lupta nu doar pentru regat, ci pentru tatăl și surorile sale.

• **Sarcini pentru elevi:**

- Citește cu atenție textul și răspunde la următoarele întrebări:

- Ce își dorea Anastasia?
- Cum erau cele două surori ale Anastasiei?
- Cine amenință regatul?
- Unde și-a descoperit Anastasia curajul?
- De ce doar Anastasia reușește să învingă Balaurul?

- Găsește în text cuvinte cu sens asemănător pentru următoarele cuvinte:

- inteligentă-
- teamă-
- zdrobit-
- impediment-
- să plângă-

- Scrie în 3-5 rânduri, cum ai reacționa tu dacă ai fi în locul Anastasiei. Crezi că ai avea curajul să înfrunți un balaur? De ce da sau de ce nu?
- Alege un personaj din poveste (Anastasia, Ana, Adela sau tatăl) și răspunde la următoarele întrebări:
 - Ce trăsături ale personajului îți plac cel mai mult?
 - Ce ai învățat de la acest personaj?
- Povestea ta!

Imaginează-ți că regatul este în pericol și tu ești eroul care îl salvează! Scrie o poveste scurtă în care tu, alături de prietenii tăi sau de o familie magică, salvezi lumea folosind un dar special.

- **Povești/narațiuni cu mesaj similar:**
 - „Sarea în bucate”, de Petre Ispirescu,
 - „Micul prinț”, de Antoine de Saint-Exupery
- **Imagini care însoțesc textul:**

ACASĂ...?

Anita Maria ALOMAN

- **Tipul poveștii:** de aventură.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a III-a, a IV-a.
- **Valori promovate:** acceptarea, prietenia, empatia, munca în echipă.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Conștientizarea de către elevi a acceptării și importanța altruismului în relațiile cu cei din jur.
 - O₂ – Dezvoltarea atitudinii de empatie.
 - O₃ – Conștientizarea de către elevi a rolului prietenilor în dezvoltarea acestora personală.
- **Tema centrală a poveștii:** Viața unui mic elefant avea să se schimbe pentru totdeauna. Pierdut de familie, dar găsit de câțiva oameni, aventurile micului elefant se vor ține lanț în încercarea acestuia de a-și găsi o nouă casă și chiar o nouă familie.
- **Subiectul poveștii:**

Paco și Luna sunt doi elefanți care pornesc într-o călătorie lungă către „Acasă”, în căutarea apei și a familiei. Pe drum, Paco se pierde și este găsit de oameni, care îl duc într-un sanctuar pentru animale rătăcite. Acolo, Paco trebuie să învețe să accepte un nou mod de viață și să facă față răutăților altor animale. Împreună cu prietenii săi, Paco descoperă adevărata valoare a familiei și prieteniei, găsindu-și în cele din urmă un nou „acasă”.

• **Textul poveștii:**

- Bună dimineța! Bună dimineța!
- Trezește-te, Paco, a răsărit soarele! Hai la joacă!
- E prea devreme, Luna, mai lasă-mă cinci minute, te rog.
- Hai, Paco, azi plecăm spre „Acasă”, așa a spus bunicul! – și Luna pleacă în urmărirea unui fluture.

Paco nu era prea încântat de acest drum foarte lung până la „Acasă”. Sosirea sezonului secetos însemna că minunata familie de elefanți trebuia să parcurgă un drum extrem de lung și periculos până în superba Vale a Fluturilor. Acolo vor fi feriți de secetă.

- Mami, de ce nu este apă peste tot și trebuie să mergem noi atât de mult pe jos? Eu vreau să mă joc cu Luna, – spuse micuțul Paco.
- Dragul meu, acest drum este mai mult decât o plimbare lungă. Este drumul pe care fiecare elefant trebuie să îl parcurgă ca să își poată găsi o familie. Paco, te rog să mă ascuți și să nu pleci departe de mine. Acest drum este periculos și plin de primejdii. Este foarte important să nu te pierzi de noi, Paco. Să ai grijă și de Luna.

Și astfel, marea familie de elefanți a pornit în călătoria migratoare în căutarea apei și a mâncării.

- Luna, Luna, hai să ne jucăm ceva, mă plictisește mersul.
- Fluturi! – spuse Luna.
- Hai să urmărim fluturi!

Și cei doi micuți elefanței pornesc să găsească cât mai mulți fluturi, dar nu v-am povestit nimic despre acești doi elefanței. Paco este fratele cel mare, are 3 ani și îi place foarte mult să doarmă la umbră, iar Luna are 1 an și jumătate și este surioara cea veselă, care vrea să alerge toată ziua după fluturi.

Pentru că plictiseala a devenit supărătoare, Paco a cedat și au pornit să se întrecă care găsește cei mai mulți fluturi până au să ajungă „Acasă”. După două zile de mers și oboseală multă, când urmăreau fluturi, Paco nu a fost deloc atent, s-a îndepărtat de grupul de elefanți și a căzut într-o vale adâncă. Lovit și speriat, Paco strigă după ajutor, dar niciun rezultat. Supărat, flămând și speriat, Paco adoarme.

De abia de acum aventura lui Paco urma să înceapă cu adevărat. A fost găsit de ceva animale ciudate – mama lui i-a spus odată că ar fi oameni – și a fost dus la un sanctuar pentru animale răătăcite.

- Bună, micuțele, nu te speria, promit să am grijă de tine. Eu sunt Ana, îngrijitoarea ta.

Paco, foarte speriat, se ascunde într-un colț și începe să plângă. Ana a venit cu cea mai bună idee.

- Nor! Nor! Nor, am nevoie de ajutorul tău!

Nor ațipise pe o creangă la soare. Un papagal mare, colorat și puțin bătrânior.

- Unde ești, Noor?

Zbîîr! Poc! Au! Au!

- Gata, am ajuns!
- Unde este nevoie de mine?
- Nor, uite, avem un nou prieten.
- El este Paco.
- Ce creatură e asta, Ana? Uite ce urechi mari are și ce are pe față?
- Nor, el este un elefant. Niciodată nu am avut un elefant la noi în sanctuar.
- Hmm, elefant... sună tare interesant.
- Hei, amice, eu sunt Nor!

- Vrei să ieși din colț să ne împrietenim? Promit că îți va plăcea la noi.

Micuțul Paco parcă a mai prins puțin curaj și a ieșit la lumină.

- Tu nu ai mai văzut elefanți, Nor? – îl întrebă Paco.

Ana s-a uitat la Nor și răspunde ea întrebării:

- Nor era un pui de papagal, fără pene, ce nu putea să zboare, care, din cauza unei furtuni, a căzut din cuib și s-a pierdut de mama lui, dar a ajuns în grija noastră și acum are 30 de ani. Pentru că era prea mic când a fost găsit, Nor nu a apucat să vadă elefanții din junglă.

Paco face ochii mari și exclamă:

- Și eu m-am pierdut de mama mea și de familia mea.
- Paco, toate animăluțele de aici s-au pierdut de familiile lor. spune Ana.

Paco a mai prins curaj și, cu fiecare zi care trecea, începea să îi placă tot mai mult acest loc nou. Își făcuse prieteni noi, mâncarea era delicioasă și putea să doarmă cât de mult își dorea. Nu trebuia să își facă curat în cameră sau să o ajute pe bunica Ella la făcut de mâncare. Nu mai avea grijă de nimeni și nu îl mai certa nimeni pentru boacănele pe care le mai făcea.

Pentru că era primul elefant pe care sanctuarul îl îngrijea, mai toată atenția era îndreptată spre Paco. Unele animale nu erau atât de încântate de venirea acestui elefant. Ursul Mirci era unul dintre ei.

- Ce vede toată lumea la arătarea asta? Are o culoare tare ciudată, niște urechi imense și ce e chestia aia ce îi atârnă pe față?

Ursul Mirci făcea tot posibilul ca, de fiecare dată când îl vedea pe Paco, să îl supere și să râdă de el.

- Ciudatule! Uitați, dragi prieteni, ce arătare a mai adus Ana!

Fiecare întâlnire dintre cei doi era tare supărătoare pentru Paco, dar el niciodată nu îi răspundea ursului cel urâcios.

Paco era din ce în ce mai iubit și apreciat de majoritatea animalelor și își făcuse prieteni cu foarte mare ușurință, ceea ce l-a înfuriat până peste cap pe urs.

- Pixel, Iulia, Cactus, haideți la mine – spuse ursul.

Cei trei erau prietenii de suferință ai lui Mirci: Pixel – un motan colorat, gras și cam plictisit; Iulia – o cioară cu o aripă și tare guralivă; și Cactus – un arici ipohondru, ce se speria din orice.

- Mie nu-mi place deloc de acest ciudat – spune Mirci.

- Sigur ascunde el ceva. Am să descopăr eu ce. Voi trebuie să mă ajutați să îl enervez la culme.

Pentru că Paco nu era supărat de cuvintele urâte pe care Mirci i le spunea mereu când se vedeau prin curte, ursul a venit cu un alt plan: să îl provoace atât de mult pe Paco până ce acesta va ceda și îl va lovi, astfel elefantul va fi mutat în alt sanctuar și el va fi din nou cel mai interesant animal de acolo.

- Iulia, vreau să-l ții de povești și să afli cât mai multe despre el.

- Pixel, vreau să-l enervezi cu aroganța ta și să fii mereu cu ochii pe Cactus.

- Cactus, treaba ta e să te faci minge când îți spun eu.

Când s-a lăsat seara și îngrijitorii s-au retras în camerele lor, ursul și cei trei tovarăși ai lui au pornit în căutarea lui Paco prin curte.

- Hei, ciudatule! – strigă Iulia.

- Lasă-l, dragă, că nu are el timp de noi, e celebritate acum – a adăugat Pixel.

- Ia spune, cum e să fii atât de celebru? Să primești mâncarea cea mai bună și să fii mereu în centrul atenției, să dormi cât vrei și mereu să scapi de făcut curat?

Paco începu să-l caute pe Nor cu privirea. Știa că Ana era deja în camera ei. Speriat, nu știa ce să facă și încearcă să le țină piept celor patru care acum îl înconjurau.

- Urâtule, ha, ha, ha! Totuși, ce e ciudățenia aia de pe fața ta?
- spune Mirci.
- Urât este un cuvânt inventat de oamenii care nu pot spune nimic bun. Eu nu sunt urât, sunt diferit, iar chestia asta de pe fața mea e o trompă. Prin ea respir, cu ea apuc mâncarea, beau apă.

Nu apucase să termine ce avea de spus, că cei patru se prăpădeau de râs.

- Țăla e nasul tău? Ha, ha, ha!

Toți râdeau de el. Paco s-a simțit tare singur și fără de ajutor. A încercat din răspuțeri să nu plângă de față cu cei patru răutăcioși, dar nu a reușit. Pentru cei patru, spectacolul era din ce în ce mai amuzant. Supărat și rușinat, Paco nu știa ce să facă ca să plece de lângă ei. În acel moment, Mirci a strigat:

- Cactus, minge! Pixel, șut!

Ariciul s-a înfipt fix în urechea lui Paco și cel mai puternic sunet a ieșit din gura lui:

- Auu! Ustură, înțepă! Ce e astaaa?!

Pentru că încerca să scape de durere, Paco a început să se învâртеască până a amețit și a căzut peste căsuța rațelor. Speriat, a sărit în sus și astfel a rupt un stâlp de la terasă și așa a căzut o mare parte din țiglă. Toată lumea a fugit când a văzut ce dezastru face elefantul.

Până s-a dezmeticit, toți îngrijitorii erau lângă el și aveau privirile dezamăgite. Se uitau dând din cap la ce stricăciuni a făcut Paco. Evident că pedeapsa e ceea ce a urmat și Paco nu a mai avut voie să stea afară dacă îngrijitorii erau plecați.

- Nu e corect, Nor! Nu am făcut nimic! Uite, încă am urmele lui Cactus cu mine! Cred că îmi pot pune cercei în urechi ca și Ana!
- Nu eu am fost de vină pentru stricăciuni. Adică, eu am căzut, dar nu asta am vrut.
- Nor, cum o fac pe Ana să înțeleagă că nu e vina mea?
- Amice, am o idee. Mâine la prânz, Ana trebuie să refacă casa rațelor. Când ea se apucă de treabă, fix lângă locul preferat al celor patru supărăcioși, te vei plimba pe lângă ei și aștepți să spună ceva. Iulia nu își va putea ține gura închisă și va da tonul.

Totul a mers exact cum a presupus Nor și cei patru nu au întârziat în a spune lucruri urâte la adresa elefantului.

- Să înțeleg că ești pedepsit? – spuse Iulia și râse cât poate de tare. – Nu poți face nimic interesant după ce se dă stingerea? Ha, ha, ha!

Motanul îi dă târcoale și se uită amenințător la el.

- Cred că ar fi mai bine să nu mai ieși deloc afară din camera ta, ciudatule! – a adăugat ursul.

În toată nebunia aceasta apare și Cactus cu un caiet și un pix.

- Paco, ce boli ai avut în trecut? Ai făcut varicelă? Dar gripă? Oh, nu, Doamne, de ce eu?
- Spune, te rog, ce boli mă așteaptă? Oare mai trăiesc până mâine? Parcă mă doare în piept, mă furnică mâna... oh, nu! Nor, tensiometrul! Amețesc! Nu mai aud culorile! Tot ce am vă las vouă! – și se prăbușește lângă Paco.

Ursul încearcă să găsească o idee pentru a agrava pedeapsa lui Paco.

- Ana! Ana! Paco l-a călcat pe Cactus în picioare! Vino repede, moare!

Ana fuge cât poate de repede să vadă despre ce e vorba. Când ridică privirea, rămâne mască. Nor se certa cu Iulia, Mirci urla la Pixel că nu participă la munca în echipă pentru a scăpa de Paco, iar Paco îl are lângă el pe Cactus, leșinat.

- Hei, ce se petrece aici?
- Ana, l-a omorât! Cactus nu mai este printre noi!
- Chiar am murit? – întreabă Cactus. – Oh, nu! Și am lăsat oala pe foc!
- Oh, nu, Cactus! Paco, ce ai făcut?

Ana l-a luat repede pe Cactus și a fugit la veterinar.

- Paco, la tine în cameră! Nu mai ai voie afară. – a mai adăugat Ana.

Speriat de tot și agitat, Paco decide că cel mai bine e să plece să caute singur locul unde trebuia să fie „Acasă”.

- Hei, amice, parcă nu aveai voie să ieși din cameră!
- Lasă-mă, Mirci, în pace! Ca să fii tu fericit, eu am plecat!

Paco se îndreptă de spate și pornește. Unde anume, nici el nu știe, dar a început să meargă. După o perioadă, nu mai vede copaci și dealuri, ci ceva cutii ce fug de el, cu oameni în ele, zgomote pe care nu le cunoaște, și începe să fugă speriat.

Ana iese din cabinetul veterinarului cu Cactus în brațe.

- E doar un puseu de tensiune, Cactus, nimic mai mult.
- Unde e Paco? – întreabă Ana.
- A decis să plece – spuse Mirci.

Dintr-odată îi sună telefonul Anei și începe să fugă.

Reîntors la sanctuar, Paco, rănit și speriat, ajunge pe mâinile veterinarului, iar toți rămân la ușa cabinetului în așteptarea unei vești.

- Ce i-a venit lui să plece de la noi? Am fost prea dură cu el?
- îl întreba Ana pe Nor.
- Este foarte rănit, l-a lovit un camion.

Pentru că dura din ce în ce mai mult și medicul nu mai ieșea, Ana era tot mai agitată și plângea. Mirci se simțea tot mai vinovat și și-a luat inima în dinți, povestind tot ce a făcut în ultimele zile.

Ana nu a spus nimic, ci a așteptat să iasă veterinarul cu o veste. După încă o perioadă, apare veterinarul care le comunică vestea cea bună: Paco se va face bine.

- Mirci, te rog să îți ceri scuze față de Paco și te aștept la mine după ce termini - a spus Ana.

Îngrijorat, ursul trage aer în piept și merge să vorbească cu îngrijitoarea care și pe el l-a salvat când viața avea un plan trist pentru el.

- Îmi pare rău, Ana!
- De ce ai procedat așa? - întreabă aceasta.
- Am crezut că pe noi ne-ai uitat...
- Mirci, vă iubesc pe toți la fel. Am petrecut mai mult timp cu Paco pentru că e nou, e diferit față de voi și am vrut să nu fie probleme cu acomodarea lui.
- Ești unul dintre cei mai de bază membri ai familiei noastre, și acest lucru va rămâne la fel, oricine ar veni la noi în sanctuar.

Pe seară, toți au mers în vizită la Paco cu bunătăți și cu dorința de a se cunoaște mai bine.

- Paco, știm că familia ta e departe, dar de acum înainte, noi suntem familia ta. Bine ai venit „Acasă”, amice! – a deschis șirul poveștilor ursul Mirci.

Cactus, cu o mască pe față și mănuși, la o distanță considerabilă de Paco, încearcă să participe și el la discuție, dar nu îl poate auzi nimeni de râsete.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Limba și literatura română.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Citirea textului și analiza acestuia (părți de vorbire, valori prezentate, trăsături ale personajelor, figuri de stil etc).

★ *Varianta 2:*

Joc de rol. Punerea în scenă cu ajutorul personajelor a secvențelor din text.

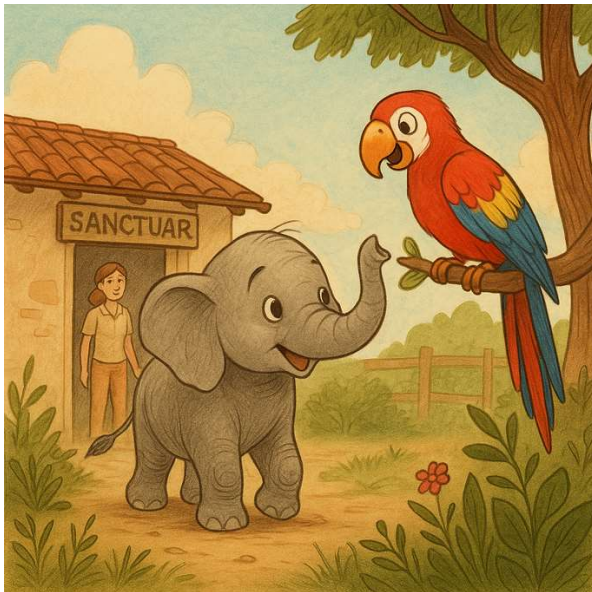
★ *Varianta 3:*

Conceperea de către elevi a unui final diferit.

- **Tipuri de personaje:**
 - Umane: Ana și Veterinarul.
 - Nonumane personificate: elefantul, papagalul, ursul, motanul, ariciul și cioara.
- Personaj pozitive: toate personajele din poveste sunt pozitive chiar dacă unele au câteva trăsături negative care până la finalul poveștii se schimbă în trăsături pozitive.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Să fii diferit nu e un lucru rău. Mereu să fim deschiși să cunoaștem prieteni diferiți de noi.

Este important să nu facem rău celor din jur și să nu vorbim lucruri care ar putea să facă pe cineva să sufere.

- **Imagini care însoțesc textul:**

SAU NEHOTĂRĂTUL ȘI S-AU ENERGICII

Ana Maria CSETE (Ardeias)

- **Tipul poveștii:** de aventură, fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a II-a, a III-a.
- **Valori promovate:** răbdarea, cooperarea, echilibrul, entuziasmul, energia pozitivă.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să desprindă informații dintr-un text citit.
 - O₂ – Să distingă contextele de comunicare scrisă în care se folosesc cuvintele „sau” și „s-au”, pe baza explicațiilor date în poveste.
 - O₃ – Să potrivească corect ortogramele sau/s-au în enunțuri.
 - O₄ – Să completeze corect spațiile lacunare din fișa de lucru.
- **Tema centrală a poveștii:** Scrierea corectă a cuvintelor „sau” și „s-au” în diferite contexte de comunicare.

- **Subiectul poveștii:**

În Pădurea Ortogramelor, Sau Nehotărâtul, veșnic indecis, și S-au Energicii, plini de energie, participă la Olimpiada Ortogramelor. Ajutați de prieteni și public, aceștia își găsesc locul în propoziții, învățând lecții despre colaborare și importanța rolului fiecăruia. Jocul devine o aventură amuzantă și educativă.

- **Textul poveștii:**

- **Captarea atenției**

În Pădurea Ortogramelor, un loc magic unde cuvintele prind viață și își arată adevărata putere, trăia Martinel, un ursuleț isteț

și mare povestitor. L-am invitat să vă spună și vouă, copii, aventuri din acea pădure.

- Bine v-am găsit! – spuse Martinel, privind în jur.
- Astăzi vă voi spune povestea a doi prieteni foarte deosebiți. Dar mai întâi, vă voi zice o ghicitoare:

„Unul te ajută să alegi între două lucruri,
Celălalt leagă acțiuni cu umbrele trecutului.
Sunt prieteni vechi, dar diferiți,
Ghici cine sunt? Îi vei întâlni negreșit!”

- o **Anunțarea temei și a obiectivelor**

- Hmm... Se spune că unul poartă o căciulă cu numele lui, iar celălalt sunt doi legați cu cratimă. Dacă ai răbdare să-i descoperi, vei înțelege cum și când să-i folosești. Așa că haide să aflăm împreună povestea lui Sau Nehotărâțul și S-au Energicii!

- o **Povestea (dirijarea învățării)**

Într-un colț magic al pădurii Ortogramelor, unde cuvintele trăiau în armonie, iar razele soarelui se strecurau printre frunze să mângâie blând pământul, locuiau cele mai importante personaje din lumea gramaticii. Pajiștile erau acoperite de flori cu petale în formă de litere, iar râurile șopteau povești despre propoziții bine construite. Aici, fiecare cuvânt avea un rol clar, iar locuitorii se străduiau să-l îndeplinească fără greș.

Într-o căsuță mică, cu acoperiș verde și o ușă galbenă pe care era scris cu litere îngroșate „SAU”, locuia Sau Nehotărâțul. Acesta purta mereu o căciulă cu cuvântul „sau” scris pe ea, iar în loc să ia decizii rapide, petrecea mult timp cântărind fiecare opțiune, ca o balanță vie.

Într-o dimineață de primăvară, Sau Nehotărâtul s-a trezit leneș ridicând colțul plăpumii ca și cum cântărea dacă să iasă din pat sau nu. Privind pe fereastră, mormăi:

- Să mă ridic... sau să mai stau puțin? Să încep ziua acum... sau peste câteva minute? Hmm, dar dacă e prea devreme? Sau poate că deja am dormit destul?

În cele din urmă, se ridică și se întinse cu un căscat lung, dar nu înainte de a-și pune o altă întrebare:

- Să merg direct în bucătărie... sau să îmi fac întâi patul? Sau poate nici una, nici alta?

Ajuns în bucătărie, dilemă după dilemă îl aștepta. Frigiderul era plin de bunătăți din care putea să aleagă fructe, salam sau brânză. Pe masă erau două farfurii: una cu pâine prăjită și alta cu clătite. Acum era pus în fața unei mari întrebări, să aleagă ceva din frigider sau să mănânce ceva de pe masă. Scărpinându-se pe sub căciulă inscripționată cu „sau” și începuse să vorbească singur:

- Să mănânc pâine prăjită... sau clătite? Sau să încerc ambele? Dar dacă nu mai am timp? Sau poate că nu ar trebui să mănânc deloc, să nu întârzii?

În cele din urmă, optă pentru pâine prăjită, dar la prima mușcătură se opri:

- Să pun gem... sau miere? Sau poate brânză? Sau să mănânc simplu?

După ce își termină micul dejun cu o combinație improvizată de gem și brânză, se îndreptă spre dulapul său plin de haine colorate. Se opri în fața lui, unde putea să aleagă dintre tricoul verde sau albastru. Ori, cine știe, poate îl tenta și cămașa roșie de pe umeraș. Analizând fiecare piesă de îmbrăcăminte cu o expresie gânditoare se întrebă:

- Să port tricoul galben... sau pe cel verde? Sau poate că ar fi mai bine să aleg ceva albastru? Să pun pantaloni scurți... sau lungi? Sau să port salopeta verde? Dar dacă e prea frig? Sau poate nu contează?

După ce Sau Nehotărâțul reuși să treacă prin toate posibilitățile legate de îmbrăcăminte și micul dejun, se îndreptă spre ușă, dar chiar înainte de a ieși, se opri din nou. Își sprijini mâna pe tocul ușii și rosti cu voce tare:

- Să iau umbrela... sau să nu o iau? Ori poate o pălărie ar fi mai potrivită dacă soarele strălucește?

Se îndreptă nesigur către ușă, făcu doi pași, dar privirea i se opri pe calendarul de pe perete:

- Să verific întâi dacă am vreo întâlnire... sau să plec pur și simplu? Ori poate ar trebui să sun pe cineva să mă însoțească?

După ce aruncă o privire rapidă în calendar și văzu că ziua era liberă, porni din nou, dar se opri iarăși în prag:

- Să merg pe poteca principală... sau să iau traseul mai scurt? Ori să încerc o rută complet nouă?

Astfel, cu fiecare pas pe care îl făcea, Sau Nehotărâțul se însoțea de întrebări, dileme și o mulțime de „sau” și „ori”, transformând fiecare moment al dimineții sale într-o poveste complicată, dar amuzantă.

Sau Nehotărâțul porni agale pe cărarea ce șerpuia prin Pădurea Ortogramelor. Căciula cu numele său se clătina ușor pe cap, iar mâinile întinse în lateral îi dădeau aerul unei balanțe care încă ezita între o direcție sau alta.

- Să merg pe poteca din dreapta sau pe cea din stânga? – se întreba el cu glas tare, oprindu-se la fiecare răscruce. – Ori să mă opresc și să mă odihnesc? Hmm... ce greu e să aleg!

În timp ce tot ofta și calcula în gând posibilitățile, de după un tufiș apăru prietenul său cel mai bun, Ori. Acesta era un cuvânt mereu vesel și rapid în gândire. Purta o bandă colorată pe care scria mare „ORI” și era gata să sară oricând în ajutor.

- Bună, Nehotărâtule! – spuse Ori, zâmbind larg. – Te-ai blocat din nou între-o decizie sau alta?
- Ah, Ori! – exclamă Nehotărâtul, bucuros să vadă o față cunoscută. – Da, mă gândeam dacă să continui spre lac sau spre pajiștea cu flori. Ori poate ar trebui să mă întorc acasă?

Ori râse și îi puse o mână pe umăr.

- Știi ceva? Tocmai am aflat de un joc interesant care va avea loc în comunitatea noastră. Se pare că fiecare ortogramă va avea șansa să își arate locul potrivit în propoziții. Tu ce zici? Te vei descurca?

Sau Nehotărâtul își puse mâna la bărbie, adoptând iar postura lui gânditoare.

- Hmm... să particip sau să nu particip? – murmură el. – Ori să las pe altcineva să mă înlocuiască?

Ori râse din nou și îi dădu un ghiont prietenos.

- Nehotărâtule, ascultă! Dacă vei simți că stai prea mult pe gânduri să iei o decizi, sunt aici să te ajut. Pot să te înlocuiesc când ezitarea ta devine prea mare. Eu sunt rapid și mereu gata să aleg între două variante. Ce spui? Facem echipă?
- Asta sună bine! – spuse Nehotărâtul, ușor ușurat. – Ori să încerc eu singur mai întâi?
- Tu decizi, prietene! – răspunse Ori. – Dar, dacă ai nevoie de mine, doar strigă.

Cei doi porniră împreună spre locul de întâlnire al ortogramelor, discutând cu entuziasm despre regulile jocului și despre cum se vor descurca. Ori își arunca uneori priviri amuzate spre Sau Nehotărâtul, care continua să se frământa cu întrebări.

- Ori să câștigăm, ori să învățăm ceva nou! – îl încurajă Ori cu un zâmbet larg.

Sau Nehotărâtul dădu din cap, hotărându-se, măcar pentru moment, să accepte ajutorul prietenului său.

Într-un luminiș din mijlocul pădurii, lângă un stejar bătrân ce părea să-și întindă crengile ca niște brațe gata să îmbrățișeze, se adunaseră toate ortogramele. Era locul ales pentru marea Olimpiadă a Ortogramelor, un joc care punea la încercare priceperea fiecăruia în a-și găsi locul potrivit în propoziții.

La marginea luminișului, Curiosul Semn de Întrebare, organizatorul cel mai energic și serios, își verifica lista participanților. Dar privirea sa, de obicei hotărâtă, părea acum umbrită de îngrijorare.

- Dar unde sunt S-au Energicii? – strigă el către Punctul Virguliță. – Astăzi e ziua în care Sau Nehotărâtul și S-au Energicii sunt programați să își dea probele în cadrul jocurilor Olimpice!
- Liniștește-te, vor veni! – îi răspunse Virguliță, dar nici el nu părea foarte convins.

Tocmai atunci, de pe poteca ce ducea spre luminiș, se auzi un foșnet puternic. Din tufișuri apăru Semnul Exclamației, călare pe bicicleta sa lustruită, urmat îndeaproape de... S-au Energicii.

Aceștia erau doi frați uniți printr-o cratimă mare și strălucitoare. Unul purta un tricou simplu cu litera S, iar celălalt un tricou cu inscripția mare AU. Deși fiecare avea o personalitate distinctă – unul era mai zâmbitor, celălalt mai serios – cratima

care îi lega simboliza cooperarea și echilibrul dintre ei. Ei aveau un defect.

- Dragi copii, oare veți descoperi defectul lor? Îmi veți spune mai târziu.

Spre deosebire de Semnul Exclamării, care arăta plin de energie, S-au Energicii abia mai respirau, gâfâind puternic după un drum plin de peripeții.

Curiosul Semn de Întrebare izbucni:

- În sfârșit! Ce s-a întâmplat? De ce ați întârziat?

Semnul Exclamării, mereu dornic să explice tot ce știe, coborî repede de pe bicicletă și începu să povestească:

- Oh, să vedeți! S-au Energicii au avut o dimineață plină! Mai întâi, s-au trezit devreme, apoi s-au întins puțin. După aceea, s-au hotărât să facă ordine în casă...

S-au Energicii, deși gâfâiau, repetară clar și cu mândrie:

- S-au trezit, s-au întins, s-au hotărât!

Semnul Exclamării continuă:

- Da, și nu doar atât! După ce s-au hotărât, s-au spălat repede, s-au pieptănat frumos, iar apoi s-au apucat de treabă prin curte.
- S-au spălat, s-au pieptănat, s-au apucat! repetară ei.
- Și mai mult decât atât! – adăugă Semnul Exclamării, devenind din ce în ce mai entuziasmat. – La un moment dat, s-au dus la pădure iute-iute, s-au cățărât rapid în pom după niște alune și s-au bucurat nespus când le-au cules.

S-au Energicii, cu ultimele puteri, întăriră povestea:

- S-au dus, s-au cățărât, s-au bucurat!
- Dar pe drum spre luminiiș, au apărut probleme! – adăugă Semnul Exclamării. – Mai întâi, s-au împotmolit într-o baltă uriașă, pentru că nu au văzut-o la timp. Apoi, s-au

rătăcit puțin în tufișuri, încercând să ocolească un mușuroi de furnici.

- S-au împotmolit, s-au rătăcit!
- Copii v-ați dat seama de defectul lor?
-
- Așa este! Repetau anumite cuvinte.

Curiosul Semn de Întrebare izbucni în râs și-i felicită:

- Ce dimineată plină de acțiuni! S-au Energicii, ați fost impresionați! Dar haideți, odihniți-vă un moment! Jocul începe în curând, iar voi aveți un rol important!

S-au Energicii se așezară pe o buturugă și își traseră răsuflarea, iar Semnul Exclămării rămase alături de ei, gata să povestească oricui mai voia să afle ce se întâmplase în acea dimineată plină de energie și acțiuni!

În scurt timp, o voce puternică răsună în luminiș:

- Toți participanții, vă rugăm să vă pregătiți! Jocul începe acum!

Ortogramele aplaudară entuziasmate, iar competiția începu într-o atmosferă plină de bucurie și învățare!

În luminișul plin de soare, Curiosul Semn de Întrebare se urcă pe un buștean mare, pregătit să coordoneze jocul, și spuse:

- Atențiune, ortograme! Jocul începe! Regulile sunt simple: fiecare propoziție va fi citită cu voce tare, iar voi trebuie să alergați repede la locul potrivit. Sau Nehotărâțul, ești pregătit? S-au Energicii, sunteți gata? Ah, și să nu uit: Ori îl poate înlocui pe Sau Nehotărâțul! Așadar, fiți vigilenți!

Semnul Exclămării, cel responsabil cu entuziasmul și dinamismul, se afla lângă Curiosul Semn de Întrebare, sprijinindu-l. În timp ce Semnul Exclămării mai avea câte un „Ura!” de aruncat pentru a încuraja participanții, Curiosul Semn de Întrebare se

ocupa să clarifice orice nelămurire, făcându-și treaba cu meticulozitate.

Sau Nehotărâtul își scutură căciula pe care scria „SAU” și ridică mâinile lateral, formând postura sa clasică de balanță. În același timp, Ori, prietenul său de nădejde, își aranjă banda colorată cu literele „O-R-I” și se pregăti să intervină dacă Sau rămânea nehotărât.

S-au Energicii, unindu-și eforturile, ridicară mâinile în semn că sunt gata. Cratima dintre ei părea mai strălucitoare ca niciodată, iar tricourile lor, unul cu litera „S” și celălalt cu inscripția „AU”, ieșeau în evidență.

○ **Obținerea performanței**

- Dragi ascultători ai poveștii, voi puteți ajuta ortogramele să ajungă la locul lor potrivit! Când auziți propoziția, strigați tare numele ortogramei care credeți că trebuie să fugă la locul potrivit. Îi vom ajuta astfel să fie mai rapizi!

Curiosul Semn de Întrebare deschise un sul de hârtie pe care erau scrise propozițiile jocului și începu:

- „La picnic vom mânca alune sau biscuiți?”
Sau Nehotărâtul ezită, întorcând capul spre Ori.
- Voi copii ce ziceți?
-

Auzind numele său, Sau Nehotărâtul alergă spre propoziție, făcându-și loc cu grație.

- „După ploaie, oamenii s-au adunat sub un copac mare.”
- Copii, strigați!
-

S-au Energicii tresărira. Curiosul Semn de Întrebare le făcu semn că este rândul lor.

Energicii se ridicară sprinteni și se îndreptară spre propoziție, repetând în cor:

- S-au adunat, s-au adunat!
- „Cine dorește o carte sau un caiet?”

Ori ridică o sprânceană, iar Sau se opri din balansul său obișnuit.

- Copii, strigați!
-

Sau zâmbi și se grăbi din nou la locul său, fără să fie nevoie de intervenția lui Ori.

- „Prietenii s-au pregătit pentru joc.”
- Voi copii ce ziceți?
-

S-au Energicii erau deja gata de start. Cratima dintre ei părea mai luminoasă ca niciodată. Cei doi alergară repede spre propoziție, repetând în cor, spre bucuria tuturor:

- S-au pregătit, s-au pregătit!
- „Pe potecă putem merge pe jos sau cu bicicleta.”
- Copii, strigați!
-

Ori, pregătit să-l înlocuiască pe Sau, își verifică banda colorată, dar Sau Nehotărâțul plecă după o mică ezitare.

- „După ce au cules alunele, prietenii s-au bucurat mult.”
- Voi copii ce ziceți?
-

S-au Energicii tresăriră. Cu o energie reînnoită, porniră la fugă. Și, bineînțeles, cei doi confirmară deodată:

- S-au bucurat, s-au bucurat!

Jocul continuă așa, fiecare ortogramă alergând spre locul său potrivit, uneori cu ajutorul lui Ori, alteori doar cu sprijinul strigătelor entuziaste al publicului.

La sfârșitul jocului, Curiosul Semn de Întrebare îi felicită pe toți participanții:

- A fost o zi extraordinară! Sau Nehotărâtul, Ori și S-au Energicii, ați făcut o treabă minunată! Și mulțumiri speciale, copiilor, care ne-au ajutat cu strigătele lor! Fără voi, acest joc n-ar fi fost la fel de reușit!

Pădurea ortogramelor se umplu de aplauze și râsete. Ortogramele obosește, se îndreptară spre casele lor, pline de fericire că și-au făcut treaba bine și au învățat ceva nou împreună.

În acea zi, Sau Nehotărâtul învătă o lecție importantă: chiar și atunci când este greu să iei decizii, prietenii pot face totul mai ușor. Iar S-au Energicul realizează că uneori, răbdarea și explicațiile detaliate îi pot ajuta pe ceilalți să devină mai buni.

- Iar eu Martinel, vă las o scrisoare din partea prietenilor mei!
- Ne vedem data viitoare, la următorul joc al ortogramelor!

○ **Evaluarea cunoștințelor**

Scrisoarea

Fișă de lucru: Jocul lui Sau și S-au

Vă salutăm din Pădurea Ortogramelor!

Vă mulțumim că ne-ați ajutat la Olimpiada Ortogramelor și că ați fost alături de noi. Acum, vrem să vă propunem o nouă provocare. Completați spațiile libere din propozițiile de mai jos cu sau/s-au.

Sunteți gata pentru această aventură ortografică?

1. Prietenii ____ întâlnit la marginea Pădurii Ortogramelor.
2. Veți citi o poveste interesantă ____ vă veți juca împreună?
3. Veverițele ____ adunat pentru a strânge ghinde numai bune pentru iarnă.
4. Alegeți: să vă plimbați prin pădure ____ să vă odihniți la umbră?
5. Frunzele ____ desprins din copaci și au început să danseze în vânt.
6. Vrei să descoperi o comoară ascunsă ____ să admiri natura?
7. Căprioarele ____ apropiat de izvor pentru a bea apă.
8. Ai de gând să faci un desen ____ să scrii o poveste despre pădure?
9. Exploratorii ____ pierdut pentru câteva clipe, dar au găsit drumul corect.
10. Preferi să alergi prin poieniță ____ să culegi flori?

Mult succes! Suntem siguri că veți fi campioni la acest joc al ortogramelor. Așteptăm cu nerăbdare să vedem răspunsurile voastre!

*Cu multă energie și entuziasm,
Sau Nehotărâțul și S-au Energicii*

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în Limba Română/ Limba și literatura română, Dezvoltare personală/ Educație civică.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Comunicare în Limba Română, Educație pentru teatru.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:* în cadrul orei de Comunicare în Limba Română, la lecția de ortografie: Scrierea corectă a cuvintelor sau/s-au.
 - ★ *Varianta 2:* în cadrul activităților desfășurate „Dezvoltare personală” la unitatea de învățare „Relațiile cu cei din jur”.
 - ★ *Varianta 3:* în cadrul activităților desfășurate „Educație civică” la unitățile de învățare „Trăsături morale ale persoanei” și „Raporturile noastre cu ceilalți oameni”.
- **Tipuri de personaje:** personaje nonumane personificate - Sau Nehotărâtul, S-au Energicul, Semnul Exclamării, Curiosul Semn de Întrebare, Punctul Virguliță, Martinel.
→ Personaj pozitive: toate personajele.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Povestea transmite importanța colaborării, a curajului de a lua decizii și a înțelegerii rolului fiecăruia într-o echipă. Fiecare personaj, cu trăsăturile și provocările sale unice, arată că nimeni nu este perfect, dar împreună putem depăși obstacolele. Prin jocul ortogramelor, copiii învață că ezitarea poate fi depășită cu ajutorul prietenilor, iar spiritul de echipă, alături de învățare, aduce bucurie și succes.
- Povești/ narațiuni cu mesaj similar: „Învățăm ortograme din povesti! Clasa 3” de Nicoleta Popescu, Natașa Galche.
- **Imagini care însoțesc povestea:**

MAGIA STELEI ALBASTRE

Andra-Alexia DĂDĂLĂU

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** I și a II-a.
- **Valori promovate:** prietenia, devotamentul, bunătatea, curajul, perseverența.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Promovarea atitudinii empaticе, de ajutor reciproc în relație cu cei care se află în situații dificile.
 - O₂ – Conștientizarea în rândul elevilor a faptului că prin comportamentul nostru ne dezvăluim personalitatea și intențiile proprii.
- **Tema centrală a poveștii:** prietenia și ajutorul reciproc.

- **Subiectul poveștii:**

Magia Stelei Albastre este o poveste despre prietenie și ajutor reciproc. Ilinca, o fetiță curajoasă dintr-un sat mic, găsește o piatră magică care o transportă într-o pădure fermecată. Aici, întâlnește un spiriduș pe nume Lupo, care îi spune că Pădurea Stelelor Albastre a fost rănită de un vrăjitor care a furat Steaua Albă, sursa magiei. Ilinca este aleasă să ajute la recuperarea Stelei și, împreună cu Lupo, pornește într-o aventură înfruntând pericole și întâlnind creaturi magice care îi oferă ajutorul. În final, prin unitatea și prietenia lor, ei reușesc să înfrunte vrăjitorul și să aducă Steaua Albă înapoi, restaurând echilibrul în pădure. Povestea subliniază importanța ajutorului reciproc și a prieteniei, arătând că, prin colaborare, orice dificultate poate fi depășită.

• **Textul poveștii:**

Într-un sat micuț, ascuns între munți, trăia o fetiță pe nume Ilinca. Era o fată curajoasă și mereu zâmbitoare, cu părul lung și negru ca noaptea, iar ochii ei erau ca două stele strălucitoare. Deși satul era mic și oamenii se cunoșteau bine între ei, Ilinca nu avea prea mulți prieteni, pentru că părea că nimeni nu o înțelegea pe deplin. Ea iubea să exploreze pădurile din jurul satului, să asculte șoaptele vântului și să privească cerul plin de stele.

Într-o seară de vară, în timp ce Ilinca se plimba prin pădurea de lângă sat, a observat ceva neobișnuit. O stea strălucitoare cădea din cer, lăsând o dâră de lumină albastră în urma ei. Curioasă, Ilinca a alergat spre locul în care steaua aterizase și a găsit o piatră lucitoare, acoperită cu o pulbere fină de culoare albastră.

Când a atins piatra, un fulger de lumină a învăluit-o pe Ilinca și, într-o clipă, s-a trezit într-un loc necunoscut. Era o pădure magică, plină de arbori care vorbeau și flori care cântau. În fața ei stătea un mic animal, cu blană albă și ochi mari și curioși. Acesta o privea cu o expresie prietenoasă.

- Bine ai venit în Pădurea Stelelor Albastre, Ilinca! – a spus animalul cu o voce blândă.
- – Eu sunt Lupo, un spiriduș al pădurii. Se pare că tu ai fost aleasă să ajuți Pădurea Stelelor Albastre să-și regăsească echilibrul.
- Eu? Dar... cum pot să ajut? – a întrebat Ilinca, puțin confuză.
- Este simplu – a răspuns Lupo. – Pădurea a fost rănită de un vrăjitor rău care a furat Steaua Albă, sursa magiei noastre. Fără ea, totul începe să se usuce și să dispară. Steaua trebuie adusă înapoi, iar tu ești singura care poate face asta.

- Dar de ce eu? – a întrebat Ilinca, mirată.
- Pentru că doar o inimă curată și prietenoasă, ca a ta, poate restabili echilibrul. Noi nu putem face acest lucru singuri, dar tu și noi, împreună, putem înfrunta orice pericol.

Ilinca a simțit o căldură în inimă și a știut că trebuia să încerce, chiar dacă nu înțelegea pe deplin cum va reuși.

Lupo a condus-o pe Ilinca prin pădurea magică, unde au întâlnit tot felul de creaturi fantastice: un iepure uriaș care putea să zboare, o bufniță înțeleaptă care le spunea ghicitori și un pui de dragon care scuipa fum roz. Toți aceștia le-au oferit ajutorul și sfaturi pentru a găsi Steaua Albă. Ilinca și Lupo au învățat un lucru important: nu conta cât de mici sau mari erau, fiecare avea ceva de oferit.

Într-o zi, au ajuns la o peșteră adâncă, acoperită de liane și pătrunsă de o liniște adâncă.

- Aici locuiește vrăjitorul care a furat Steaua Albă – spuse Lupo cu un fior în voce. – Este periculos, dar trebuie să intrăm.

Ilinca a simțit o fioritură de frică, dar își amintea de toți prietenii pe care îi întâlnise și de ajutorul pe care îl primise de la fiecare. A înțeles atunci că nu era singură. Cu mult curaj, a pășit înainte, iar Lupo o urma îndeaproape.

În adâncurile peșterii, l-au întâlnit pe vrăjitor. Era un bărbat înalt, cu o mantie neagră și o privire rece ca gheața.

- Ce căutați aici? – a întrebat el cu o voce amenințătoare.
- Am venit să-ți cerem Steaua Albă – a spus Ilinca ferm.
- Pădurea noastră suferă din cauza faptului că ai furat-o. Te rugăm să o înapoezi.

Vrăjitorul a râs, un râs înfricoșător care răsună în întreaga peșteră.

- Credeți că o fetiță și un spiriduș pot să mă oprească pe mine? Steaua Albă este acum a mea, iar nimeni nu poate să mă împiedice.
- Poate nu noi, dar prietenii noștri pot — a spus Ilinca cu hotărâre.
- Toți cei pe care i-am întâlnit în drumul nostru au vrut să ne ajute. Împreună suntem mai puternici.

Vrăjitorul s-a încrunțat, dar, înainte să poată reacționa, o lumină orbitoare a cuprins întreaga peșteră. Era Steaua Albă! Toate creaturile pe care le întâlniseră Ilinca și Lupo au venit în ajutorul lor: iepurele zburător a adus vântul, bufnița a spus cuvinte magice, iar puilul de dragon a suflat fum strălucitor. Chiar și arborii din pădure, prin rădăcinile lor, trimiteau vibrații de putere.

Vrăjitorul, copleșit de forța prieteniei și a unității, a cedat și a eliberat Steaua Albă, care a revenit în mâinile Ilincăi.

- Ai reușit! – a spus Lupo, zâmbind larg. – Pădurea este salvată, iar Steaua Albă este din nou la locul ei.

Steaua a strălucit mai puternic decât oricând, iar pădurea întregă a înflorit din nou. Ilinca și Lupo au devenit eroii Pădurii Stelelor Albastre, dar, mai presus de toate, au învățat că adevărata putere nu vine din magie sau din forță, ci din prietenie și ajutor reciproc.

Din acea zi, Ilinca nu s-a mai simțit singură niciodată. Pădurea și creaturile sale erau mereu aproape, gata să o sprijine atunci când avea nevoie. Iar satul, unde ea se întorcea de fiecare dată cu povești noi, învăța și el cât de importantă este prietenia și cum, atunci când te ajuți unii cu alții, poți înfrunta orice provocare.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicarea în limba română, Dezvoltare personală.

- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:**
Dezvoltare personală, Comunicare în limba română.

- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

- ★ *Varianta 1:*

În cadrul activităților desfășurate la disciplina dezvoltare personală, la unitățile de învățare „Să fim buni!” și „Care e superputerea mea?”

- ★ *Varianta 2:*

În cadrul activităților desfășurate la disciplina dezvoltare personală, elevii pot juca rolurile personajelor din poveste, rezolvând situațiile conflictuale.

- ★ **Tipuri de personaje:**

- umane: Ilinca.
- personificate: Vrăjitorul, Lupo.

→ Personaj pozitive: Amalia, Filip și prietenul acestuia, tatăl Irinei.

→ Personaj negativ: Irina.

- **Mesajul/ morala poveștii:** Morala poveștii „Magia Stelei Albastre” este că puterea prieteniei, colaborării și ajutorului reciproc poate înfrunta orice dificultate și poate aduce schimbări pozitive chiar și în cele mai grele situații. Povestea subliniază faptul că fiecare persoană, indiferent de mărimea sau abilitățile sale, are ceva valoros de oferit și că, atunci când lucrăm împreună, putem depăși orice obstacol. De asemenea, învățăm că o inimă curată, dispusă să ajute și să înțeleagă, este cheia pentru a restabili echilibrul și armonia în lume.
- Sarcini pentru elevi:
 1. Răspundeți la următoarele întrebări:
 - Cine sunt personajele principale din poveste?

- Ce problemă trebuie să rezolve Ilinca și Lupo în pădurea magică?
 - Ce lecție învață Ilinca pe parcursul poveștii?
 - Cum ajută fiecare personaj din pădure în misiunea lor? Ce contribuie fiecare la succesul lor?
 - Ce rol joacă Steaua Albă în poveste? De ce este atât de importantă?
2. Desenează Pădurea Stelelor Albastre așa cum ți-o imaginezi tu, incluzând elementele magice și creaturile fantastice care o locuiesc.
 3. Scrie o continuare a poveștii în care Ilinca și Lupo întâlnesc un nou prieten magic, care îi ajută să rezolve o altă problemă din pădure. Ce trăsături are acest personaj și cum contribuie la succesul lor?
- **Imagini care însoțesc povestea:**

- **Povești/ narațiuni cu mesaj similar:** „Alice în țara minunilor“, de Lewis Carroll.

O ZI CU TOTUL DEOSEBITĂ

Bianca Andreea MUNTEAN

- **Tipul poveștii:** de aventură.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** pregătitoare.
- **Valori promovate:** curajul, prietenia, solidaritatea, iubirea față de animale, încrederea în sine.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să numească însușirile lui Azorel, așa cum reies din textul audiat.
 - O₂ – Să distingă personajele umane de cele nonumane, pe bază audierii povești.
 - O₃ – Să descrie înfățișarea căprioarei, prin raportare la descrierea din poveste.
- **Tema centrală a poveștii:** curajul și prietenia adevărată dintre om și animale.

- **Subiectul poveștii:**

O fetiță pe nume Elara se rătăcește în pădure în timp ce culege flori și fructe pentru mama sa. Înfricoșată, găsește adăpost într-o cabană veche, iar dimineața este trezită de cățelul ei credincios, Azorel, care o găsește și o ajută să găsească drumul spre casă. Pe drum, cei doi se întâlnesc cu o căprioară mică și speriată, pe care o salvează dintr-o situație periculoasă. Când ajung acasă, mama Elarei decide să o adopte, iar cei patru – fetița, mama, căprioara Ayla și cățelul Azorel – trăiesc fericiți împreună.

• **Textul poveștii:**

Într-o țară îndepărtată, uitată de lume și ascunsă printre coline învăluite în ceață, trăia o fetiță pe nume Elara. Într-o dimineață senină, ea porni veselă spre pădure, luând cu ea doar un coșuleț cu sandvișuri. Își dorea să culeagă flori și fructe de pădure pentru mama sa. Copacii înalți își murmurau tainele, iar vântul adia ușor, jucându-se cu părul ei bălai.

Cu timpul, soarele coborî, umbrele pădurii se alungiră amenințător, iar liniștea deveni apăsătoare. Când Elara își dădu seama că se rătăcise, inima începu să-i bată cu putere. Striga după ajutor, dar doar ecoul îi răspundea. Pe măsură ce se adâncea în pădure, observă o cabană veche, părăsită, acoperită de iederă și mușchi. Inima îi spunea să stea departe, dar frigul nopții o împinse să intre. Înăuntrul, găsi un pat vechi și se ghemui în el, plângând încet, dorindu-și ca măcar Azorel, cățelul ei credincios, să fie acolo.

Dimineața, un zgomot puternic o trezi. Ușa cabanei se clătina sub greutatea cuiva. Cu sufletul la gură, se apropie, încercând să o țină închisă. Dintr-o dată, ușa se deschise brusc, iar un ghemotoc alb îi sări în brațe. Era Azorel! Îi simțise lipsa și îi urmărise atent urma prin pădure. Elara îl îmbrățișă strâns, râzând printre lacrimi.

După ce mâncară împreună, fetița îi șopti:

– Azorel, trebuie să găsim drumul spre casă... Mama mă așteaptă!

Cățelul ridică urechile și începu să adulmece aerul, dând vesel din coadă. O trase ușor de mânecă, îndrumând-o prin pădure. Ore întregi au mers, până când au ajuns într-o poiană cu flori albastre, scăldată în raze de soare. Dar liniștea fu întreruptă brusc de un foșnet. Un zgomot ciudat se apropia.

Elara se opri încremenită, iar Azorel mârâi ușor. Din umbră, o siluetă se apropia tot mai mult. Cei doi prieteni au rupt-o la fugă,

dar din neatenție au căzut într-o groapă acoperită cu frunze. Ținându-și respirația, au privit spre creatura ce se apropia. Dar... nu era un monstru. Era o căprioară mică, cu ochi mari și blânzi, care îi privea curioasă.

– Ce frumoasă ești! șopti Elara, întinzând mâna.

Căprioara o miroși atent, apoi îi atinse palma cu boticul cald. Din acea clipă, cei trei au devenit prieteni și au continuat drumul împreună.

Când, în sfârșit, au ieșit din pădure, era deja noapte. Elara își zări casa și o luă la fugă spre prag, unde mama sa o aștepta, cu lacrimi în ochi.

– Elara! O, copila mea! strigă femeia, îmbrățișând-o strâns. Văzând căprioara, mama zâmbi cu blândețe.

– Ayla, o voi numi Ayla, spuse Elara.

Și astfel, cei patru – fetița, mama, căprioara și Azorel – au adormit împreună, sub același acoperiș, învăluiți de căldura unei familii unite pentru totdeauna.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicarea în limba română, Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Dezvoltare personală, Comunicare în limba română.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:* Imaginează-ți că ești Elara. Scrie o pagină de jurnal în care povestești ce ai simțit în noaptea petrecută în cabană și când l-ai regăsit pe Azorel.
 - ★ *Varianta 2:* Desenează harta pădurii în care s-a rătăcit Elara. Include cabana, poiana cu flori albastre, groapa, locul unde s-au întâlnit cu căprioara etc.

★ *Varianta 3:* Scrie o scrisoare din partea Elarei către mama ei, în care îi povestește aventura și îi mulțumește pentru grija pe care i-o poartă.

★ **Tipuri de personaje:**

→ Nonumane: Azorel, Ayla.

→ Personaje pozitive: Elara, mama acesteia.

- **Mesajul/ morala poveștii:** Prietenia și loialitatea ne pot ajuta să depășim orice obstacol. Animalele sunt prieteni valoroși și trebuie protejate .
- Sarcini pentru elevi:
 1. Desenează personajul preferat din poveste.
 2. Continuă povestea cu ajutorul imaginilor.
- **Imagini care însoțesc povestea:**

DEZBATEREA SERII

Alexandra Ioana RUS (RADU)

- **Tipul poveștii:** moralizatoare, realistă.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a IV-a.
 - **Valori promovate:** bunătate, iubire, respect, înțelegere.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să realizeze importanța frecventării școlii și a realizării temelor.
 - O₂ – Să conștientizeze importanța legăturii dintre cei trei factori: familie, școală și Dumnezeu.
- **Tema centrală a poveștii:** Valoarea echilibrului între educație, familie și credință în formarea unui om.

- **Subiectul poveștii:**

Urmând obiceiul din familia lor, părinții împreună cu cei doi copii discută despre importanța frecventării orelor de curs și a realizării temelor. Eric, copilul cel mic adresează o întrebare care-i uimește pe părinții acestuia, o întrebare logică și bine gândită.

- **Textul poveștii:**

Pe parcursul întregii vieți, surprize de tot felul ne sunt dezvăluite, astfel că nu de puține ori aflăm cu uimire cum un copil poate să ofere lecții de viață unui adult cu experiență.

În familia Radu se practică un obicei în care, odată la o perioadă de timp, părinții dezbat împreună cu cei doi copii diverse subiecte, cu scopul de a-i educa pe aceștia și de a-i ajuta să ia

deciziile corecte în viitor. De multe ori, discuțiile se reiau după o perioadă de timp, aprofundând subiectele.

În această seară, subiectul a fost „importanța prezenței la școală și a realizării temelor”. Mama le povestea copiilor despre impactul pe care îl are frecventarea orelor de curs asupra viitorului lor, școala fiind factorul care le modelează îndemânarea în practicarea unei meserii în viitor. Bineînțeles că cei doi copii, Adelin de 10 ani și Eric de 7 ani, adresau diferite întrebări.

- Dar dacă eu vreau să devin frizer, cu ce mă ajută școala?
- Pot să fiu pompier fără școală?

Mama le răspundea pe rând și le spunea faptul că școala este baza tuturor meseriilor, indiferent de natura lor. Continuând discuția, mama le explică copiilor:

- Pentru voi, școala trebuie să fie pe primul loc. Frecventarea orelor și realizarea temelor trebuie să fie cel mai important lucru.

Eric părea nedumerit, iar mama l-a întrebat de ce a rămas îngândurat. Răspunsul său i-a uimit pe ambii părinți. Având în trecut diferite discuții, el a făcut legătura și informațiile nu se potriveau în mintea lui, așa că a întrebat:

- Mama, dar cel mai important lucru nu ar trebui să fie familia și Dumnezeu?

Dragi copii, Eric a gândit foarte bine. Pentru noi toți, pe primul loc trebuie să fie atât familia, cât și Dumnezeu. Însă mama nu s-a exprimat corect, iar Eric a înțeles greșit. Ceea ce a vrut adultul să spună este că școala trebuie să fie prioritatea numărul 1 alături de cei doi factori menționați de către Eric, fiecare având un rol diferit, dar totuși la fel de important în viața omului. Împreună, cele trei elemente construiesc un om bun, încrezător, descurcăreț și de succes.

Adulții au diferite sarcini pe care trebuie să le realizeze zilnic pentru ca familia să fie împlinită din toate punctele de vedere, astfel și copiii au sarcina de a merge la școală, de a învăța, de a-și face temele pentru a contribui la fericirea lor și, implicit, la fericirea familiei lor.

Un copil care merge la școală este un copil educat, care învață cum să își respecte atât familia, cât și pe Dumnezeu.

- **Discipline de studiu integrate:** Limba și literatura română, Educație civică, Religie.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Limba și literatura română, Religie.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:*
Lectura expresivă și jocul de rol: Elevii vor citi textul pe roluri, asumându-și personajele (Mama, Tata, Adelin, Eric, eventual un narator).
 - ★ *Varianta 2:*
Analiza și extragerea ideilor principale: După lectura textului, elevii vor lucra în perechi sau grupuri pentru a identifica ideile-cheie, în funcție de paragrafe sau momente-cheie.
 - ★ *Varianta 3:*
Dezbateri și exprimarea opiniilor personale:
 - Ce înseamnă pentru ei „prioritate”?
 - De ce este importantă școala?
 - Cum se îmbină credința, familia și educația în viața lor?
 - Pot copiii fi „profesori” pentru adulți, așa cum a fost Eric?

- ★ **Tipuri de personaje:** personaje-copii, personaje-adulți.
 - Personaj pozitive: toate personajele sunt pozitive.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Un copil, prin sinceritatea și curățenia gândurilor sale, poate aduce lumină în inima unui adult și poate oferi lecții valoroase despre prioritățile vieții.

ANA ȘI CREIONUL FERMECAT

Ruțali Natașa MIHU

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** a II-a.
- **Valori promovate:** autenticitatea, creativitatea, curajul de a-ți urma visurile, modestia, recunoștința.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Dezvoltarea imaginației și creativității prin explorarea unui text literar cu elemente fantastice.
 - O₂ – Promovarea încrederii în sine și a exprimării autentice a sentimentelor și dorințelor personale.
 - O₃ – Cultivarea sensibilității față de artă și importanța de a crea din suflet, nu doar pentru a impresiona.
- **Tema centrală a poveștii:** autenticitatea și puterea creativității sincere.

- **Subiectul poveștii:**

Ana descoperă un creion magic care desenează singur, reflectând dorințele inimii ei. După ce inițial încearcă să-i impresioneze pe ceilalți, realizează că magia creionului funcționează cu adevărat doar atunci când este sinceră cu ea însăși. Astfel, învață să creeze din suflet redescoperindu-și pasiunea.

- **Textul poveștii:**

Într-un orașel mic și liniștit, într-o casă plină de culori, locuia Ana, o fetiță cu părul galben ca razele mângâietoare ale soarelui,

cu ochii strălucitori și părul prins în două codițe împletite. Ana era pasionată de desen. Petrecea ore întregi la biroul ei, schițând tot ce îi trecea prin minte. Însă, oricât s-ar fi străduit, desenele ei nu erau niciodată pe placul său.

Într-o zi, pe când se plimba prin târgul din piața mare, zări un bătrânel cu o tarabă plină de obiecte ciudate: călimări cu cerneală aurie, pene de scris care se mișcau singure și creioane colorate strălucitoare. Ana se opri, atrasă ca de un magnet de un creion subțire, albastru, cu stele mici aurii desenate pe el.

- Domnișoară, ți-a atras atenția acest creion? spuse bătrânelul cu un zâmbet misterios.
- Da, pare special cu aceste culori strălucitoare, răspuse Ana curioasă.
- Este mai mult decât special. Acest creion nu desenează doar ce vrei tu, ci ceea ce îți dorește inima cu adevărat.

Ana îl privi cu scepticism, însă ceva din vocea bătrânului o determină să întindă mâna după creion. Îl cumpără, iar înainte să plece, bătrânelul îi spuse câteva cuvinte menite să o facă să înțeleagă.

- Ai grijă, micuțo. Creionul te va înțelege, dar doar dacă ești sinceră cu tine însăși.

Ajunsă acasă, Ana scoase o foaie albă și începu să deseneze o floare. La un moment dat, spre uimirea ei, creionul păru să prindă viață și să continue singur. O floare splendidă, cu petale vibrante, ca de catifea, se contura pe hârtie.

- Uau! Cum e posibil? murmură Ana, cu ochii mari de uimire.

A doua zi, Ana desenă o pasăre. Creionul o transformă într-un colibri care părea să zboare de pe hârtie. Fetița era fascinată. Zi după zi, dădea viață altui vis: un oraș plutitor, o pasăre cu aripi de lumină, o ușă către nicăieri. Dar cu fiecare formă desenată,

creionul părea tot mai puțin din ceea ce fusese, ca și cum își lăsa misterul în urmă, bucată cu bucată.

- De ce nu mai ești tu? întrebă Ana într-o zi, privindu-l îngrijorată. Ce se întâmplă cu tine?

Și atunci, spre surprinderea ei, creionul i-a răspuns iar Ana a rămas fără cuvinte:

- Pentru că desenezi doar ce crezi că le-ar plăcea altora să vadă, nu ce îți dorești tu cu adevărat.

Ana rămase tăcută. Și-a dat seama că de multe ori desena doar ca să-și impresioneze prietenii sau părinții. Dar în adâncul inimii ei, își dorea să creeze lumi fantastice, pline de creaturi neobișnuite și povești magice.

În acea noapte, Ana luă creionul în mână și închise ochii. Se gândi la un tărâm fermecat, cu râuri de aur și copaci care cântă. Creionul începu să danseze pe hârtie. În scurt timp, desenele prindeau viață: un dragon prietenos ieșea dintr-o peșteră, iar o zână cu aripi colorate îi zâmbea.

- Acesta e adevăratul tău dar, Ana, șopti creionul.

De atunci, Ana desenă doar ceea ce îi dicta inima, iar creionul deveni mai strălucitor ca niciodată. Când ceilalți vedeau desenele, nu spuneau nimic, dar în privirile lor se citea uimirea. Ana zâmbea tăcut – creionul nu desena doar imagini, ci aducea la suprafață vise pe care nici măcar ea nu știa că le are.

Bătrânelul nu mai fu văzut vreodată în piață, dar Ana îi mulțumea în fiecare zi, șoptind creionului care îi schimbase viața.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în limba română, Dezvoltare personală.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Dezvoltare personală, Comunicare în limba română.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Dezvoltarea creativității și expresiei artistice: Elevii citesc povestea și apoi își imaginează un personaj sau un obiect magic care ar putea să-i ajute în pasiunea lor (ca și creionul magic pentru Ana).

★ *Varianta 2:*

Exercițiu de reflecție personală și discuție despre sinceritate și autenticitate: După lecturarea textului, elevii discută despre ce înseamnă să fii sincer cu tine însuși și cum pot aplica asta în viața lor (în artă, școală, prietenii).

★ *Varianta 3:*

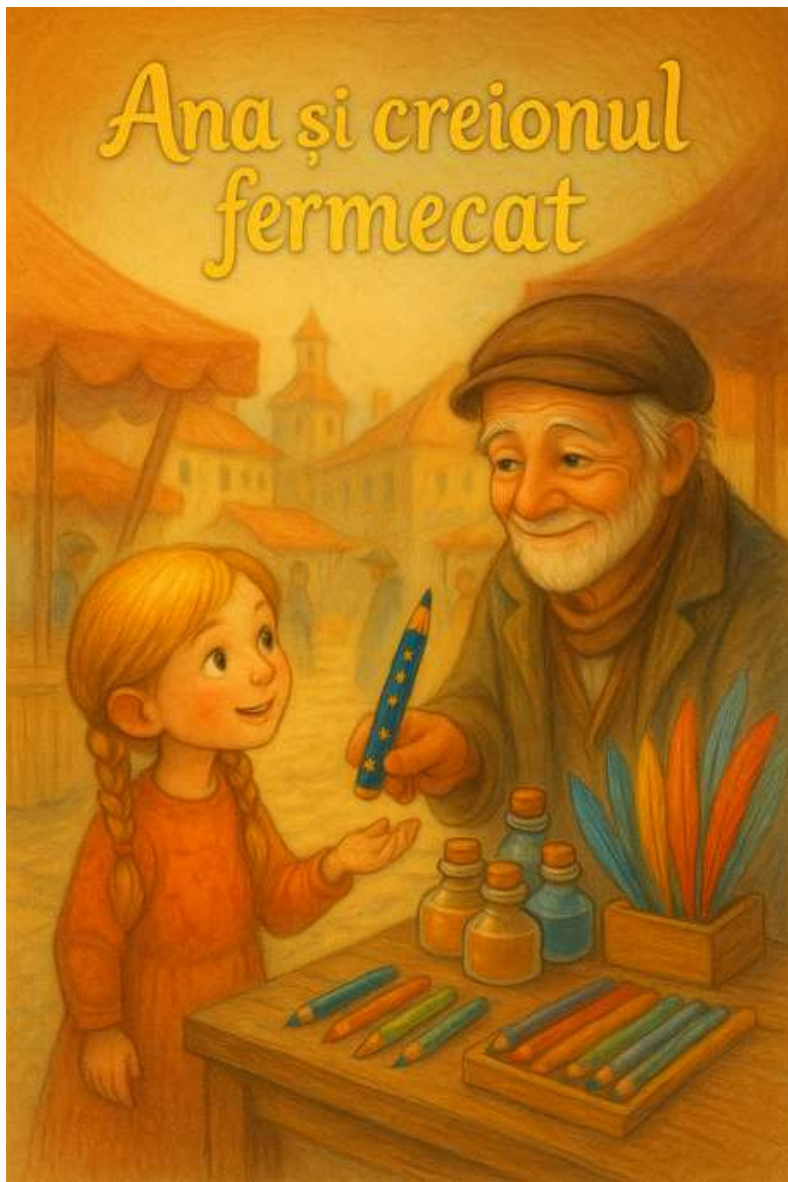
Învățarea prin joc de rol și improvizație: Elevii se împart în grupuri și recrează scena întâlnirii Anei cu bătrânelul, apoi inventează dialoguri în care personajele discută despre puterea artei și sinceritatea în creație.

★ **Tipuri de personaje:**

- umane: Ana, Bătrânelul.
- personificate: creionul fermecat.

→ Personaj pozitive: toate personajele sunt pozitive.

- **Mesajul/ morala poveștii:** Adevărata creativitate și frumusețea unei opere de artă vin din sinceritatea și autenticitatea cu care îți urmezi inima și visurile, nu din dorința de a impresiona pe alții.
- **Imagini care însoțesc povestea:**

CUM SĂ CRED?

Natalia-Adriana MARIȘ

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** clasa pregătitoare, clasa I.
- **Valori promovate:** credința, încrederea.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să își formeze atitudini bazate pe încredere și credință.
 - O₂ – Să identifice strategii prin care să depășească dificultățile întâlnite.
- **Tema centrală a poveștii:** încrederea și credința.
- **Subiectul poveștii:** Magia Crăciunul recâștigată.

- **Textul poveștii:**

Într-un sătuc micuț, ascuns între munți, unde zăpada era mereu albă și pufoasă, trăia un băiețel pe nume Noah. Era un copil vesel, cu ochii ca două stele, dar cu o inimă tristă. Anul acela, Crăciunul era diferit pentru el, pentru că își pierduse spiritul Crăciunului, refuzând să se mai bucure sau să creadă în Moș Crăciun sau în alte tradiții, iar sărbătorile păreau să nu mai aibă niciun sens.

În ajunul Crăciunului, Noah se plimba prin sat, cu capul plecat și fără un zâmbet pe față. Pe străzile acoperite de zăpadă, toate casele erau împodobite cu lumini și brăduți de Crăciun, iar mirosul de cozonaci și scorțișoară venea de peste tot. Dar Noah nu simțea

nimic din magia sărbătorilor. Copiii se jucau prin zăpadă și îl strigau și pe el să vină, dar pe el nu îl interesa.

La un moment dat, în acea seară, în fața unei case din colțul satului, a zărit o stea mică, strălucitoare, care părea să se miște cu o viteză foarte mare. Curios, Noah s-a apropiat și a văzut că nu era o stea, era chiar Moș Crăciun.

- Dar nu are cum, Moș Crăciun nu este real, este doar o poveste.
- HO HO HO! Vino, copilul meu! Am să îți spun o poveste în timp ce împărțim cadouri.
- Dar... tu chiar ești?
- Haide sus și îți voi spune tot ce vrei să știi.

Noah a urcat în sanie, iar sania s-a ridicat, trasă de reni, și a început să zboare.

- De ce ești trist în Ajunul Crăciunului? De ce refuzi să ai încredere în spiritul sărbătorilor?

Noah a povestit despre cum el nu mai crede și nu mai este fericit pentru că nu vede cum este posibil ca un singur om să colinde toată lumea într-o singură noapte, zburând, tras de reni.

- Dar unde ești acum? Nu cumva zburând cu mine? Crăciunul nu înseamnă doar imaginație, înseamnă și credință. Trebuie să înveți să accepți lucrurile, chiar dacă nu le vezi întotdeauna.

Noah a privit în sus, spre Moșul, iar atunci a înțeles că s-a înșelat foarte tare. Simțea că a pierdut un Crăciun cu aceste gânduri, cum a trecut pe lângă el fără să se bucure de nimic. Nu s-a jucat în zăpadă, nu și-a ajutat părinții la împodobitul bradului.

- Și crezi că mai am timp să repar ceva anul acesta? Sau este deja prea târziu?

– Normal că se poate repara. Haide să te duc acasă, la familia și la prietenii tăi. Aceasta e magia Crăciunului: credința.

Ajuns acasă, a mers direct la părinții săi, cerându-și iertare că nu a crezut și nu s-a bucurat alături de ei. În acea noapte, în timp ce stelele străluceau pe cerul înghețat, el a înțeles că era foarte important să creadă. Părinții lui erau mereu cu el, îl ajutau și îl susțineau.

Așa a învățat Noah că, uneori, Crăciunul nu înseamnă doar să petreci timpul cu familia, ci și să îți deschizi inima și să simți, să crezi în magia Crăciunului, chiar și atunci când nu ai toate dovezile și nu poți vedea totul. Iar în acea noapte, sub cerul înstelat, Noah a simțit pentru prima dată magia adevărată a Crăciunului.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în limba română, Arte vizuale și abilități practice, Dezvoltare personală.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Dezvoltare personală, Comunicare în limba română.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Discuție despre importanța credinței și a deschiderii sufletului: Elevii citesc textul și îl analizează, poartă discuții și își împărtășesc idei pe baza lui.

★ *Varianta 2:*

Activitate de reflecție asupra valorilor familiei și iertării: După citirea poveștii, elevii pot povesti momente când au simțit importanța familiei sau când au cerut și au oferit iertare. Astfel, textul devine punct de plecare pentru înțelegerea valorilor precum iubirea familiei.

★ **Tipuri de personaje:**

- umane: Noah, Moș Crăciun, părinții lui Noah, copiii din sat.
- Personaj pozitive: toate personajele sunt pozitive.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Adevărata magie a Crăciunului stă în credință, deschiderea inimii și legăturile cu cei dragi.
- **Imagini care însoțesc povestea:**

STEAUA DORINȚELOR

Denisa Alexandra TRIPON (Rebrean)

- **Tipul poveștii:** fantastică.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** clasa II-a și a III-a.
- **Valori promovate:** bunătatea, generozitatea, empatia, responsabilitatea față de ceilalți și față de natură, puterea gesturilor mici de a schimba lumea.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Dezvoltarea sensibilității față de nevoile celorlalți.
 - O₂ – Învățarea importanței implicării personale în comunitate.
 - O₂ – Promovarea ideii că fiecare copil poate contribui la crearea unei lumi mai bune.
- **Tema centrală a poveștii:** puterea bunătății și a gesturilor mici de a aduce schimbări pozitive în lume.
- **Subiectul poveștii:** O fetiță curioasă și generoasă primește ajutor de la o stea magică pentru a descoperi cum să lumineze viețile celor din jur, învățând că adevărata magie vine din inimă.
- **Textul poveștii:**

Într-un sat mic și liniștit, la marginea unui deal, trăia o fetiță pe nume Sara. Aceasta avea nouă ani și era cunoscută în tot satul pentru curiozitatea și dorința ei de a descoperi lucruri noi. În fiecare seară, înainte să adoarmă, privea cerul plin de stele și își puneă câte o dorință.

Într-o noapte de iarnă, când zăpada acoperea totul cu un strat strălucitor, Sara a văzut o stea căzătoare. A închis ochii și a șoptit:

– Îmi doresc să întâlnesc o stea adevărată și să învăț cum aduce lumină și bucurie lumii.

Spre surprinderea ei, o lumină blândă a pătruns prin fereastră, iar o stea micuță, aurie și strălucitoare, plutea chiar în camera ei.

– Salut, Sara! Eu sunt Stella, steaua dorințelor. Am venit să-ți arăt cum să luminezi lumea, dar pentru asta trebuie să mă însoțești într-o călătorie specială.

Sara, fascinată, a acceptat imediat. Stella a plutit spre fereastră și, cu o atingere, i-a oferit Sarei abilitatea de a zbura și un praf magic, praful de stele. Cele două au pornit spre cer, printre nori și constelații. Pe drum, Stella i-a arătat diferite locuri din lume. Mai întâi, un oraș întunecat, unde oamenii uitaseră să mai vorbească unii cu alții și să zâmbescă. Sara a aruncat puțin praf de stele și a văzut cum chipurile acestora s-au luminat, au început să-și vorbească și să râdă.

Apoi, au ajuns într-un sat sărac, unde copiii nu aveau jucării. Sara a presărat praf de stele, iar micuții au început să-și creeze jucării din tot ce le ieșea în cale.

În cele din urmă, au găsit o pădure unde animalele erau triste, flămânde, din cauza iernii. Stella și Sara au luminat cerul de deasupra, iar zăpada s-a topit încet, lăsând să răsară iarbă proaspătă pentru toate animalele.

Când s-au întors acasă, Stella i-a spus:

– Sara, ai învățat să aduci lumină prin bunătatea ta. Adevărata magie nu vine doar din praful de stele, ci și din dorința de a face bine celor din jur. De acum, va trebui să faci acest lucru singură. Eu mă voi întoarce în lumea mea.

Sara privea în jurul ei, încă plină de uimire. Camera sa părea acum mai caldă și mai luminoasă, iar în sufletul ei simțea o bucurie pe care nu o mai trăise până atunci. Dar Stella nu terminase ce avea de spus.

– Îți voi lăsa o mică parte din praful de stele, a continuat ea, deschizând palma strălucitoare. Folosește-l cu înțelepciune. Fiecare firicel pe care îl vei împrăști va aduce speranță, dar nu uita, magia e mai puternică atunci când vine din inima ta.

Sara a primit micul recipient cu praf de stele, simțindu-se de parcă întreaga lume era acum responsabilitatea ei. A mulțumit Stellei, iar steaua, cu o ultimă sclipire, s-a ridicat spre cer, dispărând printre constelații.

Primul gest magic

A doua zi, Sara și-a pus haina groasă și a ieșit în sat. A observat că vecinul ei, bătrânul domn Toma, stătea pe prispă, înfosit într-o pătură veche. Sara știa că el era singur și uneori trist. A scos o mână de praf de stele și, cu un gând plin de bunătate, l-a aruncat în aer, spunându-și dorința:

„Aș vrea ca domnul Toma să se simtă iubit și fericit.”

În câteva momente, în jurul bătrânului au apărut vecini care l-au chemat la o petrecere improvizată în piața satului. Toma zâmbea larg, iar Sara simțea cum inimile tuturor începeau să se apropie.

În zilele următoare, Sara a folosit cu înțelepciune praful de stele pentru a aduce bucurie acolo unde era nevoie de ea. Într-o dimineață cenușie, în care norii păreau că apasă peste case, o fetiță plângea lângă poarta larg deschisă a curții. Cățelul ei, Nino, dispăruse. Sara a închis ochii, a lăsat o fâșie subțire de praf de stele să plutească din palma ei, iar aceasta s-a așternut pe drum ca o cărare strălucitoare. Fetița, atrasă de sclipirea misterioasă, a

urmat lumina până în spatele unui hambar, unde Nino, tremurând și cu urechile pleoștite, a ieșit dintr-un mănunchi de paie. Întâlnirea a fost atât de emoționantă, încât chiar și stelele păreau să sclipească mai cald în acea seară.

Altă dată, Sara a trecut pe o stradă pustie, cu trotuare crăpate și ferestre închise. Cu un zâmbet larg, a prins între degete praful magic și l-a suflat în aer. Dintr-odată, zidurile s-au luminat în culori vesele, dintr-o cutie de carton a țâșnit un balon uriaș în formă de elefant, și în mijlocul străzii au început să apară copii: unii cu corzi de sărit, alții cu păpuși, iar alții dansând după muzica ce izvorâse dintr-o cutie muzicală veche, pe care nimeni nu o mai băgase în seamă de ani. Râsetele lor umpleau aerul ca niște clopoței de sărbătoare.

Într-o altă seară, când vântul sufla rece și întunericul părea de nepătruns, Sara s-a așezat pe o bancă din mijlocul satului și a lăsat o mână de praf să plutească spre cer. Fulgi de zăpadă au început să cadă, dar nu erau obișnuiți – străluceau ca niște diamante în lumina aurie a prafului fermecat. Oamenii, uimiți de frumusețea neașteptată a serii, au ieșit din case cu vin fiert, ghirlande și globuri. Fără să fie nevoie de vreo vorbă, s-au adunat în jurul bradului din piață și au început să-l împodobescă, râzând, cântând colinde și povestind amintiri. Atmosfera era ca într-o poveste: caldă, vie și plină de lumină.

Într-o seară, Sara a descoperit că mai avea doar foarte puțin praf de stele, era pe terminate. A decis să îl păstreze pentru o dorință cu adevărat specială. În timp ce se gândea la asta, a auzit un plânset slab venind de la marginea satului. Când a ajuns acolo, a găsit un pui de vulpe, rănit și tremurând de frig.

Sara a știut ce trebuie să facă. A prins între degete ultimul praf de stele, l-a aruncat spre puiul de vulpe zicând:

„Îmi doresc ca acest pui de vulpe să fie sănătos și fericit.”

Pe măsură ce praful dispărea, rănilor puiului de vulpe se vindecau, iar micuțul i-a sărit în brațe. Sara l-a dus în pădure, unde acesta și-a regăsit familia, iar Sara a plecat acasă cu inima plină de bucurie.

Chiar dacă praful de stele se terminase, Sara a înțeles acum ce i-a spus Stella când s-au despărțit, că putea aduce lumină în viețile altora și fără ajutorul prafului magic. Bunătatea, zâmbetul și curajul său deveniseră cea mai mare comoară.

În fiecare seară, Sara privea cerul și îi mulțumea Stellei. Iar undeva printre stele, aceasta o privea știind că alesese bine.

- **Discipline de studiu integrate:** Dezvoltare personală, Comunicare în limba română.
- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:** Dezvoltare personală, Comunicare în limba română.
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**

★ *Varianta 1:*

Discuție tematică despre încrederea în sine și sprijinul oferit celor aflați în dificultate. După lecturarea textului, elevii îl analizează și dezbate ideile centrale, exprimându-și punctele de vedere și reflecțiile personale.

★ *Varianta 2:*

Exercițiu de introspecție privind valorile din poveste. După lectură, elevii relatează situații personale în care au conștientizat cât de important este să aibă încredere în ei înșiși.

★ **Tipuri de personaje:**

- umane: Sara, oamenii.
- noumane: Stella, puiul de vulpe.

- Personaj pozitive: Sara, Stella, oamenii care răspund cu bucurie gesturilor Sarei.
- **Mesajul/ morala poveștii:** Bunătatea noastră este cea mai mare magie pe care o putem folosi pentru a face lumea mai frumoasă.
 - **Imagini care însoțesc povestea:**

CĂLĂTORIA SPRE TĂRĂMUL PRIETENIEI

Naomi Danciu

- **Tipul poveștii:** aventură.
- **Clasa/clasele la care se recomandă:** clasa I.
- **Valori promovate:** bunătatea, altruismul, dărnicia.
- **Obiective educaționale propuse:**
 - O₁ – Să identifice personajele principale din poveste, pe baza lecturii precedente.
 - O₂ – Să descrie evenimentele cheie ale poveștii, în ordine cronologică, având ca suport ilustrativ imagini sugestive.
 - O₂ – Să ofere exemple de comportamente specifice valorilor promovate în text, respectiv bunătatea și altruismul.
- **Tema centrală a poveștii:** importanța prieteniei și a solidarității.

- **Subiectul poveștii:** Veverița Veve pornește în căutarea proviziilor pentru iarnă. Deși întâmpină dificultăți, primește sprijin de la prietenii ei, care o însoțesc și îi oferă ajutor. Prin solidaritate, prietenie și bunătate, reușesc împreună să găsească ceea ce caută.

- **Textul poveștii:**

Toamna își făcea deja simțită prezența în pădurea veștejită. Frunzele arămii se rostogoleau prin aer, iar copacii își pregăteau haina de iarnă. Printre crengile unui stejar bătrân locuia Veve, o veveriță roșcată, cu o coadă lungă și stufoasă. Era prima toamnă

În care Veve trebuia să-și adune singură proviziile pentru iarnă. Până atunci, mama ei o ajuta mereu.

Privind frunzele cum cad, Veve și-a dat seama că nu mai are timp de pierdut. Dar nu știa de unde să înceapă. Așa că a pornit spre cea mai apropiată prietenă, căprioara Lina.

- Lina, spuse Veve îngrijorată, îmi poți spune tu unde pot găsi mâncare pentru iarna friguroasă ce va veni?
- Din păcate, nu știu unde poți găsi alune sau castane, însă, dacă te ajută, îți pot da din fânul meu, îi răspunse căprioara cu bunătate.
- Mulțumesc pentru ajutor, însă eu sunt în căutare de ghinde, sunt preferatele mele. Cred că trebuie să continui căutarea.
- Atunci vin cu tine! Când un prieten are nevoie, nu-l lași singur, zâmbi căprioara.

Cele două prietene au mers împreună la Ursul Brumi, un urs mare și blând.

- Brumi, știi unde am putea găsi ghinde pentru iarnă? Întrebă Veve.
- Nu știu, însă îți pot da din mierea mea dulce câtă dorești, răspunse ursul.
- Mulțumesc, Brumi! Ești generos, dar trebuie să îmi continui căutarea pentru ghinde.
- Vin și eu cu voi. Poate găsim ceva împreună, spuse Brumi entuziasmat de aventura ce îl aștepta.

Cu inima plină de speranță, cei trei au ajuns la Ariciul Tripi.

- Tripi, ne poți ajuta? Veve are nevoie de ghinde pentru iarna grea ce ne așteaptă.
- Ghinde nu am, dar am câteva mere roșii și zemoase. Luați câte vreți!

- Ești tare bun, Tripi, dar încă sperăm să găsim ghinde, spuse Veve.
- Atunci nu plecați fără mine! Voi căuta cu voi, spuse ariciul hotărât.

Cei patru prieteni au colindat pădurea întregă. Au trecut pe lângă stejari goi, aluni uscați și nuci deja scuturați de vânt. Obosiți și cu pașii tot mai grei, erau gata să renunțe. Dar, în acel moment, au zărit-o pe veverița Cici. Ea tocmai așeza ghindele strânse în scorbura ei.

- Bună, Veve! Mă bucur să te văd! Ți-ai adunat și tu proviziile? Întrebă Cici.
- Din zori umblăm prin pădure, dar n-am găsit nicio ghindă... răspunse Veve tristă.
- Nu-ți face griji! În stejarul din spatele scorburii mele sunt atât de multe ghinde, încât am strâns mai mult decât am nevoie. Poți lua cu tine oricâte ai nevoie.
- Mi-ar fi de mare ajutor. Mulțumesc, Cici! Ești o adevărată prietenă!

Veve este copleșită de recunoștință. Împreună cu prietenii ei, au adunat destule ghinde pentru toată iarna. Cei cinci prieteni sunt acum împreună și fiecare se bucură de proviziile pe care le are.

Ce bine e să ai prieteni adevărați, gata să îți vină în ajutor!.

- **Discipline de studiu integrate:** Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului (pentru caracteristicile anotimpului toamna, pentru caracteristicile animalelor, respectiv cu ce se hrănesc), Arte vizuale și abilități practice.

- **Disciplina de studiu în cadrul căreia poate fi valorificată:**
Dezvoltare personală, Educație civică (în cazul utilizării poveștii la clasa a III-a sau a IV-a).
- **Situații de învățare în care poate fi valorificat textul:**
 - ★ *Varianta 1:*
Joc de rol în care este valorificată prietenia și valorile promovate.
 - ★ *Varianta 2:*
Realizarea unor benzi desenate pe baza poveștii.
 - ★ *Varianta 3:*
Dezbatere pe tema prieteniei (cum se comportă cu prieten adevărat).
- ★ **Tipuri de personaje:**
 - Personaje animale
 - Personaj pozitive: toate personajele sunt pozitive.
- **Mesajul/ morala poveștii:** „Prietenul la nevoie se cunoaște”.
Prietenii adevărați dau dovadă de bunătate și altruism.
- **Imagini care însoțesc povestea:**

Sfârșit!

Arta povestirii în învățământul primar

În Atelierul poveștilor, drumul începe adesea cu uimirea unui cititor și continuă cu îndrăzneala de a scrie. Apoi, aproape firesc, urmează implicarea, coordonarea, dorința de a dăruia mai departe. Fiecare poveste devine nu doar un exercițiu de creație, ci o formă de redescoperire de sine.

Studentii se schimbă. Generațiile se succed. Dar poveștile rămân – martori sensibili ai unei profesii în formare, ecouri ale emoțiilor, curajului și aspirațiilor din fiecare etapă a devenirii.

Pentru că, dincolo de cuvinte, ceea ce ne leagă este credința în puterea educațională a poveștilor – de a inspira, de a forma, de a lăsa urme care nu se șterg.

*„Când crezi în poveste, ea te poartă mai departe decât
ți-ai fi imaginat.”*

ISBN: 978-606-37-2587-6